

Katolički list

ZVONIK

GOD: XI BR. 1 (111) Subotica, siječanj (Januar) 2004. 60,00 din

ISSN 1451-2149

Moj najveći Božić!

Piše: Andrija Anišić

LJUBAV - ZA "NAJVEĆI BOŽIĆ"

Božić 2003. godine u povjerenoj mi župi prošao je u znaku zanimljive inicijative karitativne skupine ove župe "Zagrlimo djecu Kolevke". Oni su u dogovoru s upravom te ustanove koja se brine za napuštenu djecu, organizirali da petnaest mališana provede Božić u desetak obitelji i u samostanu sestara Kćeri Milosrđa u Subotici. Djeca su provela par sati u obiteljima. Ondje su bili na ručku, a prije povratka u "Kolevku" okupili su se sa svojim domaćinima u dječjem vrtiću "Marija Petković". Nakon ugodnih trenutaka provedenih u vrtiću pošli su i na večernju misu u crkvu. Bio je to prizor koji je mnoge ganuo do suza, a najbolji komentar ovoga događaja dao je četverogodišnji dječak koji je u crkvi u jednom času uskliknuo: "Ovo je moj najveći Božić". Eto, ljubav, djelotvorna ljubav je učinila da mu ovaj Božić bude "najveći Božić". Bez sumnje da je to bio "najveći Božić" i "pravi Božić" i za sve one koji su tu djecu s ljubavlju primili i ugostili. Ta sam je Isus rekao: "Tko primi jedno ovako maleno dijete, mene prima." Božić je ljubav. "Ljubav Božja prevelika, primi pravu put čovjeka", pjevali smo u jednoj božićnoj pjesmi. Ljubav Očeva, koji ni svog sina ne poštedje nego ga za sve nas preda (usp. Rim 8,32), ljubav Sina-Božića, koji sam sebe "opljeni" (usp. Fil 2) postavši čovjekom radi čovjeka snagom silaska Duha-Ljubavi na djevicu Mariju (usp. Lk 1,35). Božić nije Božić ako nije protkan, ispunjen ljubavlju. Djelotvornu ljubav prema "Božiću" koji nam je darovan, kojega dobismo (usp. Iz 9,5) očitovali su u božićnoj noći pastiri koji od anđela saznaje "veliku radost" (Lk 2,10): "... stadoše poticati jedni druge: Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo... I pohite..." (usp. Lk 2,15-16). Pučka je božićna pjesma zabilježila da k Isusu nisu otišli praznih ruku nego jedni druge poticahu također što da ponesu: "Hajte braćo da idemo da darove ponese, malenom kraljiću, našem dragom Božiću!" Nakon njih k Isusu su stigli i mudraci s Istoka: "... padnu ničice i poklone mu se. Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove: zlato, tamjan i smirnu..." (usp. Mt 2,11). Božić je nezamisliv bez darova, premda u tome ima i pretjerivanja. Jer ISUS - NAJVEĆI DAR koji je čovjek ikada primio nuka nas da iskazujemo djelotvornu ljubav, a ona se tako lijepo očituje u božićnom darivanju. Tužno bi bilo da za Božić nismo primili nikakav dar, a još tužnije ako nikome nismo ništa darovali.

Mi u uredništvu *Zvonika* koje je, kako možete vidjeti iz "impresuma", doživjelo preinake u svom uredničkom vijeću, prema standardima novinarstva i zakona naše zemlje o tisku, želimo i u novoj godini svakoga mjeseca podariti vam puno lijepoga i korisnoga štiva koje će vas i nadalje informirati o svemu što se događa u Katoličkoj crkvi kod nas i u svijetu i formirati vas kako biste u svemu i uvijek mogli živjeti u skladu sa svojom vjerom i načelima Isusove Radosne vijesti.

Nama je najveća radost i najbolja zahvala kad s nestrpljenjem očekujete i rado čitate "Zvonik", no radujemo se i svakom prilogu - pismu, vijesti, razmišljanju... A dobro bi nam došao i pokoji novčani prilog, jer smo evo već punih deset godina u stalnoj oskudici i neprestano radimo u teškim materijalnim okolnostima. Zato očekujemo vašu pomoć i u tom smislu, a svoj rad preporučamo u vaše molitve kako bi uvijek bio "ljubav", jer na to nas je potaknuo i protekli Božić!

U nadi i iščekivanju bolje i ljepše današnjice i sutrašnjice, želim vam svima puno Božjeg blagoslova u godini Gospodnjoj 2004.

Piše: Marko Forgić

LIJEPI MOJ BOŽE, JA TE VOLIM...!

Prije lijepi niz godina poučavao sam bračni par za vjenčanje. Sirotinja. Kruha i ruha, krova nad glavom i dosta je za zadovoljstvo. Imali su ono čega mnogi ni u bogatstvu nemaju... Bili su podmakli u godinama ali samo civilno vjenčani. Za mnoge je tada to bio red, zakon i običaj. Unuci su im često znali razigrati srce, izmamiti osmijeh na lice, milinom im ispuniti dušu. I prauunci su bili na pomolu. Ženu sam spremao na krštenje, doduše uvjetno, i na Svetu pričest. Krštena je, veli, ali nema papire. Ratni vihuri su učinili svoje. Od sela jedva nešto ostalo, crkva srušena a dokumenti nestali u plamenu ili uništeni. Roditelji su joj umrli još dok je dijete bila. Niti kumovi nisu u životu. Od rodbine jedva da koga ima... Međutim, oni imaju želju vjenčati se. Dosta im je bilo onakva života.

Kad sam je upitao znade li neke molitve i da li se moli, odgovorila je potvrdno. A ona se moli ovako: "Lijepi moj Bože, ja te volim... Čuvaj moju djecu, unuke, muža i mene. Daj nam lijepa zdravlja i lijepa života. Čuvaj sve ljude na svijetu... Lijepi moj Bože, to te molim jer te volim!" I sve tako redom, ponavljajući: "Lijepi moj Bože...!" Nikad nisam čuoda netko ovako moli, ovim riječima, srcem punim predanja i djetinje ljubavi prema onome koga moli: Lijepi moj Bože...! Tako se molila ova siromašna, draga ženica, u vjeri nepoučena a lijepi Bog je bio s njom.

Od tada se ponekad i sam tako molim.

Prije godinu-dvije pročitao sam u *Glasi Koncila* kratak zapis mojeg dragog profesora Ivana Goluba. Piše kako je baš došao sa predavanja koje je završio molitvom: "Lijepi naš Bože...!" Pročitavši tekst ostao sam ugodno uzbuđen, ozarena lica. Bio sam spreman vikati: Lijepi naš Bože, ti si naš Otac. Kako je u tebi lijepo pronalaziti ljepotu svega što postoji.

Ako se po ljepoti stvorenja pokazuje ljepota Stvoritelja, onda možemo reći: Uistinu, naš Bog je LIJEPI BOG.

Svemir je lijep, zvijezde su lijepe, sunce je lijepo. Zemlja je lijepa, planine, šume, polja, vinogradi, sjeno-koše su lijepe. Rijeke su lijepe, jezera i mora su lijepa. Ribe, ptice, životinje su lijepe. Ljudi su lijepi. Ljepota odsijeva u dubini dječjih očiju. Zrcali se u nevinosti duša mladića i djevojaka. Boravi na ozarenim licima roditelja i staraca. U pjevu ptica i milozvucima glazbe nalazimo Njega, Ljepotu. U svemu i u svima, htjeli to ili ne, jače ili slabije vidi se prisustvo lijepog Boga. Ta Bog je to sve stvorio da bude dobro i lijepo.

Sveti Augustin je u svojim *Ispovijestima*, još u četvrtom stoljeću, napisao: "Kasno sam te uzljubio, Ljepoto tako stara i tako nova, kasno sam te uzljubio! A eto, Ti si bio u meni a ja izvan sebe..." Nikada nije kasno uzljubiti Ljepotu koja nas je, najljepšim, sebi na zadovoljstvo stvorila.

Na početku svake nove godine poželimo jedni drugima sve najljepše u životu. Nabrajamo to probranim riječima. Možda bismo mogli ponekad reći ovim ili sličnim riječima: Neka vas prati dobri i lijepi Bog! Neka vas svojom ljepotom obdari! Živjeli uvijek u ljepoti Božje prisutnosti! Vaše tijelo i duša bili zrcala lijepoga Boga! Vaše misli, naumi, odluke i svako djelo mirisali Božjom ljepotom! Život vaš rastao, razvijao se i donosio plodove bremenite ljepotom našega Boga!

Vjerujem da bi se s ovim složila i majka koju sam prije skoro dva desetljeća pripremao za vjenčanje. Ona je sada kod njezinog lijepog Boga i moli za sve ljude. Zajedno s njom želim vam da vas i u ovoj godini svojom ljubavlju i lijepim životom blagoslovi i čuva naš LIJEPI I DOBRI BOG! ŽIVJELI!

Piše: mr. Andrija Kopilović

18. 01. 2004. - 2. NEDJELJA KROZ GODINU

Iz 62,1-5; 1 Kor 12,4-11; Iv 2,1-12

Duh "puše" kako hoće

Pavao upravlja svoju poruku Korinćanima koji se hvataju izvanrednim pojavama u svom vjerskom životu. Preporučuje im da ne traže takve izvanredne pojave jer Bog zapravo osigurava svoju pomoć zajednici. Duh svakome daje ono što može biti od koristi svima. Duh vodi Crkvu i uvijek poduzima pothvate koji vode njezinoj obnovi i potpomažu njezino poslanje. Trajno trebamo imati pred očima činjenicu da je Isusova Crkva ponajprije i iznad svega organizam, a ne organizacija. Ona živi i djeluje po principu Tijela. Duša duše toga tijela je Duh. I stoga objedinitelj poslanja i služenja Crkve u cijelosti jest Duh Sveti. U tom činu vjere su onda i razni darovi kojima Duh obdaruje pojedince da bi sve bilo na službu cijeloga Tijela. Svi su ti darovi čudesni jer su od Duha. Ali nijedan dar nije darovan osobi kao tobože zaslužnoj ili da bi osoba u tom daru uživala sama za sebe nego je svaki dar Duha obvezujući, tj. da služi cijeloj zajednici, za izgrađivanje i produbljivanje zajedništva. Ostaje pitanje koliko smo svjesni koji su nam to darovi dani i koliko ih ulažemo u zajednicu?

25. 01. 2004. 3. NEDJ. KROZ GODINU

*Neh 8,2-4a.5-6.8-10;
1 Kor 12,12-30; Lk 1,1-4;
4,14-21*

Kristovo smo Tijelo

Apostol nastavlja tumačenje mjesta koje svaki kršćanin ima u Crkvi. Svaki kršćanin ima svoju ulogu ali uloge im se upotpunjuju. Među Kristovim učenicima nema ljudi koji bi bili dostojniji od drugih. Istina, glavne uloge u Crkvi imaju Apostoli koji navješćuju Radosnu vijest, ali isti Duh daje život svim članovima Tijela Crkve. Po principu tijela kako funkcionira Crkva, ne može se govoriti o časnijim ili nečasnijim udovima. Neka i najmanji ud tijela nedostaje, to tijelo nije cjelovito. Svaki ud ima svoju funkciju i svaka "zamjena" je samo zamjena a nije vršenje službe. Apostol na poseban način želi istaknuti kako smo jedan drugome neophodni i kako je ta upućenost jednih na druge upravo naša služba, naše poslanje i naša radost. Tijelo je zdravo ako svaki ud izvršava svoju funkciju i ako je zdrav. Stoga kršćanin ne smije gledati samo na "vlastito spasenje" nego iznad svega i u svemu služiti zajednici i tako postići vlastito spasenje. Nema spasenja izvan te zajednice, a pogotovo ako zaneemarujemo ili čak razaramo zajedništvo odbacujući ulogu pojedinih udova s bilo kojeg naslova. Snaga Crkve je u njenom zajedništvu. To je znak i poruka.

1. 02. 2004. - 4. NEDJELJA KROZ GODINU

Jr 1,4-5.17-19; 1 Kor 12,31-13,13; Lk 4, 21-30

Ljubav - iznad svega

Ljubav je uvijek sebedarna. Ona je otvorena Bogu i drugim ljudima. Apostol tvrdi da ljubav ponajprije mora biti temelj našeg kršćanskog života, te opisuje kako se ona očituje u događajima svakodnevnog života svakog čovjeka. Konačno, poručuje nam: premda ostaje vjera, ufanje i ljubav, ipak je među njima ljubav najveća. Ovaj himan ljubavi apostola Pavla, iz današnjeg čitanja, jedna je od najljepših stranica Svetoga pisma o toj temeljnoj božanskoj kreposti koja je u isto vrijeme i dar i otajstvo. One osobine koje Apostol ovdje nabroja graniče sa samim božanskim vlastitostima pa je iz toga očito da se čovjek približava Bogu ili ostaje u Bogu

samo po ovoj kreposti. Ljubav je krepost koja je od milosnog dara trajno u rastu i zrenju do čovjekova savršenstva, a to savršenstvo je uranjanje u vječno blaženstvo - u Boga koji je ljubav. Moramo se ovog puta podsjetiti da svi pojmovi ljubavi kojima ljudi u običnom govoru barataju nisu ni blizu onom pojmu kojim je označen pojam kršćanske ljubavi. Bilo bi dobro ovaj odlomak znati napamet i moliti ga kao molitvu jer je ljubav temelj spasenja.

25. 01. 2004. - OBRAĆENJE SVETOGA PAVLA - ZAŠTITNIK SUBOTIČKE BISKUPIJE

Dj 22,3-16; 2 Tim 3,10-12; 4,6-8; Mk 16,15-18

Pavlova oporuka

Ove godine obraćenje svetoga Pavla se u našoj biskupiji slavi u nedjelju. To je za našu biskupiju osobito značajan "Dan Gospodnji" jer naša biskupija toga dana slavi svog Zaštitnika. Toga dana je papa Pavao VI. potpisao bulu o uspostavi samostalne Subotičke biskupije. Međutim, tradicija zaštite apostola Pavla na ovim prostorima je puno starija pa se lik Apostola nalazi i u bačkom županijskom grbu i u mnogim grbovima ovoga kraja. Ono što nam liturgija u drugom čitanju poručuje iz odlomka poslanice Timoteju je prekrasna Pavlova oporuka. On je svjestan svoga "odlaska" ali nam ostavlja trajno tri poruke: boj je izvojevao, trku dovršio, vjeru sačuvao. Kako jednostavno, a bogato. Oporuka koja je za nas temelj za plemeniti život, za naporan evanđeoski rad i za čuvanje velikog blaga - blaga vjere koje nosimo u glinenim posudama. Zajednice okupljene oko Božjega oltara ovoga dana razmišljaju i povijesno, ali i spasenjski, to jest o poslanju koje kršćani ovoga kraja imaju za ovu generaciju upravo u smislu te jednostavne tri riječi Apostolove oporuke.

8. 02. 2004. 5. NEDJ. KROZ GOD.

*Iz 6,1-2a.3-8; 1 Kor 15,1-11;
Lk 5,1-11*

Evo što vjerujemo

Apostol potvrđuje svoju vjeru u Uskrslog Krista. On je primio predaju i dalje je prenosi. U ovom odlomku nam je dana prva ispovijest vjere u Krista. U kršćanskoj ispovijesti vjere sve se svodi na ovo: Krist je umro i uskrsnuo. Apostol je u ovom času pred Korinćanima osobito ponizan. Poniznost je krepost koja otvara vrata vjeri. Vjera je milost. Toga je Apostol svjestan i stoga hvali Boga koji je njemu, nedostojnom, dao objavu i to direktno. Ali se Pavao jednako tako oslanja i na ono što je primio po tradiciji - predanju Dvanaestorice. On je svjestan da je izabran i da je nositelj i prenositelj Objave. To može samo kao vjerni svjedok. Stoga je njegovo svjedočanstvo utemeljeno na milosti i poniznom prihvaćanju Objave. Dokazi su drugotni. On se na njih poziva kao na jednostavne činjenice. Vjera je bitna. A vjera mu je darovana i on ju je ponizno prihvatio. Snažna poruka za svakoga od nas. I danas se naša vjera oslanja na Predaju, ali je bez vlastitog iskustva ta vjera slaba da bi postala svjedočkom. Svjedočiti može samo onaj tko ju je doživio u poniznosti i jednostavnosti srca. Dakle, put vjere i sama ispovijest vjere jest prihvaćanje, življenje i svjedočenje.

BOŽIĆ U BAČKOM BREGU

U Bačkom Bregu je ovog Božića bilo doista svečano. Na zadnju nedjelju Adventa, 21. prosinca, u prepunoj velikoj dvorani Doma kulture, Kulturno prosvjetno društvo "Silvije Strahimir Kranjčević" prikazalo je običaj "Badnjaka", onako kako se taj dan nekada slavio u ovome selu. Stariji su se pri-

sjetili svoje mladosti, a mlađi su vidjeli kako su se Božiću radovali njihovi djedovi i bake. Mlađi članovi Društva su izveli igrokaz "Poklon pastira", pripremila ih je **Marica Ivošev**, dok je starije pripremao **Ivan Gorjanac**. Nakon programa djeci su podijeljeni božićni darovi, a svi prisutni su na izlazu iz Doma kulture do-

bili po jedan čokoladni nikolaj. Na Badnjak je u crkvi sv. Mihovila Arkandela slavljena sveta misa ponoćka koju je predvodio vlč. **Davor Kovačević**. Na sv. misi su već po tradiciji svirali Bereški tamburaši, a u pjevanju im je pomogao seoski crkveni zbor. Na kraju sv. mise vlč. Davor se zahvalio svojim župljanima za sve što su učinili u protekloj godini za svoju župu kada je slavila petstotu obljetnicu. Rekao je da mu je ovo najljepši Božić otkako je u svećeničkoj službi. Poslije ponoćke ispred crkve je priređen vatromet i nije bačena ni jedna petarda, a vjernici su se zagrijavali i kuhanim vinom koje se svake godine poslije ponoćke dijeli ispred crkve.

Zlatko Gorjanac

BOŽIĆ KAO I DRUGI - ALI...

U župnoj zajednici Marije Majke Crkve u Subotici priprava za Božić uvijek je događaj. Doduše, kao i u svim župama, vlastit i neponovljiv. I ove godine su zornice okupljale veliki broj vjernika. Kao primjer treba spomenuti da nijedan dan nije bilo manje od stotinu djece, među njima i onih koje su mladi roditelji donosili na rukama. A da ne govorimo o odraslima i starijima. Šteta što Advent ne traje dulje! Ponoćka je bila osobito svečana, već i radi jedne vanjske okolnosti. Naime, gost Badnje večeri i božićne mise bio je ministar vjera u Vladi R. Srbije, **prof. dr. Vojislav Milovanović** sa svojom pratnjom. Ministar se divio svemu što su djeca prije mise imala u programu, pobožno sudjelovao u misi i na kraju pozdravio sve vjernike čestitajući im Božić. Govorio je iz vjerničkog srca uvjeren da vjernik ima i sada nezaobilaznu ulogu doprinosa boljitku ovoga svijeta upravo iz svoje vjerničke savjesti i djela. Na sam Božić posjetio je subotičkog biskupa **Ivana**, katedralu, pozdravio vjernike okupljene na misi u 8,30 sati, a nakon toga posjetio je još i vjerničku zajednicu Evangeličke crkve u Bajši i Reformirane u Feketiću. Svakako uzoran primjer kršćanskog zajedništva i znak osobne odgovornosti. /Zv/

BOŽIĆNE AKTIVNOSTI U ŽEDNIKU

Kao da zimski dani i iščekivanje Isusovog rođenja daju poseban impuls žedničkim župljanima. Tako je već treću godinu vrijeme Adventa najaktivniji dio godine u našoj župi. Svi se trude što veći doprinos dati što ljepšoj proslavi Božića. Ako ste u ranim jutarnjim satima prolazili kroz Žednik, onda ste sigurno vidjeli mnoštvo malih hodajućih zamotuljaka kako hrle prema crkvi. To su naši najmlađi žurili na zornicu. Bilo ih je svako jutro 50 - 80. U crkvi su ministrirali, pjevali, a oni najmlađi dobro ušuškani slavili su dragog Boga drijemajući. Iz crkve žurno na župu gdje je bilo veselo uz čaj i kolače za koje su se pobrinule mame. Mlađi su pomagali oko služenja, a župnik je svemu davao duhovni sadržaj puštajući im video kazete prigodnog sadržaja. I ne samo to, u popodnevnim satima većina ih je dolazila na probu igrokaza za materice i ponoćku.

Djeca su mame obradovala na materice znakovitim recitalom, ljuljajući praznu kolijevku. Poruka jasna! Nakon sv. mise djevojčice u bunjevačkim nošnjama, poput kadgodašnjih nana, podijelile su djeci simbolične darove uz obaveznu jabuku. I "Oci", dan očeva, obilježeni su prigodnim recitalom. U popodnevnim satima je bilo veoma živo. Župnik Željko je imao puno lijepih ideja koje je trebalo provesti u djelo. Veliki doprinos u realizaciji ideja dala je obitelj **Perice i Ljubice Fabijan**. Zahvaljujući njima i radnicima iz njihove firme, na tornju žedničke crkve po prvi puta je zasjala zvijezda repatica. Zatim, vijenac na vanjska vrata, unutrašnje uređenje crkve kao i sve ostalo što je trebalo u toku rada riješiti, rješavali su oni uz ekipu djece i omladine. Ponoćka je bila dvojezična, kako i priliči u dvojezičnoj župi, kao i igrokaz koji su djeca izvela prije sv. mise. Poslije sv. mise sva su djeca dobila božićni dar.

Na sam dan Božića, na sv. misi u 10 sati, imali smo goste iz susjednih župa i parohija. Iz Novog Žednika pravoslavni **pop Jovica** s pratnjom. Iz Đurđina tamburaši (dječji orkestar) koji su svirali na sv. misi. Poslije mise župnik je u župi priredio prijem za goste i naše župljane.

Silvestrovo smo proslavili sv. misom koju je predvodio **preč. mr. Andrija Kopilović**. Darovao nam je lijepu i poticajnu propovijed. A svečanom ispraćaju stare godine uz propovjednika doprinijela su i četvorica bogoslova.

Kata M. Ostrogonac

BOŽIĆ U MILETIĆU S GOSTIMA

Da se djeca najviše raduju rođenju Spasitelja vidjelo se na misi ponoćki. Oni su izveli program na mađarskom i hrvatskom jeziku. Recitali su i pjevali veselo unatoč hladnoj crkvi i boreći se sa snom. U ostvarenju ovog programa pomogle su im **Antonija Čota, Lucija Tošaki i Eva Egedi**. Jelke su ove godine darovali **Pero Klinovski i Lilijom Ištvan**. Župnik je na kraju mise djeci podijelio čokolade za njihov trud. Poslije svete mise upravni odbor Mjesne zajednice počastio je odrasle vjernike kuhanim vinom, a djecu sokom, bombonima i keksom. Za lijep završetak godine pobrinula se **Marita Topić**, dirigentica školskog zbora "Silvester Hajnal", pozvavši u goste tamburaše iz Bačalmaša i Đurđina na čelu s **Nelom Skenderović**. Oni su zajedno priredili novogodišnji koncert u crkvi. Na programu su bila vrlo ozbiljna djela, od F. Couperina, J. S. Bacha, G. Gubinellija, S. Mokranjca, H. Purcella do naših najpoznatijih božićnih pučkih pjesama. Dirigirale su Nela Skenderović i Marina Topić.

Lucija Tošaki

Nova knjiga "DUKAT RAVNICE"

Naša sugrađanka gospođa **Antonija Čota** autorica je, zajedno s **Marijom Šeremešić**, prve knjige pod naslovom "Dukat ravnice" koja je izašla uz potporu Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba. Knjiga je predstavljena u HKUD-u "Vladimir Nazor" u Somboru. Gospođa Čota ima u pripremi i monografiju o Lemešu kao i multimedijalni CD koji radi zajedno s gospodinom **Aleksandrom Zvonko**. Ova dva projekta podupire vlada Republike Hrvatske tj. Ministarstvo kulture.

Zadnjega dana u godini zahvaljujemo Bogu za sve dobro u protekloj godini, ali se prisjećamo i brojnog stanja naše župe. U prethodnoj godini umrlo je 65 vjernika, vjenčano je 15 bračnih parova i rođeno tj. kršteno 35 djece.

Poslije Tri Kralja naš župnik **Antal Egedi** će krenuti u posvetu kuća. Ovo je ustaljeno u selu i župniku su vrata otvorena u oko 900 kuća.

Lucija Tošaki

BOGATSTVO PRIPREMA ZA BOŽIĆ U SELENČI

Vjernici župe Presvetog Trojstva u Selenči su na raznolik način proživljavali Došašće i božićne blagdane zahvaljujući kreativnosti novog župnika vlč. **Marijana Deja**.

Došašće je bilo u znaku iščekivanja, pripravljanja srdaca na dolazak i rođenje maloga Djeteta u jaslama. Djeca su na početku Adventa donijela na "dječju misu" (koja se održava svakog petka) nacrtan ili izrađen adventski vijenac. Uz prigodnu katehezu, župnik je blagoslovio dječje vijenčiće a zatim ih podsjetio da budu svjetiljke u svojim kućama te da u Adventu što češće mole s obitelji. Na zornice su djeca donosila slamu - dobra djela - u Isusove jaslice. Najveća radost za djecu je bio blagdan sv. Nikole. Animatorice su s katehisticom **Kristinom** pripremile prigodni program na radost i veselje svoj djeci a i odraslima. Lijep gest su učinili i ministranti pjevajući na blagdan Tri kralja po kućama, uključujući se ponovno u veliku akciju "Dobra Novina" i šaljući novac u Misije.

Mladi su Došašće proživljavali na svoj način. Jedna grupa djevojaka vratila se sa duhovnih vježbi u Đakovu, one su tako okrijepljene dijelile svjetlost u župi - čitanjem i pjevanjem na sv. misama i organiziranjem različitih programa za božićne blagdane. U vrijeme Adventa organiziran je susret, kao priprema za hodočašće u Hamburg, na koji su došli mladi iz različitih župa: Selenče, Vajske, Bača, Odžaka, Sombora, Rume, Novog Sada, Beograda. Sv. misu je predvodio vlč. Marijan a druženje se nastavilo na župi.

Vrhunac radosti je bio Božić. Na sam Božić grupa mladih, već po običaju, išla je pjevati po kućama i šireći radost i vijest o rođenju Isusa. Za božićne blagdane župu su posjetili đakon **Dominik Ralbovsky** i don **Štefan Turansky**, SDB koji su ispomagali na župi a don Štefan je na molbu mladih održao predavanje. Na inicijativu studentice **Ane Ralbovski** organizirana je Taizé molitva uoči Nove godine, 31. 12., na kojoj je prisustvovao veći broj mladih koji su već bili u Taizeu.

Za starije i odrasle vjernike naše župe vlč. Marijan je pripremio ugodna iznenađenja. U crkvi je bio napravljen veliki adventski vijenac. Na početku adventa vjernici su donijeli pred oltar svoje adventske vijence koje je onda župnik blagoslovio i zatim ih ponijeli svojim kućama. I ove godine grupe vjernika su obavljale "Predbožićnu devetnicu". Na početku devetnice vlč. Marijan je blagoslovio sliku koja je predstavljala Mariju i Josipa kako traže utočište u Betlehemu, a koja se devet dana nosila iz kuće u kuću na molitvu. Posebno drage bile su mise zornice. Posljednjih osam dana u crkvu su se donosile svijeće i sv. misa

je bila pod svjetlom ovih svijeća. Simbolika je bila jako izražena - Isus svjetlo dolazi u našu tamu - tamu srca i rasvjetljuje je...

Vrhunac ovog iščekivanja i radosti bila je ponoćka. Vjernici su jako lijepo uresili crkvu i napravili zanimljiv "Betlehem". Na ponoćki je pjevao naš župni zbor "Ave Marija" a s tim se pjesmama predstavio i na Humanitarnom ekumenskom koncertu 27. prosinca.

Kristina Ralbovski

S LJUBAVLJU ZA STANOVNIKE "KOLEVKE"

Bog od nas želi da budemo prenositelji njegove ljubavi onima koji su u potrebi. Duh Sveti će nas u dubini duše tiho ali uporno poticati, stvarati čežnju i volju za određenim djelima ljubavi. Ako osjetite da vas Duh Sveti zove u milosrdno djelo ljubavi prema malenim stanarima "Kolevke", mi volonteri Caritasa za "Kolevku" vas nestrpljivo očekujemo svake nedjelje od 15,30 ispred "Kolevke" a u "Kolevci" ostajemo do 17,00 sati.

Volonteri

Osobno iskustvo

S poznanicima često pričam o djeci "Kolevke". Kroz te sam razgovore uvidjela da je za nečiju nezainteresiranost na ovom području često krivo uvriježeno mišljenje da će zaplakati pred djecom u "Kolevci" jer im je teško gledati napuštenu djecu. Onda se sjetim riječi direktorice "Kolevke" Mirjane, koje su i meni pomogle. Nitko ne voli da ga se sažalijeva pa tako ni djeca u "Kolevci". Njima treba naša podrška, naša ljubav. A jedno od često postavljenih pitanja zna biti: "Kakvi su to roditelji koji mogu ostaviti svoje dijete?" Ja vjerujem da odgovor na ovo pitanje nas ne treba mučiti. Mi ne možemo znati kolika je i da li je krivica tih roditelja, to zna samo Bog, pa ostavimo njemu sud. Ali, moramo se zamisliti kolika je naša krivica ako znamo da smo u Bogu svi braća i sestre i da u vječnosti koju ćemo zajedno baštiniti nema srodstva. Dakle, i mi smo po Duhu odgovorni za one u potrebi.

Ove su rečenice izašle iz mene jer je u mene ušla neka tuga zbog malog zanimanja za tu djecu iako je župnik **preč. Andrija Anišić** više puta poticao naše župljanje na ljubav prema njima. Ali od moje tuge u meni je veća nada da će Bog potaknuti srca mnogih i provesti svoje djelo ljubavi.

Ankica Mesaroš

Božić s djecom iz "KOLEVKE"

Ovaj Božić mnogima u župi sv. Roka bio je poseban i radostan. U goste su primili najmlađe i Bogu sigurno najdraže. Na inicijativu i prijedlog **Ankice Mesaroš** desetak obitelji je poslije svečane božićne mise u župi otišlo u dom "Kolevka" po svoje malene prijatelje. Svaka obitelj je primila i ugostila po jedno, dvoje ili troje djece s kojima su proveli Božić. U ovoj akciji "Ugostimo Malenog Isusa u djeci iz Kolevke" i samostan Družbe "Kćeri Milosrđa" otvorio je vrata za brata i sestru koji su Romi po narodnosti. Imali smo Gorana i Svetlanu. Sestre su s nestrpljenjem čekale njihov dolazak iz "Kolevke" po koje je otišla s. Iva. Kada smo javili da smo stigli, na očima sestara vidjela se radost i suza jer su one znale što to znači darovati se djeci. Upravo neke do njih su na samom početku radile u "Kolevci" i ta radost je izražavala želju da se daruju doista onima u potrebi, što je bila i želja bl. Marije Petković kada je došla u Suboticu (i preuzela brigu o domu). Kod djece se moglo primijetiti zadovoljstvo i radost. Malena Svetlana nije izlazila iz naručja sestara, dok je Gogo bio jako zaposlen vožnjom kamiona. U poslijepodnevnim satima su nam se u vrtiću pridružila i druga djeca koja su bila u obiteljima te su se zajednički igrali. Od sve igre i svih igračaka koje smo im ponudili oni su ipak bili željni pažnje i nježnosti; malo bi se igrali a onda bi se trkom nekome objesili oko vrata ili sjeli u krilo. Bilo je lijepo vidjeti i čuti i druge kako su uživali u tome što su ih ugostili. Svi su izjavili da im je Božić sada bliži i ljepši jer su "vidjeli" Isusa izbliza, poput ondašnjih pastira, koji su hitili u Betlehem da mu se poklone. Ovo je uistinu jedan veliki POKLON BOGU U MALENOM DJETETU. Poslije druženja smo posjetili i župnu crkvu sv. Roka u kojoj je upravo započela sv. misa. Kod župljana smo osjetili jedno čuđenje i ujedno divljenje kada su nas sve zajedno vidjeli kako ulazimo u crkvu da mu se u štalici s djecom poklonimo. Prečasni župnik **Andrija Anišić** nas je lijepo pozdravio i čestitao na odvažnosti, a osobito organizatorici **Ankici** koju je za vrijeme propovijedi zamolio da uputi par riječi. Ona je sa svom skromnošću rekla da je to doista djelo i zasluga Duha Svetoga, te mu zahvaljuje što se to i ostvarilo. Primili smo Boga u svoje obitelji. Dok je Ankica govorila jedno je dijete izjavilo da mu je ovo najljepši Božić, a drugo je, pokazujući prstom na župnika, reklo "ovo je moj Božić". Djeca su bez imalo straha odlazila do oltara i dizala ručice prema župniku te je neke uzeo u naručje jer njihovim očima punih nježnosti nitko ne može odoljeti a kamoli ih u nečemu odbiti.

Ovo je doista bio najljepši Božić nama koji smo primili ovu djecu. Napravili smo par snimaka ispred jaslica, a tada je uslijedilo ono što nitko od nas ne voli - rastanak koji teško pao i njima i nama. Usprkos tuzi zbog rastanka, sretni smo što smo ih bar na kratko razveselili i proveli vrijeme s njima. Zamolili smo Ankicu da to bude češće, naravno ako nam ustanova bude dopuštala.

Ovim putem zahvaljujemo i domu "Kolevka" kao i direktorici gospođi Mirjani što nam je omogućila ovu radost i imala u nas povjerenje da djeci ništa neće nedostajati.

s. Iva Bagarić

SVJETLO IZ BETLEHEMA

U okviru "Obiteljskih susreta" župe sv. Roka u HKC "Bunjevačko kolo", 22. 12. 2003. godine **dr. Tadej Vojnović**, franjevac iz Novog Sada održao je predavanje na temu "Svjetlo iz Betlehema". On je polazeći od evanđeoske istine da "Svjetlo istinito dođe na svijet" protumačio što o Isusovom rođenju piše u Evanđeljima i naglasio da je Isus - Svjetlo iz Betlehema - obasjao čitav svijet, "narod koji je u tmini hodio". Od sjaja toga Svjetla i mi živimo i u njemu uživamo.

U drugom dijelu ove divne pripreme za Božić, Tadej je prikazao okupljenima slike iz Betlehema koje prikazuju mjesto Isusovog rođenja uz tumačenje događanja iz noći Isusovog rođenja. On je povezao suvremeno slavljenje Božića s tim događajem i rekao da treba razlikovati slavlje svetog događanja od božićnih kulisa koje su također lijepe: puno svjetla, darova, borovi... ali koje gube na vrijednosti ako se Božić ne dogodi u srcu. /Zv/

BOŽIĆNO - NOVOGODIŠNJI KONCERTI

Koncert katedralnog zbora "Albe Vidaković"

Tradicionalni božićni koncert, u okviru obilježavanja 30. obljetnice svoga postojanja, održao je katedralni zbor "Albe Vidaković" 19. prosinca u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske.

Vjerna publika ovoga zbora slušala je raznovrstan program u dva dijela. U prvom je zbor pjevao uz pratnju orgulja, koje je svirala s. **Mirjam Pandžić**, a u drugom uz pratnju tamburaškog orkestra. Tamburaše je pripremio **Stipan Jaramazović**. Šarolik program mogao je zadovoljiti sve ukuse: našao se tu stari advenstki napjev, "Ave Maria" F. Engelhardta, ali i bačke kompozicije ("Diva mati", "Radujte se anđeli"), hrvatske božićne pjesme, "Transeamus usque Betlehem" (sa solistom **Franjom Vojnić Hajdukom**), nezaobilazna "Tiha noć"... Velikom se zboru priključio i dječji zbor "Zlatni klasovi" i time doprinio svečanosti koncerta.

Uz mnogobrojne čestitke i zahvalnost zboru i njegovoj voditeljici s. Mirjam na ustrajnom radu, poželimo im u budućnosti mnogo lijepih koncerata i misnih slavlja.

Božićni koncert u Somboru

U velikoj dvorani Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva "Vladimir Nazor" u Somboru, u nedjelju 21. prosinca mnogobrojna publika uživala je u božićnom koncertu koji su izveli: recitatori Društva, zbor somborske župe Presvetog Trojstva pod ravnanjem **Rozmari Mik**, dječji zbor "Ciciban" Muzičke škole "Petar Konjević", pjevačke grupe iz Sombora, Sonte, Bačkog Monoštora i glazbenik **Emil Antunić** s obitelji. Program je osmislila i vodila **Marija Šeremešić**.

Zbor župe Isusova Uskrsnuća u franjevačkoj crkvi

Božićni koncert mješovitog zbora mladih župe Isusova Uskrsnuća održan je 23. prosinca u franjevačkoj crkvi. Zbor je pratio komorni ansambl: **Marijana Brear** (oboa), **Mihály Szűcs** (fagot), **Franjo Vojnić Hajduk** (violina), **Kristina Vojnić Hajduk** (viola), **Tomi Domančić** (kontinuo). Na orguljama je svirao **Saša Grunčić**. Zborom je ravnao **Miroslav Stantić**.

Program bi se mogao ocijeniti vrlo zanimljivim jer su izvedena djela iz Cithare octochorde, M. Leščana, Zajca, Couperlina, Bacha, Vidakovića, Handela, Canjuge, Dugana, Schnabela ali i domaće kompozicije iz Bačke.

Novogodišnji gala koncert

Po mnogima najkvalitetniji glazbeni događaj u Subotici, gala koncert Subotičke filharmonije, sada već tradicionalan, izveden je 28. prosinca u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Pod ravnanjem **mo. Berislava Skenderovića** filharmonija i solisti **Rebecca Austin, Izabella Megyeri** te kvartet "Four Fathers" izveli su maestralan koncert nakon čega je gradonačelnik Subotice **Géza Kucsera** uputio novogodišnju čestitku svim sugrađanima.

Koncerti diljem Bačke

Mnogobrojni koncerti obilježili su najradosniji blagdan Božića. Tako su koncerti održani i u Bačkom Bregu (21. XII.) i u Sonti (na Badnju večer).

KRAJ GODINE U BAČU U ZNAKU OBNOVE

Blagoslov Kalvarije

U drevnom Baču, gradiću po kojem je cijela oblast ravnice i dobila ime, bilo je prošle jeseni izuzetnih događanja.

U okviru Dana europske baštine, 13. rujna 2003. posvećena je i obnovljena Kalvarija, podignuta davne 1839. godine, koja predstavlja prirodno geofizičko uzvišenje u okviru ambijentalne cjeline bačke tvrđave i bačkog predgrađa. Kalvariju je blagoslovio subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes**, a tom su činu prisustvovali brojni svećenici bačkog dekanata, Subotičke biskupije i vjernici, ne samo Bača već i okolnih mjesta. Blagoslovu je prethodila svečana misa u župnoj crkvi Svetih apostola Petra i Pavla, koju je također predvodio subotički biskup. Posebno svečan ton dali su duhači orkestra Dobrovoljnog vatrogasnog društva iz Bača.

U okviru Dana europske baštine u Franjevačkom samostanu u Baču, u posebno akustičnom ambijentu, održan je koncert na kojem su nastupili zbor "Zvony" iz Selenče i zbor "Neven" iz Bača, pod ravnanjem profesora glazbe **Juraja Sudjija** iz Selenče.

Radosna Gospa

U prvu nedjelju listopada obilježava se svetkovina Radosne Gospe u Franjevačkom samostanu u Baču. Na ovaj blagdan sv. misu je predvodio **vlč. Josip Kujundžić**, župnik iz Vajske, a osim vjernika iz Bača i ostalih mjesta Općine, bilo je i hodočasnika iz Žednika. Svečanost je bila skromnija i zbog obimnih radova na obnovi crkve stare više od 800 godina, iz predturskog doba srednjega vijeka. U rujnu 2003. godine otpočeli su zidarski radovi na unutarnjem uređenju crkve, koja je posljednji put okrećena još 1936. godine. Radovi su fazno odrađivani kako bi se mise svakodnevno mogle održavati.

Restauracija samostana

Veliki doprinos restauraciji samostana dala je lokalna samouprava, prvenstveno kroz građevinski materijal, a kako je Franjevački samostan spomenik kulture od izuzetnog značaja i za Republiku, izvođači radova su morali raditi po uputama Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Petrovaradina. Jednu trećinu potrebnih sredstava darovali su vjernici, a dvije trećine Uprava Franjevačkog provincijata iz Zagreba. Radovi na krećenju unutarnjeg dijela samostana

okončani su koncem listopada 2003. godine, a u prosincu su postavljeni reflektori, te je samostansko zdanje osvijetljeno i djeluje veličanstveno. U nastupajućoj godini predstoji obnova orgulja iz 1826. godine.

Betlehemsko svjetlo

Betlehemsko svjetlo, upaljeno u Betlehemu - prve nedjelje Adventa 30. 11. 2003. godine, kruži Europom i stiže u naše krajeve 21. 12. 2003. godine, točnije stiglo je iz Osijeka i Valpova u Franjevački samostan - crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije. Prigodan programa priredila je mladež iz Bača, u organizaciji župnika iz Plavne **Stipana Bošnjaka**, i **Marije Vuković** iz Bača. Programu su nazočili i predstavnici općine Bač, svećenici bačkog dekanata i domaćin **fra Josip Špehar** iz Bača.

Anica Božin

PROŠTENJE U BOLNIČKOJ KAPELI

Blagdan sv. Elizabete Ugarske, zaštitnice bolničke kapele svečano je proslavljen misnim slavljem koje je predvodio **vlč. Leist**, palički župnik, a s njim su suslavili **vlč. Ivan Prčić**,

upravitelj kapele, i **fra Zoltán Dukai**, gvardijan subotičkog samostana. Na misi su, uz direktora bolnice bili prisutni načelnici pojedinih odjeljenja, glavne sestre, kao i mnoštvo vjernika i to ne samo iz Subotice već i okolnih mjesta. **Vlč. Leist** je održao vrlo lijepu propovijed o sličnosti rada sv. Elizabete i svakog liječnika. Pacijentima je često puta potrebna ruka pomoćnica, lijepa riječ i otvoreno srce, nego sama stručnost osobe. Treba prepoznati Krista u svakom pacijentu, poslužiti ga i pomoći mu kao što je to sv. Elizabeta radila, rekao je propovjednik. Poslije mise u prostorijama bolničke biblioteke priređen je koktel na kom su uzvanici izmijenili svoja iskustva i skrb za čovjeka unatoč svim poteškoćama s kojima se sreću svaki dan.

Snežana Skenderović

SKUPŠTINA UDRUŽENJA "MARIJA"

U Franjevačkom samostanu u Novom Sadu 17. prosinca 2003. godine održana je prva sjednica članova utemeljitelja Udruženja "Marija". Na ovoj sjednici izabran je novi predsjednik u osobi **mr. sc. Josipa Ivanovića**. Donesena je odluka o osnivanju Radio Marije koji je već počeo s pokusnim radom. Za direktora Radio Marije izabran je franjevac **dr. th. Tadej Vojnović**. Skupština je izabrala i Upravni odbor od pet članova koji će na narednoj skupštini predložiti prijem novih članova. /Zv/

RAZBIJEN KRIŽ, SRUŠENA BISTA

U Maloj Bosni, mjestu nadomak Subotice većinski nase-
ljenom Hrvatima, u noći između nedjelje i ponedjeljka srušen je
i razbijen križ koji stoji uz put Subotica-Sombor. Prije toga, u

Mala Bosna

Foto: Hrvatska riječ

Tavankut

novogodišnjoj noći srušena je bista Matije Gupca u dvorištu
istoimene osnovne škole u Tavankutu, u komu također Hrvati
predstavljaju većinsko stanovništvo. Ovo je bilo drugo rušenje
spomenika Matije Gupca za tjedan dana - prvi put se to dogodi-
lo u noći između nedjelje i ponedjeljka, neposredno nakon za-
tvaranja biračkih mjesta, 28. prosinca.

“Rušenje spomenika u Tavakutu nije djelo huligana, jer se
lako mogu povezati i drugi slični događaji i na drugim mjestima
u Vojvodini - to upućuje na organizirani istup pripadnika opcije
prožete govorom mržnje”, rekao je predsjednik Hrvatskog
nacionalnog vijeća u SCG **mr. Josip Ivanović**. “Hrvati su ne-
sporno meta zastrašivanja i prijetnji, a mislio sam da su takvi
događaji stvar prošlosti, povijesti i da se neće nikada više
događati”, rekao je Ivanović. Policija još nije otkrila počinioca
iako je “Tavankut malo mjesto”, rekao je on. “Hrvati u Vojvodini
se neće uplašiti, nego će koristiti sva demokratska sredstva
kako bi očuvali svoj identitet i svoja prava koja im pripadaju po
europskim standardima”. /Prema: FoNet/

HELSINŠKI ODBOR: POSLIJE IZBORA ESKALACIJA ANTIHRVATSKIH ISPADA U VOJVODINI

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji u utorak, 13. 01.
2004., upozorio je javnost na eskalaciju antihrvatskih ispada,
posebno nakon izvanrednih parlamentarnih izbora. Odbor pri-
općuje da nakon incidenta u subotičkom naselju Mala Bosna i u
dva navrata u Tavankutu, gdje je rušena bista Matije Gupca,
predmet anonimnih prijetnji postala je i redakcija “Hrvatske
riječi”. Helsinški odbor za ljudska prava osuđuje prijetnje
upućene na adresu jednog tjednika na hrvatskom jeziku u Srbiji
i zahtijeva od nadležnih organa da poduzmu sve potrebne mjere
kako bi se ovakve i slične uznemiravajuće pojave ubuduće spri-
ječile. /Prema: B92/

POZIV NA “VELIKO PRELO” U SUBOTICI

Natječaj za “Preljsku pismu” i “najlipču prelju”

HKC “Bunjevačko kolo” i ove godine organizira tradicional-
nu manifestaciju “Veliko prelo” u subotu, 31. 01. 2004. u velikoj
dvorani HKC. Ove godine se navršava 125 godina od održavanja
prvog “Velikog prela”.

Pozivaju se zainteresirani da sudjeluju na natječaju za
Preljsku pismu, te da svoju pjesmu dostave u prostorije
“Bunjevačkog kola” do srijede 28. 01. 2004 s naznakom “za
Preljsku pismu”.

Također se pozivaju djevojke da sudjeluju u izboru “za
najlipču prelju” te da se prijave do srijede 28. 01. 2004.

Za one koji budu imali najviše uspjeha u ovim natječajima
pripremljene su nagrade.

Svi zainteresirani za “Prelo 2004.” mogu se od ponedjeljka
19. 01. javiti u prostorijama Centra u Preradovićevoj 4 od 10 do
12 i od 17 do 19 sati svakog radnog dana radi detaljnijih infor-
macija.

Predsjednik organizacijskog odbora: Josip Horvat
za dodatne informacije: 063-566 094

NAJDRAŽI BOŽIČNI KUTAK

U crkvi sv. Roka na oltaru sv. Josipa bio je načinjen pose-
ban božićni kutak. Sav je oltar bio pokriven velikim slikama s
otajstvima krunice. Naime, sedamdesetak djece je redovito
dolazilo na mise zornice i svaki dan dobilo sličicu s jednim otaj-
stvom krunice. Tako su na kraju oni koji su svaki dan dolazili na
zornicu imali svih dvadeset otajstava krunice koje su zalijepili
na posebnom Adventskom kalendaru. Ujedno su svaki dan
djeca čitala posebnu “porukicu” koja je imala jedan božićni sim-
bol (Zvijezda, jasje, slama, vol...). Na toj porukici bio je i konkre-
tan poticaj na dobrotu dotičnog dana. I sve te porukice su bile
istaknute na većem panou, a dolje na podu isto to u “minijaturi”
što je bio znak da su oni navedenu vježbu kod kuće i ostvarili.
Bile su ondje i čaše s upaljenim svijećama s kojima su djeca ušla
na misu ponoćku i okružili njima kip malog Isusa koji je bio u
središtu toga, kako ga je župnik nazvao, najdražeg božićnog
kutka u toj crkvi jer je on svjedočio da su se mnoga djeca i vjer-
nici ove župe za Božić pripremili na najbolji način. (pogledaj
sliku u boji na 36. stranici) /Zv/

PRIJEMI ZA PREDSTAVNIKE VJERSKIH ZAJEDNICA

U Gradskoj kući u Subotici je i krajem prošle godine održan
tradicionalni prijam za predstavnike vjerskih zajednica na kojem su
gradonačelnik **Géza Kucsera**, potpredsjednici Skupštine općine
Lazar Baraković i **Saša Vučinić**, predsjednik Izvršnog odbora
Árpád Papp i član Izvršnog vijeća AP Vojvodine **Imre Kern** pri-
mili predstavnike vjerskih zajednica i osvrnuli se na proteklu go-
dinu. Osvrćući se na proteklu godinu, svi predstavnici vjerskih
zajednica su se zahvalili Općini na moralnoj i materijalnoj pomoći,
a mnogi su istaknuli kako je glede suradnje s vjerskim zajednica-
ma Subotica primjer za mnoge sredine. Izražena je želja za dobro-
bit svih naroda ovog područja, za toleranciju, za strpljenje, mir,
razumijevanje i ljubav. Istaknut je i primjer “Bunarića” koji je ove
godine nakon obnavljanja prerastao u simbol povezanosti katolika
i pravoslavaca koji zrači mir za cijelu Suboticu. /Hrvatska riječ/

Prijem i večeru za predstavnike vjerskih zajednica priredio je
i potpredsjednik Vlade R. Srbije g. **József Kasza**. Oni su u
opuštenom ozračju i prijateljskom razgovoru izrazili nadu da će
odnosi Crkve i države biti u stalnom usponu. /Zv/

PROŠTENJE U PERLEZU

I ove godine je proštenje Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije u Perlezu proslavljeno svečanom sv. misom uz sudjelovanje lijepog broja vjernika i uz skladno pjevanje župnoga zbora. Sv. misu je predvodio o. **Janez Jelen** a s njim su suslavili pančevački župnik koji je ujedno i župnik perleške župe **Mihály Erős**, župnik iz Budisave **Robert Erhard** i titel-ski župnik **Franjo Lulić**, koji ujedno upravlja i ovom župom i lijepo se brine za staru, baroknu crkvu.

Prigodnu propovijed održao je o. Janez i iz Marijinog života izvukao poruku za sve: trebamo imati čisto srce i onda će u njemu prebivati mir i ljubav pa ćemo moći biti tolerantni prema svim ljudima, i iskazivati im djelotvornu ljubav. Tako je činila Marija i zato nam ona može u tome biti primjer i zagovornica.

Slavlje je nastavljeno u parku ispred crkve. Svi sudionici svete mise zajedno sa svećenicima zadržali su se u razgovoru i uz prigodnu zakusku. /J. J./

Svršetak godine u Irigu

Po povratka sa hodočašća iz Rima, iriški župnik sudjeluje na sahrani mladog nastavnika likovnog odgoja **Saše Filipovića**, pravoslavnog vjernika, za čije se ozdravljenje molilo i u našoj crkvi.

Lijep bračni jubilej - 50 godina zajedničkog života, 14. 11. 2003. u filijali Vrdnik, proslavljaju u svojoj sobi u najužem krugu rodbine sa župnikom **Krešo** i **Ljubica Kordić** (iako teški invalid, uvijek je vedra i nasmijana).

Prvi susret vjeroučitelja održan je 22. 11. u Petrovaradinu kojem su uz pomoćnog biskupa **mons. Đuro Gašparovića**, generalnog vikara za Srijem, prisustvovali **mr. Andrija Kopilović**, predsjednika Komisije za vjeronauk, i **Blaž Zmaić**, povjerenik za školski vjeronauk. Na susretu je bilo 10 svećenika vjeroučitelja i 6 civilnih vjeroučitelja.

Župljani iz Iriga sudjeluju i na proslavi sv. Klementa u Hrtkovcima. Na ovom slavlju našlo se 15 svećenika, a s njima je bio i biskup Đuro Gašparović te novi župnik u Hrtkovcima vlč. **Željko Tovoilo**. Slavlje u crkvi, dvorištu i u kući uzveličao je KUD "Ivan Filipović" iz Velike Kopanice (RH). To Hrtkovci nisu još doživjeli.

Od uzorne i brižne vjernice **Anice Buljan** iz Vrdnika oprostili smo se 2. 12. iz kapelice u kojoj je provela i posvetila svoje dane Bogu. Hvala joj za sve što je učinila za našu kapelicu.

Spomendan sv. Barbare, zaštitnice rudara i filijale u Vrdniku, proslavljen je sv. misom koju je predvodio **dr. Tadej Vojnović**, franjevac iz Novog Sada. Slavlju je nazočio lijepi broj vjernika triju vjeroispovijesti, predstavnici Mjesne zajednice te predstavnici nekadašnjeg rudarskog giganta ILR-a.

Na nedjelju Karitasa, 7. prosinca, uz prisustvo velikog broja vjernika prikupljalo se za potrebe, a posebno se molilo za teško oboljelog mališana **Dejana Horvata** (14 god.) iz Sremske Kamenice s rodbinom iz Iriga.

U pripravi za Božić mise zornice su uvijek lijepo posjećene, a lijep je broj vjernika pristupio božićnoj sv. ispovijedi. Božić je slavljen u svim mjestima, župi i filijalama. Najveće je slavlje na ponoćki u Irigu, uz brojne vjernike pravoslavne vjeroispovijesti na čelu s parohom protom **Slavkom Teofilovićem**. Crkva je u blještavilu svjetla, a Betlehem dobiva ime "Isus u disku".

Na filijalama je radosni blagdan Božića proslavljen uz lijepi broj djece kojima je župnik podijelio čokoladu i bombone.

Na blagdan sv. Obitelji uz mnoštvo mladih ljudi i prigodnu riječ župnika oprostili smo se u Šatrincima od **Đure Stončika**, a potom u Irigu od **Katice Mulaj**, ref.

Misom zahvalnicom Bogu smo zahvalili za proteklu godinu s nadom i željom da 2004. bude plodna i blagoslovljena.

ff.

BOŽIĆ U PANČEVU

Crkva sv. Karla Boromejskog u Pančevu bila je pretijesna da primi mnoštvo vjernika koje je 24. XII. 2003. godine htjelo prisustvovati misi ponoćki. Više od 400 vjernika je ušlo u crkvu, ostali su ostali vani. Slaveći misu Rođenja Gospodnjeg, naš župnik **Mihály Erős** skupa sa svojim vjernicima uputio je zahvalu dragom Bogu za milost završetka radova na restauraciji tornja. Svježe oličen toranj zablistao je punim sjajem 17. XII. kada su uklonjene skele oko njega. Posebnih svečanosti vezanih za ovaj događaj nije bilo, jer je ovo, po riječima samoga župnika, uvod u pripremu proslave velikog jubileja naše župe. Naime, 2007. godine naša crkva će proslaviti 250 godina svoga postojanja, a 2008. bit će 250 godina od kako je podignut samostan koji je uz samu crkvu. Čestitajući Božić svima prisutnima, župnik je podsjetio da je naša crkva, na osnovu povijesnih podataka, najstarija građevina u Pančevu. Tim povodom uputio je molbu i apel svim institucijama i pojedincima u gradu i zamolio njihovu pomoć za nastavak radova, kako u materijalnom smislu tako i u duhovnom. Doista, samo ustrajnom i iskrenom molitvom mogu se postići naizgled i nemoguće stvari. Naš nebeski Otac ipak najbolje zna što je nama potrebno.

Nenad Ješić

BOŽIĆNI KONCERT U PANČEVU

Na blagdan sv. Ivana, apostola i evanđeliste, 27. XII. 2003. godine održan je u našoj crkvi deveti po redu Božićni koncert. Veliki broj slušatelja ispunio je crkvu. Na programu su bila djela J. S. Bacha, Gounoda, Ž. M. Leklera, J. Haydna Lucasa, Mađarske izvorne pjesme, i jedna od najpoznatijih božićnih pjesama "Stille Nacht". Konferansu je vodio **Josip Weber**, na čiju su se inicijativu i počeli organizirati božićni koncerti u našoj župi. Pozdravljajući prisutne, domaći župnik **Mihály Erős** je prenio blagoslov i riječi podrške koje je svim kršćanima našega grada uputio apostolski nuncij Svete Stolice u Beogradu **mons. Eugenio Sbarbaro**. Ovogodišnji koncert posvećen je jubileju 850 godina Pančeva. U programu su nastupili **Svetlana Tirmenštajn**, **Milan Berginec**, **Marija Ligeti-Balint**, **Melinda Ligeti-Simić**, **Mária Kemény** (sopran) i **Saša Korać** (tenor).

Nenad Ješić

"Božićno vrijeme u pjesmi i riječi" u Srijemu

Tradicionalni četvrti susret svećenika, redovnika, časnih sestara redovnica, ostalih vjernika katolika i ljudi dobre volje koji žive u Srijemu, u srijemskom dijelu Đakovačke i Srijemske biskupije, održan je u nedjelju 4. siječnja 2004. godine, u crkvi Svetog Jurja u Petrovaradinu, prigodnim slavljem nazvanim "Božićno vrijeme u pjesmi i riječi". Ovaj susret je još jedan doprinos godini proslave jubilarne 1700. obljetnice mučeništva ranokršćanskih mučenika Panonije Srijemske. Podsjetimo se da je "Godina svetih srijemskih mučenika" otvorena 26. listopada 2003. godine euharistijskim slavljem u konkatedrali-bazilici Svetog Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici, proglašom dijecezanskog biskupa đakovačkog i srijemskog **mons. Marina Srakića**. Na Božić, u istoj konkatedrali-bazilici, predstavljena je vjernicima Sveta Anastazija, mučenica, koja je na svetkovinu Kristova rođenja 304. godine, za Dioklecijanovih progona, pod-

nijela mučeničku smrt u ondašnjem Sirmiumu, današnjoj Srijemskoj Mitrovici.

“Božićno vrijeme u pjesmi i riječi” organizirao je Vikarijat Srijemski uz sudjelovanje pjevača, svirača, orguljaša, zborova i recitatora, koji su se predstavili igrokazima i božićnim pjesmama: Božićno bdjenje u obitelji, Veseli se Majko Božja, Da li ste čuli glas, Pristupite vjerni, Anđeo Božji, Ustajte pastiri, Pojmi glasno, Veselite se kršćani, Mennyböl az angyal, Vjerujem u tebe, Isus naš dragi, Poslušajte svi sada, Iznad naših se poljana, Milost, Dvorani neba, recitacije... Sudjelovale su gotovo sve župe u Srijemu: Novi Slankamen, Srijemski Karlovci, Beočin, Čerević, Petrovaradin 1, Petrovaradin 2, Petrovaradin 3, Surčin, Laćarak, Srijemska Mitrovica, Golubinci, Novi Banovci i ostali s ukupno preko dvije stotine izvođača među kojima su bila djeca, mladi, odrasli i stari, koji su duhovno obogatili više od četiri stotine posjetilaca.

Na početku je riječ pozdrava uputio **preč. Marko Kljajić**, dekan petrovaradinskog dekanata i župnik, te nazočnima prikazao značenje mjesta održavanja ovog tradicionalnog slavlja - crkvu Svetog Jurja u Petrovaradinu i predstavio bogati program božićnih pjesama i običaja hrvatskog i drugih naroda, zatim i pjevače i svirače koji prenose baštinu svojih predaka. Na koncu susreta **mons. Đuro Gašparović**, pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem, uputio je riječi zahvale svim sudionicima ovoga slavlja i organizatorima, te izrazio radost što se vjernici i ovim slavljem uključuju u proslavu jubilarne 1700. obljetnice mučeništva ranokršćanskih mučenika Panonije Srijemske. Biskup je pozvao sve nazočne da se kroz upoznavanje života i djela naših mučenika, njihovim zagovorom i pomoću, učvršćuju u vjeri, obogaćuju milosnim božanskim darovima i po uzoru na njih životom svjedoče Isusa Krista, novorođenoga Kralja. “Vjernici katolici u Srijemu, Hrvati i Mađari i svi ljudi dobre volje, večeras su se duhovno obogatili i osnažili kroz pjesme naših predaka, koje se prenose novim pokoljenjima na veću slavu Božju i dobro svakog čvjeka. Neka se ovaj tradicionalni koncert božićnih pjesama i običaja u Srijemu nastavi”, zaključio je svoju poruku biskup Gašparović.

Završetak susreta protekao je u zajedništvu razgovora i veselja uz prigodni domjenak u prostorijama Vikarijata i Centra za mlade Srijema.

Tomislav Mađarević i Mirko Srdić

NADBISKUP HOČEVAR GOST TRIBINE U SARAJEVU

Nakon stanke tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana 12. siječnja je na Vrhbosanskoj katoličkoj Bogosloviji (dvorana Pavla VI.) započeo redoviti ciklus teoloških tribina koje organizira Vrhbosanska katolička teologija.

Gost prve tribine u 2004. bio je beogradski nadbiskup **dr. Stanislav Hočevar** koji je govorio o temi “Život i suživot - položaj Katoličke Crkve u Srbiji i Crnoj Gori”. Obrćajući se na početku Tribine nazočnima **dr. Niko Ikić** je istaknuo kako te dvije mjesne Crkve imaju mnogo toga zajedničkoga i sličnoga pa razmjena iskustava može biti svima od koristi.

Tijekom izlaganja nadbiskup Hočevar je kazao da je Katolička Crkva na tom prostoru u velikom iskušenju što dobro utječe na njezinu eklezijalnost. Govoreći o Beogradskoj nadbiskupiji istakao je da u njoj nema ni 10.000 vjernika katolika, te da oni predstavljaju jednu šaroliku zajednicu, jer je čine vjernici katolici iz različitih naroda i kultura, “no ako se pogleda malo šire, izvan gradova, vidi se da braća i sestre polagano izlaze ispod zemlje”. U cjelokupnoj zajednici Srbije i Crne Gore broj katolika iznosi oko pola milijuna, ali su njihove razlike velike. Istaknuo je kako se tamošnja mjesna Crkva, “tako različita i šarena, mora okupiti kao jedno srce i jedna duša. Naš pastoralni nacrt kojega izrađujemo želi otvoriti putove nade prema suživotu. Vrlo smo privilegirani jer smo malo stado, raspršeno, slabo, stoga nam oni koji nas okružuju daju još veći poticaj za stalnu budnost i dijalog. Dijalogu nas vodi samo teološki i vjerski razlog, jer smo mi jedno tijelo, jedna Crkva, doduše pravno podijeljena”. U daljnjem izlaganju nadbiskup je kazao kako oni ne žele pismeni dijalog, već dijalog putem života i suživota.

Nakon izlaganja nadbiskupu su postavljena iznimno zanimljiva pitanja, od kojih su se neka izravnije ticala odnosa predstavnika pravoslavne crkve prema dijalogu. Prije početka Teološke tribine kardinal **Vinko Puljić** je primio nadbiskupa Hočevara u svojoj rezidenciji. /IKA/KTA/

BLAGOSLOV NOVOG DOMA SV. ELIZABETE UGARSKE U BOKI

Plemenito srce rađa plemenite plodove

Zvona su svečano zvonila, kad su domaći vjernici i gosti sa svih strana, 29. 11. 2003. napunili starodrevnu crkvu Marijinog navještenja. Slavlje je počelo biskupskom misom, koju su uz brojne svećenike vodili temišvarski nadpastir **Martin Roos** te domaći biskup **László Huzsvár**. U propovijedi je mons. Roos naglasio da nije značenje karitativnoga doma samo u brizi za napuštene, nego i u tome da osigura mladima mogućnost zaposlenja. Nije pak moguće pomagati bez žrtve, jer pomoć bližnjemu je naporno djelo. Sveta Elizabeta nije uživala samo tople zahvalnosti, nego je doživljavala i tešku nezahvalnost.

Domaći biskup Huzsvár je spomenuo kako se kraljevska kći Elizabeta znala oduprijeti napasti bogatstva, koje toliko omreži srce da ne čuju zova Gospodnjega. Ona je služila Isusu u najnapuštenijima i najbolesnijima.

Za vrijeme svete mise su divno pjevale pitomice internata bačkih sestara Naše Gospe iz Zrenjanina pod vještim vodstvom s. **Gizelle M. Rácz**. Iznenadili su nas prijatno i školarci iz Boke, koji su pod vodstvom svoje učiteljice pored mađarskog i hrvatskog, koji se redovito upotrebljava u ovoj župi, iz poštovanje prema gostima i dobrotvorima pjevali, molili i recitali također na srpskom, engleskom i njemačkom jeziku.

Blagoslov novog krila karitativnog doma

Poslije svete mise su se svi okupili kod doma za stare i bolesne, koji je oko tristo metara udaljen od crkve. Ondje je bio blagoslov novog krila doma, koji je skladno nadovezan na jednostavnu staru kuću.

Prvi stanovnik u ovaj dom uselio se 3. 02. 1997. godine. S vremenom je raslo zanimanje za dom, te ga je bilo nužno proširiti. Blagoslov su obavili spomenuti biskupi uz sudjelovanje domaćeg župnika i dekana **Tibora Koncza** i brojnih svećenika, časnih sestara i drugih gostiju.

Svečani čin je počeo molitvom i blagoslovom prostorija, a nastavio se zajedničkim ručkom u prijatnom raspoloženju, kojemu su pridonijeli izvrsno pjevanje i recitiranje mladih. Posebnu su zahvalnost iskazali svim dobrotvorima, a naročito gospođi **Wiltrud Gutmiedl**, koja je predstavljala njemački Malteški viteški red.

Lijepu fotografiju novog krila "svog" doma dobio je i nekadašnji vlasnik te kuće belocrkvanski župnik i počasni dekan, vlč. **Josip Matanović**, koji je zajedno sa svojim bratom **Petrom** u djelo sproveo plemenitu maminu želju, da poklone Crkvi roditeljsko imanje i kuću u dobrotvorne svrhe. Novi dom ima i praktično uređeno potkrovlje, koje se može upotrijebiti i za svećeničke sastanke i slično.

Za vrijeme ručka domaća su djeca recitala i pjevala u znak zahvalnosti sponzorima i na radost domaćim stanovnicima i mnogobrojnim gostima, a vlč. **Tibor** je poklonio u znak priznanja i zahvalnosti za primjereno sudjelovanje bokinskoj školi sliku svete Elizabete Ugarske, da potiče mladi naraštaj na djelotvornu kršćansku ljubav, koja nam jedino jamči bolju budućnost na ovim prostorima.

Vlč. **Tibor Koncz** je na kraju srdačno zahvalio ocima biskupima, britanskoj i njemačkoj karitativnoj Malteškoj organizaciji, velikodušnoj plemićkoj porodici **Matanović**, kao i svima koji su na bilo koji način pomagali u ostvarenju divnog djela.

o. Janez Jelen, salezijanac

SLAVA U BANATSKOM BELOM BLATU

Puna crkva - puna duša

U Belom Blatu (Erzsébetlak, Lizikino, Liesenheim) - pitomom banatskom selu blizu Zrenjanina - svečano smo proslavili proštenje u srijedu, 19. 11. 2003. godine. Odlični gosti su bili iz

crkvenog i svjetovnog života. Kao najodličniji je bio naš omiljeni beogradski metropolita i nadbiskup mons. **Stanislav Hočevar** u pratnji mons. **Toneta Rojca**. On je vodio svečanu svetu misu i održao vrlo sadržajnu propovijed. Gosti su bili i oci salezijanci: **Stanko Tratnjek**, mužljanski odnosno beloblatski župnik, kapelan **Janez Jelen** te đakon **Zoltán Sándor**. Prisutni su bili članovi beloblatskog crkvenog vijeća te predsjednici susjednih župnih vijeća: iz Ečke **Antal Mezei**, iz Lukinog sela **István Fodor** te iz Mužlje **Ernő Kovács**, koji je zajedno s ovdašnjim dugogodišnjim kantorom **Sándor Józsefom** pomogao u lijepom i skladnom pjevanju. Misi je prisustvovala i nova voditeljica sestrinske evangeličke Crkve pastorica **Marijena-Marta Popić** sa suprugom **Nebojšom**; slovačku ambasadu je zastupao trgovinsko-ekonomski savjetnik **Peter Jesenski** u pratnji tajnika **Mihala Speváka**. Od domaćih gostiju svakako su najzaslužniji za napredak sela školski ravnatelj **Milan Nedeljkov** i mjesni predsjednik **Jano Hanjik**.

Najpotrebniji su jedinstvo, razumijevanje i suradnja

U homiliji je mons. **Hočevar** naglašavao kako su nama danas potrebni jedinstvo, razumijevanje i spremnost na suradnju. U tome je bila prvi uzor svetoj Elizabeti i nama zajednica Presvetog Trojstva: jedan Bog u trima osobama. Slično, *kako na nebu, tako na zemlji* neka bude: potreban je vođa, poglavar, predsjednik. Potreban je *voditelj*, potrebna je vlast, ali samo ako je u službi pravde, prava i bratstva. Velika je nesreća za zemlju da niti u trećem pokušaju nismo uspjeli izabrati predsjednika; ali još je veća nesreća da masa bira i voli one koji joj ne obećavaju mir, razumijevanje i otvaranje prema svijetu, nego joj nude rat, svađu i zatvaranje u prošlost. Potreban je ovom društvu vođa koji će znati suprotstavljene strane pomiriti i uvesti ih u budućnost, naglasio je nadbiskup **Hočevar**. Istaknuo je zatim primjerno sudjelovanje u seoskom i crkvenom životu vjernika ove župe. "Nastavite taj lijepi zajednički život u kršćanskoj povezanosti i susretljivosti, ali ne na svoju slavu, nego na slavu Božju. Crkvi i društvu su danas najviše potrebni volentari ili dobrovoljci. Nažalost, brzo se javljaju dobrovoljci za uništavanje života, za rat i mržnju - i zato je i sama riječ došla na loš glas. Ali dobrovoljci za zaštitu života i okoline, za pomoć bližnjemu i ljubav su dobrodošli i potrebni kako u Crkvi tako i u društvu. U tome imamo divan primjer, poticaj i zagovor svete Elizabete Ugarske, koju i danas slavi sav svijet i mi", zaključio je nadbiskup.

Odlikovanje župniku Stanku Tratnjeku

Na kraju svete mise nas je čekalo iznenađenje. Predsjednik mjesne zajednice **Jano Hanjik** biranim je riječima pozdravio preuzvišenog nadbiskupa, svećenstvo, kao i sve druge odlične goste i vjernike. Iz nje-

govih smo riječi razabrali da on, koji je veliki dobrotvor, rado pomaže napretku ovog mirnog, uređenog i lijepog banatskog sela - i ne pravi razliku među ljudima kad je u pitanju vjerska ili narodna pripadnost. U selu, naime, pored evangeličkih Slovaka žive u slozi i suradnji katolički Mađari i Bugari. Odao je poseb-

no priznanje u ime cijelog sela župniku salezijancu, koji već 35 godina vjerno i zdušno obavlja svoju pastoralnu dužnost ne samo u Belom Blatu, nego i u okolnim selima... Nazočni vjernici su pozdravni govor i uručenje medalje popratili oduševljenim pljeskom.

U svojoj zahvali o. Stanko je naglasio da je obavljao svoju službu na veću slavu Božju, na korist ljudi i za spasenje duša. Zahvalio se iskreno gospodinu Hanjiku za svu dosadašnju pomoć i zalaganje i zaželio njemu, njegovoj obitelji, kao i svim prisutnima i njihovim dragima, pa i cijelom selu - obilje Božjeg blagoslova.

Slavlje je nastavljeno u župnom domu zajedničkim objedom.

o. Janez Jelen, salezijanac

IZ BOŽIĆNE ČESTITKE

MONS. ILIJE JANJIĆA

Dok vam od srca čestitam blagdan rođenja Isusa Krista, rođenog u Betlehemu od Djevice Marije - želim i sebi i vama u radosti predočiti neizmjernu ljubav našeg nebeskog Oca i ljubav Boga Sina koji rođenjem pokazuje koliko voli palog čovjeka, te uzima ljudsku narav da usreći čovjeka.

/.../

Nek nas, braćo i sestre, ovogodišnji blagdan Božića usmjeri prema ljubavi Boga Oca - poštujući Božju prirodu u svoj svojoj čistoći i ekološkoj ljepoti - čuvajući okoliš u kojem živimo i ljubavi Boga Sina - prihvaćajući Njegovu ponudu da nas pohodi, da se rodi u našim srcima, da bi tako čisti u srcu i u čistoj prirodi mogli živjeti ovaj darovani život koji bi jednom prešao u onaj vječni, u novom nebu i u novoj zemlji.

NA MARSU ZAPOČELA POTRAGA ZA ŽIVOTOM

Američki robot "Spirit", nakon putovanja koje je trajalo sedam mjeseci, uspješno se spustio na planet Mars i 4. siječnja poslao prve signale i slike s crvenoga planeta. Robot "Spirit", kao i njegov blizanac "Opportunity", koji bi se sljedećih dana trebao spustiti na Mars, u tijeku tri mjeseca istraživanja trebali bi utvrditi ima li na tome planetu tragova života. O važnosti toga pothvata, novinarka Radio Vatikana razgovarala je s talijanskim astronautom Francom Malerbom, koji je izrazivši radost zbog postignutih rezultata, kazao kako osim zadovoljstva zbog tehnološkoga uspjeha, ovaj događaj ispunja i posebnim osjećajima zbog susreta sa svijetom drugačijim od ovoga na našem planetu. Malerba je napomenuo kako je Mars posebice zanimljiv zbog toga što je planet koji "živi", odnosno, budući da posjeduje svoju atmosferu, njegova se površina neprestano mijenja. Stoga je moguće da je u prošlim vremenima, prije više milijardi godina, na njemu bilo određenoga oblika života, zaključio je talijanski astronaut.

BISKUP KOMARICA UPOZORIO DA HRVATA U BANJOJ LUCI "SKORO I NEMA"

Banjolučki biskup Franjo Komarica upozorio je na tiskovnoj konferenciji 22. prosinca na izuzetno mali povratak Hrvata na prostor banjolučke regije, ali i Republike Srpske. "Jednog autohtonog dijela stanovništva naprosto nema. Osam godina nakon završetka rata, svih deklaracija, hrvatske populacije na prostoru bosanske Krajine nema", upozorio je Komarica. Istaknuo je i da je ravnoteža među narodima, koja je postojala na tom prostoru, značajno izmijenjena i da to "ne sluti na dobro". Do sada se, po nepotpunim podacima, vratilo oko 3.000 Hrvata, i to samo starije osobe. Biskup je potvrdio da je došlo do pomaka, kada je u pitanju pomoć Hrvatima povratnicima, ističući da je entitetsko ministarstvo, posebno nakon pohoda Banjoj Luci pape Ivana Pavla II. dalo građevinski materijal za obnovu puno više nego svih prethodnih godina. Također, vlasti Banje Luke, kako je kazao, dodijelile su veću količinu materijala za obnovu kuća i Hrvatima. To je kap u moru potreba, ali kada se zna da prije ništa nije rađeno onda je ovo jedan veliki iskorak, premda ne zadovoljava potrebno, istaknuo je biskup Komarica. Izrazio je nadu da će odgovorne vlasti na svim razinama postati svjesnije činjenice da se jako malo Hrvata vratilo, napominjući da stvarni povratak nije isti kao što se prokazuje u pojedinim brojkama o povratu imovine. S tim, u vezi biskup Komarica je rekao da se ne radi dovoljno na održivom povratku, dodajući da odgovornost za to snose i domaće i strane strukture vlasti i odlučivanja. Banjolučka biskupija očekuje i da joj bude vraćena imovina, kako bi se u predstojećem razdoblju, kako se planira, mogao otvoriti katolički školski centar.

KARDINAL PULJIĆ NAJPOZITIVNIJA OSOBA 2003.

Po izboru slušateljstva Radio Soli iz Tuzle, najpozitivnija je osoba u 2003. bio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. Radio Soli iz Tuzle zaključio je 16. prosinca dvomjesečnu anketu "Naj osoba u 2003". Djelatnik radija Milenko Čajić izvijestio je kardinala o rezultatima i tom prigodom snimio s njim i duži intervju. Kardinal je zahvalio slušateljima na povjerenju i zaključio da su u njegovu glasu prepoznali i svoj glas, ali i svoje stavove. Odgovarajući na pitanje koji su događaji, prema njegovu mišljenju, obilježili ovu godinu u BiH, kardinal je istaknuo da je na prvom mjestu Papin pohod republikama Hrvatskoj i BiH te proglašenje blaženima Banjolučanina dr. Ivana Merza i Marije od Propetog Petković, kao i proslava Katoličkog dana u Komušini i na Kupresu.

VJERNICI SU RADOSNIJI

Vjernici su radosniji od ljudi koji nemaju izraženu duhovnu dimenziju, pokazalo je istraživanje koje je provelo britansko Sveučilište Warwick. Božićno doba i same božićne blagdane mnogo radosnije doživljavaju oni koji su vjernici, nego ljudi koji to doba godina gledaju samo kroz potrošačku groznicu i zabavu, pojašnjeno je uz istraživanje koje je provedeno među 57 muškaraca i 44 žene. Istraživanje je pokazalo da su sretniji ljudi koji imaju razvijen osjećaj solidarnosti i skrbi za bližnje.

PAPIN APEL ZA POMOĆ IRANU

1. Koji dan od Božića, Crkva danas razmišlja o Svetoj obitelji. Pred tim nazaretskim primjerom, svaka obitelj uči kako da bude kovačnica ljubavi, jedinstva i otvorenosti životu.

U našem vremenu pogrešno shvaćena ljudska prava koji puta mogu nauditi samoj naravi obitelji i bračne veze. Potrebno je na svim razinama ujediniti snage onih koji vjeruju u važnost obitelji utemeljene na ženidbi. Riječ je o ljudskoj stvarnosti koju se treba braniti i promicati kao temeljno dobro čitavoga društva.

2. Drugi vatikanski sabor podsjeća da kršćani, pažljivo prateći znakove vremena, moraju biti spremni promicati vrednote braka i obitelji. Neka to čine i svjedočanstvom vlastitog života i složnom suradnjom sa svim ljudima dobre volje (Pastoralna konstitucija Gaudium et spes o Crkvi u suvremenom svijetu, 52). Potrebno je naviještati Evanđelje obitelji. Upravimo, u tom smislu, našu zajedničku molitvu Isusu, Mariji i Josipu za sve obitelji, osobito za one u duhovnoj i materijalnoj potrebi.

3. Molimo i za građane Bama u Iranu, koji su proteklih dana bili žrtve teškoga potresa. Povjeravamo milosrdnome Bogu tisuće osoba koje su izgubile život, zatim ozlijeđene i ostale preživjele koji su ostali bez doma i kojima je potrebna pomoć. Pozivam međunarodne, a osobito katoličke karitativne organizacije, da velikodušno priskoče u pomoć našoj iranskoj braći i sestrama pogođenim tako teškom nesrećom. Solidarnost čitavoga svijeta, osobito u ovom božićnom ozračju, neka učini njihovo stanje manje dramatičnim.

Uređuje: Vesna Huska

LIK VJEROUČITELJA

Vjeroučitelj kao vjernik

Dobro ponašanje - temeljno je svojstvo vjeroučitelja. Djeca bolje čitaju katehetu nego katekizam - više uče od njegova ponašanja nego od njegovih riječi, više očima nego ušima; kao spužve upijaju osobito ono što vide, a vide mnogo. Ako vjeroučitelj nije dobar, dobrotiv, čist, kako će djecu učiti dobroti, opraštanju, čistoći?

Vjeroučitelj ne može davati ono čega nema; on ne predaje čak ni ono što ima ili ono što zna, nego ono što sam jest.

Pobožnost - Bog je sebi pridržao da daje duši nadnaravni život, to jest milosti i kreposti. Vjeroučitelj je samo oruđe kojim se Bog služi. Oстане li sjedinjen s Bogom, živeći u stanju milosti, činit će djeci dobro; odcijepi li se smrtnim grijehom od Boga, njegovo će djelo biti neplodno.

Ne može se ni pojmiti vjeroučitelj bez prave pobožnosti. Kako da nekoga privede Božjoj ljubavi ako sam ne ljubi? Kako će nekoga učiti moliti i pristupati sakramentima ako sam nema teka za molitvu, ako nije oduševljen za svetu službu, ako se površno klanja, križa, itd.? Pobožnost nije maska koja se može staviti i skinuti. Ona je miris koji izlazi iz duše koja je željna Bogu ugađati, a djeca to osjećaju i prepoznaju izvanrednom lakoćom. Ako djeca osjećaju da su voljena, otvaraju vrata svojih srdaca, povjeravaju se, slušaju, daju se uvjeriti i čine ono što im se preporuča.

Duboko uvjerenje - vjeroučitelj mora biti zanosnik, duboko uvjeren: uvjeren da je njegovo poslanje velika stvar, da je sve što naučava čista istina, da će djeca, u zamahu napora, biti uzdignuta, postati boljom. To uvjerenje nadahnjuje njegov apostolat; njime će on postati umjetnik katekizma; bez njih će biti katehetski obrtnik, nesposoban da odgoji i povede. Nije dosta da vjeroučitelj kaže, nego govoreći treba da potiče, oduševljava, usmjerava.

Vjeroučitelj kao čovjek

Voljeti djecu - "Bog želi da se ljudima ne učini nikakvo dobro osim iz ljubavi", napisao je Lacordaire. Ako ne osjećaju da su voljeni, ljudi postaju nepovjerljivi, rade na silu, zapravo ne rade. Sam vjeroučitelj, ako djecu ne voli, nikada neće smoci snage da prebrodi neuspjehe, dosade, nezahvalnosti koje su povezane s njegovom službom: još manje će imati snage da ima povjerenja u ljude, da ih

shvaća, da bude strpljiv.

Biti strpljiv je vjeroučitelju zaista potrebno. "S djecom" - kaže sv. Franjo Saleški - "treba čašica mudrosti, bačva razboritosti i more strpljivosti."

Biti pravedan - dijete ne podnosi pristranosti i nepravednosti. Kad ih vidi ili mu se čini da ih vidi, trpi, udaljuje se zatvarajući se u sebe. Treba takve stvari izbjegavati nastojeći sa svima jednako postupati, čuvajući se simpatija prema bogatijima i inteligentnijima, bolje odjevenima itd. Ako nekome treba davati prednost, neka to budu siromašniji, nerazvijeniji, zaostali.

Poštivati istinu - djeca, izvanredno osjetljiva za istinu, imaju golemo povjerenje u vjeroučitelja. Stoga si on ni za šalu ne smije dopustiti da kaže nešto neistinito, ili dvoznačno. Dok se pripovijeda, treba paziti da se pojedinosti ne mijenjaju, jer se u djetetu lako budi sumnja koja od nevažnih pojedinosti lako prelazi na ono bitno, na same istine koje mu se predaju.

Vjeroučitelj kao stručnjak

Znati - Da bi se poučavalo, treba znati; da bi se poučavalo o jednoj stvari, treba znati tisuću drugih; da bi se poučavalo dobro, treba znati izvanredno. Tko izvanredno zna, poučava dobro; tko dobro zna, poučava podnošljivo; tko podnošljivo zna, poučava slabo. Upravo je za poučavanje djece obavezno znati i imati vrlo jasne i točne spoznaje - inače se ne može govoriti na lak i jednostavan način. Kad vjeroučitelj malo zna, u dječje glavice ulaze zablude, sumnje i smućenost; vjeroučitelj govori i ide dalje, ali bez neusiljenosti, bez živahnosti, bez samopouzdanja; djeca opaze kako mu je znanje nesigurno - zbogom ugled!

Znati poučavati - nije isto što i znati. Jedno je imati misli u svojoj glavi, a drugo prenositi ih u glave drugih. Nije dovoljna mudrost koja se drugima ne zna priopćiti, niti je dovoljno izvanredno govoriti odraslima, ako se nije u stanju pobuditi pozornost u djece, a nije dovoljno znati predavati neki drugi predmet da bi se dobro predavao vjeronauk. Vjeronauk ima sasvim vlastite teškoće, te vjeroučitelj mora imati sposobnost svoje znanje malenima predati didaktikom, i to upravo katehetskarskom didaktikom.

Korisne sposobnosti:

a) smisao za prilagodavanje - svoj govor treba prilagoditi onome tko sluša (drugačije djeci različitih dobi, različitih

stupnjeva inteligencije...), treba iznositi lakše stvari, a o teškim stvarima govoriti na lak način, predmet prikazati s privlačne strane da ga djeca zavole.

b) jasnoća - malo ideja, ali da su zorne i da se pamte; bolje je malo, ali dobro, nego mnogo a zbrkano; govoriti lake, razumljive, konkretne riječi, po mogućnosti praćene slikama.

c) umijeće pripovijedanja - jedna od najboljih sposobnosti za uspjeh kod djece uvijek željne priča koje im se pripovijedaju skladno i opširno.

Vjeroučiteljev izgled i ponašanje

Važnost izgleda i ponašanja - Vjeroučitelj treba bdjeti i paziti na svoju vanjštinu, jer malo treba da djeci postanemo ruglo, također malo da se s nama oduševi.

Izraz lica - Djeca lice promatraju, iz njega čitaju misli riječima nepriopćive, osobito osjećaje što ih vjeroučitelj prema njima gaji. Stoga, lice ne smije biti strašno, žalostivo, već vedro i smireno, što djeca osjećaju kao: vjeroučitelju je s nama lijepo, on je dobar, on nas voli.

Pogled - Djeci više govore vjeroučiteljeve oči nego njegova usta. Budno oko prodorna i oštra pogleda impresionira i ukroćuje.

Pokreti - Prirodni i trijezni pokreti oživljuju riječ i čine je privlačnom, osobito kod djece koja dok govore u pokret stavljaju cijelo tijelo. Ako su nam pokreti mehanički i nespretni, postajemo smiješni, a djeca se rastresu.

Glas - Treba mu posvetiti osobitu skrb: najmanje što se traži jest to da se riječi dobro artikuliraju, bez brzanja, bez gutanja slova, bez mucanja, bez poštapalice, bez vike ili pretiho. Tko ima lijepu boju glasa, to može mnogo koristiti. Ugodan glas, pobuđujući zanos i pobožnost, može i najobičnije stvari učiniti privlačnima, poput dobrih vila što u pričama pretvaraju pastirice u princeze.

Vanjski izgled - Polazeći na predavanje katekizma polazi se na važan posao. Stoga se treba i dolično odjenuti, uredno počestljati, neka u tome ne uzmanjka osobni stil. To zaslužuje katekizam, zaslužuju to i djeca.

Posebni talenti - Ako vjeroučitelj ima neke sposobnosti koje će izazvati divljenje ili sklonost vjeroučenika (dobar je nogometni vratar, lijepo pjeva ili crta), neka ih ne krije, nego neka ih iskoristi za uspjeh pouke - neka ih slobodno kojiput pokaže, ne da se napravi važan, nego da učini dobro.

Iz knjige Albina Lucianija

(pape Ivana Pavla I)

"Katehetika u mrvicama"

Sveti Franjo Saleški, biskup i crkveni naučitelj

(* 21. 08. 1567. + 28. 12. 1622.)

- Svetac grofovskog podrijetla • pariški student • padovanski doktor teologije i prava •
- milinom obratio 70.000 ljudi • strpljiv i ljubazan svećenik • mlad biskup • korizmeni propovjednik u Parizu i Dijonu •
- uvjerljivi obnovitelj Crkve • zagovarao je osobni odgoj • njegova pisma obuhvaćaju 14 svezaka • svetac džentlmen • je li nadmašio Kempenca? • čitao djela Marka Marulića • zaštitnik katoličkih pisaca i novinara •

Veliki obnovitelj Crkve

Sveti Franjo Saleški spada među one svece Katoličke crkve kojima katolici najviše duguju obnovu i procvat nakon svih oluja i pustošenja zapadnoga raskola. Rođen je i brižno odgojen u dvorcu Sales, blizu grada Annecy, u francuskoj pokrajini Savoja (južno od Ženevskog jezera), u grofovskoj obitelji. Studirao je u Annecyju, u Parizu, gdje je 1578. u crkvi svetoga Stjepana položio zavjet čistoće, i od 1584. u Padovi, gdje je studij završio doktoratom iz teologije i prava. Otac mu je namijenio unosnu karijeru, a Franjo je želio postati svećenik. Na to je Franjin otac teško privolio. Svećenički red je Franjo primio 8. prosinca 1593. godine. Postao je katedralni župnik i prepozit u Ženevi. U to je vrijeme pokrajina Chablais (južna obala Ženevskog jezera) vraćena pod Savoju, dok je prije pripadala kantonu Bern. U vrijeme dok je bila u sklopu Bernskog kantona, građani te pokrajine su nasilno prevedeni u kalvine. Savojski knez je poželio vratiti građane pokrajine Chablais u katoličku vjeru. Ženevski je biskup tu zadaću povjerio mladome svećeniku Franji. Franji je knez ponudio vojničku zaštitu za ostvarenje povjerenje mu zadaće. Franjo je to odbio. Dugo je propovijedao i pozivao ljude u Katoličku crkvu. Puno je puta bio u životnoj opasnosti. Uspjeh nije izostajao. Konačno, nakon četiri godine upornog propovijedanja, vratila se čitava pokrajina u Katoličku crkvu. Obratilo se 70.000 ljudi. Franjo je bio beskrajno strpljiv, izuzetno marljiv i ponajviše ljubazan. Toj ljubaznosti nitko nije mogao odoljeti. Puno je kod Franje počivalo na dobrom kućnom odgoju. Odlikovao se velikom uljudbom, sav je bio prožet kršćanskim duhom. Poznato je da je, poput mnogih svojih suvremenika, i Franjo Saleški kao i Franjo Ksaverski, svoju duhovnost napajao i na djelima Marka Marulića. Resila ga je živahna ljubav prema čovjeku. Franjo nikada ništa neobično nije činio. Franjo je svakidašnje svoje dužnosti nastojao obavljati što savršeniije. Franjin veliki uspjeh u pokrajini Chablais donio mu je novu dužnost.

Neumoran propovjednik i odgojitelj svećeničkog podmlatka

Nije mu bilo ni 35 godina kad ga je njegov biskup 1599. godine predložio za biskupa koadjutora, a 8. prosinca 1602. godine je već postao i njegov nasljednik. Proslavio se korizmenim propovijedima u Parizu i Dijonu. Kao mladi biskup sav se dao na promicanje vjerničkog života u svojoj biskupiji. Najveću je pozornost posvetio odgoju dobrog svećenstva. Sam je vodio odgoj svećeničkog podmlatka, svećenike je pozivao na svećeničke sastanke, sazivao je biskupijske sinode, marljivo je pohađao župnike i župe. Nije propustio ni jedne prilike da sam propovijeda narodu. Svećenike je poticao da svake nedjelje i blagdana drže kršćanski nauk, ali je i sam u tome prednjačio. Biskup Franjo nikada ni od koga ništa nije tražio, ako i sam nije tako radio. Njegov je dobar primjer osvajaio i svećenstvo i vjernike.

Apostolat više pismima nego knjigama

U duhovnom vodstvu Franjo je uzimao u obzir osobne sposobnosti i sklonosti onih koje mu je Bog povjerio za duhovno vodstvo. Veliko duhovno prijateljstvo vezalo je Franju uz pobožnu udovicu svetoga života: Francisku de Chantal. Bio je njezin duhovni otac. S njom se upoznao dok je u Parizu i Dijonu propovijedao, te je zajedno s njom osnovao red salezijanki za pomoć bolesnicima i siromašnima. Te su redovnice dobile u zadatak da njegov duh dobrote i blagosti prošire po cijelom svijetu. Salezijanke imaju brojne kuće u Italiji, Francuskoj, Švicarskoj, Austriji, Bavarskoj, Poljskoj, Siriji i sjevernoj Americi, te spadaju među najpoznatije redove Katoličke crkve. Još je više Franjo djelovao po svojim spisima.

Jednom knjigom osvojio svijet

Najglasovitija mu je knjižica *Philothea*, čije je prvo izdanje izišlo 1608. godine. Tom je knjižicom pružio savjete za duhovni život i savršenstvo. Jedno je vrijeme u Crkvi postojalo gotovo veće zanimanje za Franjinu *Philotheu* nego za Kempenčevo djelo *Nasljeduj Krista*. Franjina je knjiga nastala tako što je sabrao poruke iz svojih brojnih pisama, kojima je mnoge ljude poticao i odgajao na savršenstvo. Sabrana djela svetoga Franje obuhvaćaju 14 svezaka. *Philotea* je doživjela više od 1000 izdanja, a prevedena je na 17 jezika. Druga je Franjina knjiga *Theotimus*. Radi brojnih njegovih pisama, radi *Philothee* i *Theotimusa*, kao i radi uvjerljivog i ljupkog načina pisanja proglašen je zaštitnikom katoličkih pisaca i novinara. Prvi je zaštitnik grada Ženevskog kantona, zaštitnik biskupija Lausanne, Freiburga i Ženeve u Švicarskoj.

Više vrijedi kapljica meda nego bačva octa

Bilo mu je 55 godina kad je na Badnjak 1622. godine posljednji put propovijedao. Umro je 28. prosinca 1622. godine u Lionu, a samo 39 godina kasnije proglašen je blaženim, a uskoro i svetim. Godine 1877. proglašen je učiteljem Crkve. Sveti je Franjo Saleški izrekao poznatu misao: Više ćeš muha uhvatiti kapljicom meda, nego s bačvom octa. Takav mu je bio cijeli život. Dobrotom srca i blagošću osvajaio je duše. Engleski kritičar Leigh Hunt je upravo zato rekao za Franju da je "svetac džentlmen", dok J. Chapman piše: "Nauka je svetog Ivana od Križa stroga, a sveti Franjo Saleški uči posve isto samo na vedriji način."

Isprika: U prošlom broju "Zvonika" greškom je objavljena slika sv. Franje Saleškog umjesto sv. Franje Ksaverskog te je sada ne objavljujemo.

**U subotu 24. siječnja 2004.
u domu subotičke biskupije
u 12 sati
održat će se tradicionalni susret novinara
u povodu blagdana sv. Franje Saleškog,
zaštitnika novinara**

Piše: o. Ante Stantić, OCD

SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ I EKUMENIZAM

Svake godine, u drugoj polovici mjeseca siječnja, održava se ekumenska Molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Za života o. Gerarda, koliko mi je poznato, nije bilo nekih općih inicijativa na području bivše države koje bi u svim sredinama promicale molitvu za jedinstvo kršćana te se katolici još nisu sastajali s vjernicima drugih kršćanskih konfesija na zajedničku molitvu za jedinstvo, pod vodstvom svojih pastira.

Danas, nakon II. vatikanskog sabora, već su uhodani molitveni susreti, na kojima se, osobito u spomenutom siječanjskom terminu, sastaju svećenici i vjernici raznih kršćanskih zajednica na zajedničku molitvu za jedinstvo svih kršćana, kako bi time pospješili ostvarenje Isusove želje da svi kršćani budu "jedno stado" i "jedan pastir". I u našoj Subotičkoj biskupiji ta molitvena osmina se redovito održava svake godine.

Iako za života i djelovanja o. Gerarda (između 1904. i 1956.) u Somboru nije, koliko mi je poznato, bilo institucionaliziranih inicijativa koje bi promicale jedinstvo kršćana, neizbježni su bili neki oblici "communicatio in sacris" ili, kako bismo hrvatski mogli opisati, komuniciranje vjernika raznih konfesija u pogledu vjerskih čina, pri čemu je trebalo voditi računa o onome što jest i što nije dopušteno.

U takvoj situaciji i SB o. Gerard želio se pridržavati crkvenih načela, zakona i smjernica glede "communicatio in sacris".

Primjenjujući ta načela, o. Gerard zapisuje: "Nije dozvoljeno, da odijeljena braća sudjeluju u pjevačkom zboru kada se radi o liturgijskim činima." No on ipak dodaje da se može tolerirati da odijeljena braća sudjeluju u pjevačkom zboru u činima koji nisu liturgijskog obilježja. Tako oni koji nisu katolici mogu biti orguljaši u katoličkim činima (casus morales). Jednako tako, on drži da se smiju graditi hramovi bilo odijeljene braće bilo muslimana, ali bez nakane prihvatanja njihovog bogoštovlja, uz uvjet da to ne bude na štetu katoličke vjere ili sablazan. Isto tako može se dati doprinos za izgradnju protestanskih hramova kako bi se izbjegle neugodnosti...

Na II. vatikanskom saboru i u crkvenim dokumentima nakon njega razne smjernice u svezi s "communicatio in sacris" prilagođene su novim znanstveno-teološkim spoznajama i uvidima, tako da katolički nauk, kada se radi o istočnim Crkvama koje imaju "prave sakramente, a poglavito, i to snagom apostolskog naslijeđa, svećeništvo i euharistiju, kojima su s nama još povezane najtješnjom vezom", ne samo da drži mogućim nego i preporučuje određene oblike

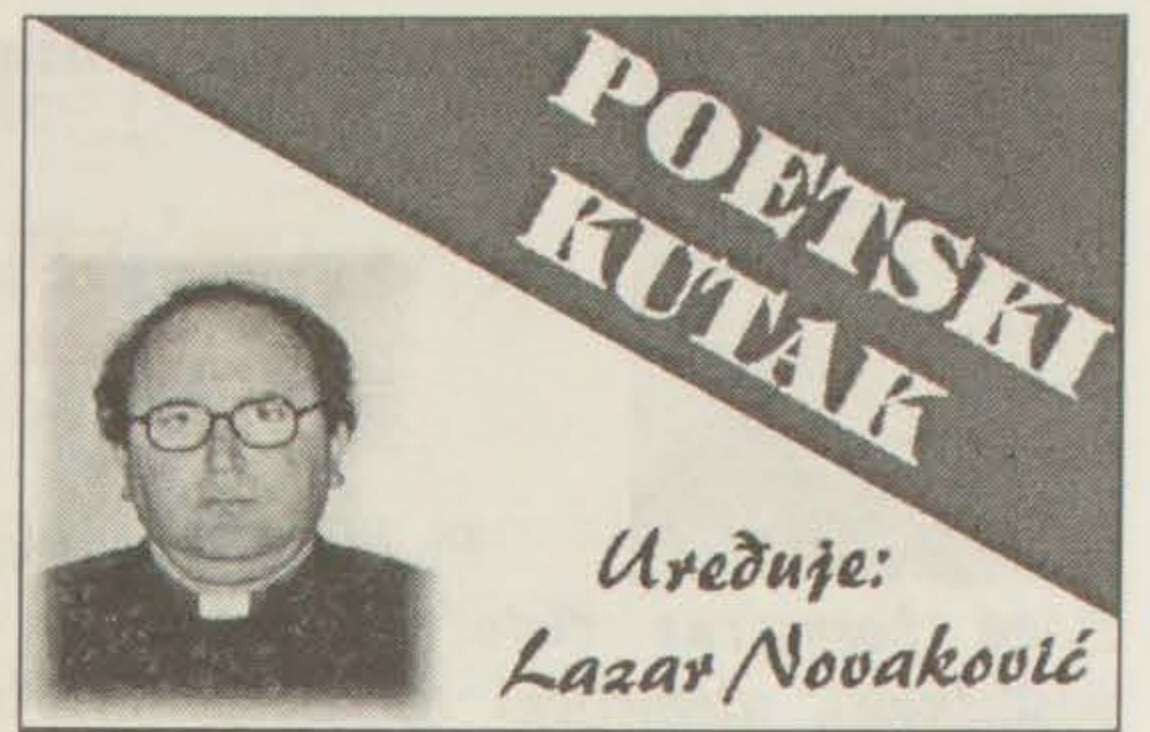
"communicatio in sacris", ako su okolnosti pogodne i ako ih odobri crkvena vlast" (Usp. UR, Dekret o ekumenizmu, br. 16).

Ipak postoje slučajevi u pastoralnom radu o. Gerarda u kojima on na neki način već anticipira nauk Dekreta o ekumenizmu, koji prilagođuje i ublažuje prijašnje smjernice "communicatio in sacris". O. Gerard je naime u Somboru bio poznat kao revni posjetitelj i tješitelj bolesnika. To je bilo poznato i pravoslavnim vjernicima tako da su ga i oni znali pozivati svojim bolesnicima i umirućima. Postavljalo se dakako pitanje smije li se i pravoslavnim vjernicima podijeliti sakramentalno odrješenje? Na to pitanje o. Gerard odgovara: "Moje je mišljenje: može se dati odrješenje ako bolesnici pravoslavne vjeroispovijesti izjave da prihvataju sve što je Krist ustanovio. Ipak, u svakom slučaju, treba ih pozvati da učine savršeni čin pokajanja" (Casus morales).

U nekim slučajevima, ako su odijeljena braća pravoslavci ispovjedili pred njim i svoje grijehe, pod nekim uvjetima, katolički svećenik, kaže o. Gerard, može im podijeliti također i "sakramentalno" odrješenje. Točnije, o. Gerard o takvim slučajevima razmišlja ovako: "Ako odijeljeni kršćanin u teškom zdravstvenom stanju ("graviter decumbens") pokazuje dobru volju, neka učini čin vjere, ufanja i ljubavi i savršeno pokajanje, vjerujući u sve ono što je Krist objavio i u isto vrijeme želi primiti sakrament opravdanja s odlukom više ne griješiti. Svećenik tada, bez znakova, neka izreče obrazac odrješenja: "Ja te odrješujem od svih tvojih grijeha u ime Oca itd." Ako ne želi vjerovati, neka mu citira riječi Kristove: "Tko ne vjeruje osudit će se." O. Gerard ipak navodi da je to njegovo mišljenje ili, kako latinski zapisuje, "mea sententia".

Svojim stavom o. Gerard zapravo razmišlja onako kako je zapisano u gornjem citatu Dekreta o ekumenizmu II. vatikanskog sabora i prakticira "blažu" primjenu s obzirom na "communicatio in sacris".

Neka ovaj kratki prikaz o pastoralnom radu o. Gerarda, u odnosu na odijeljenu braću, koji imaju apostolsko nasljedstvo, svećeništvo i sakramente, bude svima nama poticaj, da se još intenzivnije molimo kako bi Gospodin prospješio sjedinjenje osobito među katoličkim i pravoslavnim vjernicima, koji su doktrinarno najbliže jedni drugima, a onda i sa svim drugim kršćanima, da bi takvo sve sjedinjenje kršćanstvo pridonosilo ne samo boljem međusobnom razumijevanju na području vjere i morala nego i istinskom pozitivnom objedinjavanju cijele ljudske obitelji.

Uređuje:
Lazar Novaković

GUSTAV KRKLEC rođen je 23. listopada 1899. u Udbinju kod Karlovca. Gimnaziju je pohađao u Varaždinu, Zagrebu i na Sušaku. Studira u Zagrebu na Filozofskom fakultetu. Radi jedno vrijeme kao tajnik "Dječjeg doma" u Crikvenici. Od 1922. živi u Beogradu, radeći u izdavačkoj kući "Nolit".

Pisao je poeziju, drame i romane. Pisao je za djecu, prevodio sa više stranih jezika i uređivao više književnih časopisa.

Među poznatije zbirke pjesama ubrajaju se *Srebrna cesta* (1921), *Ljubav ptica* (1926), *San pod brezom* (1940), *Žubor života* (1955).

Umro je u Zagrebu 30. listopada 1977. godine.

TIHI PUT

Noć je pala preko moga tijela.

Šušte bijele zavjese
šume kasni satovi
trepti noćni mir
i sve je blijeđo mirno umorno.

Negdje šute požutjele strofe
mime plohe njišu šumove
mrtve sjene svijetom putuju
mir...

Daleko nekud ide Plavo vrijeme
ko magla jesenja
nad mrtvim gradovima
i nosi u mrak moje tihe riječi
i moje srce što pred Bogom kleči.

Gustav Krklec

Posjetite Galeriju SUBOTICA
Radnim danima: 9-13 i 15-19 sati,
subotom 9-12

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

REDOVNICI

Evandeoski savjeti Bogu posvećene čistoće, siromaštva i poslušnosti, utemeljeni na Gospodinovim riječima i primjerima, preporučeni od apostola i otaca, crkvenih naučitelja i pastira, božanski su dar koji je Crkva primila od svoga Gospodina i koji njegovom milošću trajno čuva (LG, 6. pogl., 43).

Započinjemo 6. poglavlje koncilskog dokumenta "LUMEN GENTIUM", koji je posvećen redovnicima i redovnicama, a nosi naslov "PERFECTAE CARITATIS", što u prijevodu znači "SAVRŠENA LJUBAV". Svečano proglašenje ovog Dekreta bilo je 28. listopada 1965. i ono je "božanski dar" Crkvi. Na temelju ovog Dekreta, kroz ovih 39 godina, redovnici i redovnice su se, proučavajući i usvajajući koncilске smjernice, obnavljali možda više izvana nego li iznutra, što je i razumljivo, jer su i oni u traženju i osluškivanju onoga što govori Duh kroz taj Dekret, kako se prilagoditi novom koncilskom duhu obnove iznutra i izvana, a to traži vrijeme i strpljivost. Ni jedna obnova ne ide brzo, pa tako ni redovnička obnova prema smjernicama koncila. Zadnjih decenija vodile su se među teolozima i egzegetama mnoge rasprave o naravi posvećenog života. Te su rasprave nažalost često puta bile jalove i puste. U mjesecu srpnju 1995. u Rimu je održana Sinoda biskupa, na kojoj su sinodalni oci davali često nejasne i neočekivane izjave o posvećenom životu. Govorilo se: Posvećeni život je u Crkvi, ali nije njezin bitni sastavni dio. Crkva je postojala u početku bez posvećenog života, pa može i danas i slično. Kao odgovor na takva razmišljanja, Sv. Otac Ivan Pavao II. na Blagovijest, 25. ožujka 1996. izdaje Apostolsku pobudnicu "Vita consecrata", o posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu. Sveti Otac je progovorio jasno s pogledom u budućnost posvećenog života, ističući ljepotu i važnost posvećenog života u ustrojstvu i poslanju Crkve. Redovničke zajednice i posvećene osobe primile su Pobudnicu kao veliki dar, kao događaj godine. Ona je poticaj da pozvani zavole taj život, što je nešto najljepše što postoji, budući da je "posvemašnje suobličenje s Kristom" (VC 18), i da ga žive radosno i zanosno.

Povezao bih Papinu Apostolsku pobudnicu "Vita Consecrata" s Dekretom (LG 6, 43-47) što ćemo u narednim brojevima našega "Zvonika" polagano razradivati i još bolje razumjeti. U toj se pobudnici ističe da posvećeni život nije "izolirana i rubna stvarnost, nego se tiče cijele

Crkve". Posvećeni se život stavlja u "samo srce Crkve", on je "sastavni dio života Crkve" (VC 3, 4). Crkva ne bi bila Kristova Crkva ako u njoj ne bi cvao posvećeni život. Posvećeni život kroz povijest Crkve doživljavao je i svoje "teške trenutke" u kojima su neke redovničke zajednice u nekim mjesnim Crkvama bile dovedene u opasnost, a neke čak i nestale. Apostolska pobudnica ne gleda pesimistički na budućnost, nego optimistički i vedro: "Različite poteškoće, koje proizlaze iz smanjenja osoblja i inicijativa, ne smiju ni na koji način utjecati na to da se izgubi pouzdanje u evandeosku snagu posvećenog života, koji će uvijek biti aktualan i djelatan u Crkvi" (VC 63). Velika španjolska mističarka 16. stoljeća, sv. Terezija Avilska, koju je papa Pavao VI. proglasio prvom ženom naučiteljicom Crkve, još je u svoje doba zapisala: "Što bi bilo od svijeta kad ne bi bilo redovnika?" Papina pobudnica odgovara: "Na stranu površna vrednovanja o funkcionalnosti, posvećeni život je važan upravo po svom preobilju dragovoljnosti i ljubavi, i to tim više što se svijet izlaže opasnosti da bude ugušen u viru prolaznoga. Bez toga konkretnog znaka, ljubav koja oživljuje cijelu Crkvu izložila bi se opasnosti da se ohladi, da spasonosni paradoks Evanđelja otupi, da se "sol" vjere rastopi u svijetu koji je u fazi posvjetovnjačenja. Život Crkve i samo društvo trebaju osobe sposobne posvetiti se Bogu i drugima radi ljubavi Božje" (VC 105).

Crkva se ne može odreći posvećenog života zato što posvećeni život izražava njezinu duboku "zaručničku bit". U posvećenom životu Crkva nalazi novi polet i snagu za naviještanje Evanđelja cijelom svijetu. Crkvi i svijetu je potreban netko tko će predstaviti očinsko Božje lice i majčinsko lice Crkve. Potrebni su oni koji "će staviti na kocku svoj vlastiti život da bi drugi imali život i nadu. Crkvi su nužne posvećene osobe koje bi se, još prije nego se obvežu na služenje jednoj ili drugoj plemenitoj stvari, dopustile preobraziti milošću Božjom i potpuno prilagodile Evanđelju" (VC 105). Pobudnica dakle otkriva bit i poslanje posvećenog života, koji ima svoj izvor u Presvetom Trojstvu, svoj uzor u Utjelovljenju Božje Riječi, svoje nenadoknadivo i nužno poslanje u životu Crkve. Sveti

Otac dovikuje posvećenim osobama: "Vi nemate samo slavnu povijest koje se treba sjećati i koju treba pripovijedati, nego veliku povijest koju treba izgraditi! Gledajte u budućnost, u koju vas šalje Duh da s vama učini još velike stvari" (VC 110).

Zapadno monaštvo je rođeno upravo u trenucima krize svijeta. Kad je Rimsko Carstvo polako umiralo pod navalom barbarskih naroda, Benedikt je u Subiacu osnovao monašku zajednicu. Kad se dakle činilo da ljudska povijest nikamo ne vodi, Benedikt je osnovao zajednicu ljudi čiji život nije imao nikakva drugog smisla nego ukazati na svršetak, na Kraljevstvo Božje. S pravom možemo reći da nas redovništvo jača u življenju i otkrivanju suvremene krize Crkve i svijeta. Većina ljudi živi određeni način života, zaljubljuje se, ženi, ima djecu i unučad, karijeru, bogatstvo i slavu. Bogu posvećeni život i evandeoski savjeti ne pružaju takvu utjehu. Bogu posvećene osobe nemaju brak, nemaju karijeru. Što imaju? Imaju Boga kojega susreću i slave ga. Prije svoje smrti Isus je rekao svojim učenicima: "U svijetu ćete imati patnju. Ali, ohrabrite se: ja sam pobijedio svijet!" (Iv 16, 33). Sada je čas i pobjeda slave. To je ono što oduševljava Bogu posvećene osobe, to je novi osjećaj vremena. U tami i beznađu, kada više ništa nema smisla možemo susresti živoga Boga. Jedan je židovski filozof zapisao: "Svaki trenutak može biti ona mala vrata na koja može ući Mesija". Bogu posvećene osobe već sada, u pustinji ovoga svijeta, obzanuju, Gospodin života dolazi dati novi oblik našem životu. U tom smislu redovnički život jest i mora biti proročki, jer prorok je onaj koji gleda u budućnost i predstavlja ju u sadašnjosti. Gledajući gospodarsko stanje kako se pogoršava, porast nasilja i neizvjesnosti pred onim sutra, kada su nestale sve utopije, kad Kraljevstvo Božje izgleda dalje nego ikad, sada redovnici i redovnice mogu i trebaju odigrati svoju ulogu kako u Crkvi tako i u društvu. Danas kada se čini da uopće nema napretka za pravedniji svijet, mogu se boriti jedino osobe duboke molitve. Treba biti mistik da bi danas vjerovao u pravdu i mir.

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

**SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
I STRUČNI SAVJETI**

24214 TAVANKUT Marka Oreškovića 3/1 Tel.: 024/767-477 Tel./fax: 024/767-426	24000 SUBOTICA Žarka Zrenjanina 4 Tel.: 024/559-025 E-mail: agrocom@EUnet.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

POZITIVNI IZAZOVI SADAŠNJOSTI U ŽUPSKOM PASTORALU II.

(Prezbiter, pastir i vođa župne zajednice)

Navještaj sveopćega poziva na svetost zahtijeva shvaćanje kršćanskoga postojanja kao nasljedovanje Krista, kao suobličavanje Kristu. Nije riječ o izvanjskom utjelovljenju etičkih ponašanja već o osobnome prepuštanju i uključivanju u događaj Kristove milosti. Takvo suobličavanje s Kristom bit je posvećivanja i predstavlja poseban cilj kršćanskog života. Dakle, posebni zadatak prezbitera je upravo postići takvu svetost i njome voditi svoju zajednicu. Pedagogija svetosti je izazov koliko zahtjevan toliko i privlačan za sve one koji su u Crkvi odgovorni za vodstvo i formaciju. Osobiti izazov našega vremena je misionarska zauzetost kako u navještaju tako i u svjedočenju Krista. Papa u ovom dokumentu poručuje da se moramo ostaviti "staroga tipa" misionarenja, a izabrati onoga koji je autentični navještaj i prava vrijednost prilagođena kulturom i kulturi ali ne "trgovanje istinom". Posebno je važno istaći da župnikova briga mora biti takva da svi pokreti i različita društva prisutna u župi pruže svojevrzni specifični doprinos životu župe ali je načelo da su pokreti znak života, to je "proljeće Duha" i župnik ih ugrađuje u cjelokupni život župne zajednice, a nikako ne izdvaja, kaže dokument. Doslovno u sklopu župe treba izbjegavati svaku isključivost, zatvorenost pojedinih grupa, jer misionarstvo leži na sigurnosti koju svi moramo dijeliti, da "Isus Krist ima jedinstveno, jedincato, samo njemu svojstveno, isključivo, univerzalno i apsolutno značenje i vrijednost za ljudski rod i njegovu povijest. Isus je jedini Božja Riječ postala čovjekom za spasenje svijeta". Župnik je poslužitelj različitih zajednica unatoč pastoralnih teškoća ali je on uravnotežen zdravim duhovnim životom.

Duhovna obnova i pravi odmor su dva izvora snage za svećenički život. Kada se u dokumentu govori o odmoru, misli se na odmor u Bogu i pred Bogom, a i onaj koji krijepe duh i tijelo, a ne obratno. Tada neće svećenik - župnik biti "menadžer" nego pastoralni poslanik. Pastoralni plan nije podvrgnut datostima "trgovine" nego Duhu Božjem. Dokument završava porukom da svećenik za sve svoje poslanje mora crpiti snagu iz sljedećih izvora: iz Euharistijske duhovnosti; trajne formacije; bratskog života svećenika među sobom; prijateljstva s biskupom kao pastirima i pastira među sobom; biskupija je "kuća duha" stoga se svatko osjeća u njoj kod kuće i konačno svećenička duhovnost mora biti marijanski odnos prema Kristu.

Tako ovaj suvremeni dokument govori svećenicima ali i vjernicima za kakve svećenike trebaju moliti i pred Bogom posredovati da bi Crkva bila uistinu živa i plodna i znak Krista koji je jedini Sakrament spasenja.

(PAŽ 65-78)

Svršetak

Hrvatske katoličke Internet stranice (XXIII.)

Hrvatski redovnici

www.redovnici.hr

Redovništvo ima posebnu tradiciju u hrvatskome narodu, osobito u njegovim pojedinim dijelovima (Hercegovina), a svoje značenje zadržalo je do danas. Sve muške redovničke ustanove u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini organizacijski su od 1968. okupljene u jednoj konferenciji, koja se danas zove Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara (HKVRP). Službena stranica hrvatskih muških redovničkih zajednica nalazi se na adresi www.redovnici.hr

U više linkova na ovoj stranici nude se osnovne informacije o hrvatskim muškim redovničkim zajednicama: povijest i organizacija hrvatskoga redovništva, kratko predstavljanje pojedinih zajednica, adrese središnjih ustanova članova Hrvatske konferencije, vijesti iz Konferencije, programi rada i susreti redovnika, odabrana tiskana izdanja hrvatskoga redovništva, linkovi različitih katoličkih i drugih ustanova u Hrvatskoj i u svijetu, a tu je i neizbježna mogućnost e-mail kontakta.

Redovništvo ima svoje mjesto u povijesti i sadašnjosti Hrvata i ostalih katolika u Bačkoj. Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić iz samostana somborskih karmelićana i Tomo Vereš iz Hrvatske dominikanske provincije, samo su neka od najvećih imena hrvatskih redovnika rodnom iz ovih krajeva, a redovnici franjevačkih samostana u Baču, Subotici i Novom Sadu, iz Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, ili karmelskog samostana u Somboru, koji pripada Hrvatskoj karmelskoj provinciji sv. Oca Josipa, svakodnevno neumorno ispunjuju svoje poslanje u sveukupnom značenju ove riječi.

s. b.

AJKULE NE OBOLIJEVAJU OD RAKA (3)

Podsjetimo se, prevencija raka ili smrti od raka može zavisiti od zaustavljanja duplikacije stanica. Dr. Folkman je 1971. godine ovu danas čuvenu hipotezu objavio u časopisu *The New England Journal of Medicine*.

Osnovne hipoteze:

- * Tumori ne mogu rasti bez mreže krvnih sudova koji bi ih hranili i odnosili otpadne tvari.
- * Inhibicija razvoja krvnih sudova mogla bi biti potencijalna terapija protiv raka.

Dr. Folkman je smatrao da bi zaustavljanje angiogeneze (proces razvoja novih krvnih sudova) moglo dovesti i do zaustavljanja tumora. Kad ne bi bilo mreže krvnih sudova koji bi tumoru donosili hranu i iz njega odnosili otpadne tvari, on bi jednostavno umro. U radu objavljenom 1988. godine, dr. Patriša D'amor tvrdi: "Između održavanja pasivnosti malignih stanica i njihovog mogućeg metastaziranja i razvoja novih, sekundarnih tumora, stoji jedino proces razvoja novih krvnih sudova, (neovaskularizacija ili angiogeneza), zato dobru antimetastaznu strategiju predstavljaju terapije koje imaju za cilj onemogućavanje vaskularizacije."

Dr. D'amor vjeruje da vaskularizacija osigurava "jasnu osnovu za nastavak i dalje širenje metastaze". Također vjeruje da inhibicija angiogeneze može predstavljati način sprečavanja metastaze. To je godinu dana dokazao tim bostonskih liječnika među kojima je bio i dr. Folkman. Istraživanja su pokazala da najbolji inhibitor angiogeneze predstavlja ajkulina hrskavica. Također je vrlo bitno da je ajkulina hrskavica najučinkovitija netoksična supstanca koja sprečava angiogenezu.

Tekst je iz istoimene knjige "Ajkule ne obolijevaju od raka"
Autor dr. Vilijam I. Lejn i Linda Komak

Priredila: Bojana Patarčić

SIŠAO JE S NEBA SPASITELJ SVIJETA. RADUJMO SE!

1. Descendit de caelis Salvator mundi. Gaudeamus!

Sišao je s neba Spasitelj svijeta. Radujmo se!

Ovaj navještaj, ispunjen dubokom radošću; odjeknuo je noćas u Betlehemu. Danas ga Crkva ponavlja s neizmijenjenom radošću: Rodio nam se Spasitelj!

Val nježnosti i nade ispunja nam dušu, zajedno s prevelikom potrebom za intimnošću i mirom.

U jaslicama motrimo Njega koji je, potaknut ljubavlju prema čovjeku, svukao božansku slavu kako bi se učinio siromašnim. Uz jaslice je i božićni bor koji nas sjajem svojih svjetala podsjeća da rođenjem Isusa ponovno niče drvo života u pustinji čovječanstva.

Jaslice i bor: dragocjeni znakovi, koji pronose kroz vrijeme pravo značenje Božića!

2. U nebu odzvanja anđeoski navještaj: "Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin" (Lk 2,11).

Kakvoga li čuda! Rodivši se u Betlehemu, vječni Sin Božji ušao je u život svake osobe koja živi na zemaljskoj kugli. Već je prisutan u svijetu kao jedini Spasitelj čovječanstva. Zato ga molimo: Salvator mundi, salva nos (Spasitelju svijeta, spasi nas)!

3. Spasi nas od velikih zala koja prijete čovječanstvu na početku trećega tisućljeća. Spasi nas od ratova i oružanih sukoba što uništavaju čitave predjele svijeta, od zla terorizma i mnogih drugih oblika nasilja što razdiru slabe i nemoćne. Spasi nas od obeshrabrenja kada poduzimamo korake na putu mira, koji jesu teški, ali mogući i stoga obvezujući, korake hitne uvijek i svuda, osobito u Zemlji u kojoj si Ti rođen, Kneže mira.

4. A ti, Marijo, Djevice iščekivanja i ispunjenja, koja čuvaš božićnu tajnu, pomози nam da prepoznamo Djetesce, što ga grliš svojim rukama, naviještenoga Spasitelja, koji svima donosi nadu i mir.

Zajedno s tobom i mi mu se klanjamo i kličemo: Potreban si nam, Otkupitelju čovjeka, što poznaješ očekivanja i čežnje našega srca.

Dođi i ostani s nama, Gospodine!

Radost tvoga Božića neka se proširi do najudaljenijih krajeva svijeta!

LJUBAV SVE POBJEĐUJE

/Osvrt na Papinu poruku za Svjetski dan mira 2004./

Sveti se Otac u poruci osvrnuo na pogubno zlo terorizma te istaknuo kako je s jedne strane potrebno otkloniti uzroke nepravde, koji su često u temeljima terorizma, a s druge je strane nužno ustrajati na odgoju nadahnutom na poštivanju ljudskoga života u svakoj prigodi. U dužnoj borbi protiv terorizma, međunarodno je pravo pozvano izraditi pravne instrumente koji će posjedovati djelotvorne mjere za sprečavanje, promatranje i suzbijanje krivičnih djela. U svakom slučaju, demokratske vlasti dobro znaju da korištenje snage protiv terorista ne može opravdati odreknuće od načela pravne države. Bile bi neprihvatljive one političke odluke koje bi tražile uspjeh ne vodeći računa o temeljnim ljudskim pravima.

Cilj nikada ne opravdava sredstva, istaknuo je Papa u poruci. Međunarodno pravo treba izbjeći nadvladavanje zakona snažnijega, tako da predvidi odgovarajuće kaznene mjere za prekršitelje. To treba vrijediti i za vladare koji nekažnjeno vrijeđaju ljudsko dostojanstvo i njegova prava, skrivajući se iza neprihvatljivoga izgovora da je riječ o unutarnjim pitanjima njihove zemlje. Pravo je, dakle, prvi put kojim valja krenuti kako bi se stiglo do mira. Ali, pravdu treba upotpuniti s ljubavlju. To potvrđuje povijesno iskustvo. Ono pokazuje da se pravda često ne uspijeva osloboditi neprijateljstva, mržnje, pa čak i okrutnosti. Samo pravda nije dovoljna. Štoviše, može samu sebe poreći, ako se ne otvori dubljoj snazi - ljubavi. Sveti je Otac potom uputio poziv na praštanje koje je nužno kako bi se riješili problemi, kako pojedinaca, tako i čitavih naroda.

Nema mira bez oprost! Ponavljam to i ovom prigodom, imajući pred očima, posebice, krizu koja se nastavlja u Palestini i na Bliskom istoku. Rješenje vrlo teških problema zbog kojih već predugo trpe narodi tih krajeva, neće se pronaći sve dok se ne odluči svladati logiku jednostavne pravde kako bi se otvorilo i logici praštanja. Nužno je stoga da se ljubav proširi i na međunarodni poredak. Samo će čovječanstvo u kojemu vlada "civilizacija ljubavi" moći uživati u istinskome i trajnome miru, napomenuo je Papa, te poruku završio starom izrekom "Omnia vincit amor" (Ljubav sve pobjeđuje). Ljubav će na kraju pobijediti. Neka se svatko zauzme kako bi se ubrzala ta pobjeda. /.../

PEKING: PREPUNE CRKVE NA BOŽIĆ

Kršćanske crkve u Pekingu bile su na Badnjak ispunjene do posljednjeg mjesta. Samo u južnoj katedrali Nan-tangu okupilo se oko 20.000 vjernika. Na sjeveru, u Pei-tangu, besplatne ulaznice za božićnu misu prodavane su na crnom tržištu po cijeni mjesečne plaće. Središnja crkva evangeličkih vjernika zbog broja vjernika morala je bogoslužje prenositi i na velikom zaslonu na trgu. Sve su crkve osiguravale policijske snage kao bi spriječile protukomunističke demonstracije. Kineske vlasti bilježe veliki porast zanimanja svojih građana za kršćansku tradiciju i slavlja.

SVETKOVINA BOŽIĆA U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

Zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Božanić** predvodio je središnje misno slavlje na svetkovinu Božića 25. prosinca u zagrebačkoj katedrali zajedno s pomoćnim biskupima **Josipom Mrzljakom** i **Vladom Košićem** te kanonicima i prebendarima prvostolne Crkve zagrebačke. Na svečanoj misi, na kojoj je bio nazočan i hrvatski predsjednik **Stjepan Mesić**, kardinal je pozvao sve da se poklone novorođenom Kristu, poručivši da upravo u klanjanju pronalazimo naj-

dublju, izvornu i nepobitnu istinu o kršćanskom Božiću. Kardinal je dodao da se moramo svjesno i odlučno usmjeriti na klanjanje ako želimo sačuvati istinu o Božiću, ako nam je stalo da je drugi prihvati i žive te da njegovo iskonsko značenje uvijek jasno blista, nikada ne potamni ili se iskrivi sekulariziranim, pa čak i raskršćanim shvaćanjem.

U propovijedi je kardinal također istaknuo da Božić od nas zahtijeva da padnemo na koljena pred betlehemskim Djetetom, ali istodobno i pred svakim čovjekom s kojim je Sin Božji, postavši čovjekom, sklopio vječni savez. Govoreći kako se divljenje prema čovjeku koje Božić pobuđuje nameće još iz jednog razloga koji ujedno uzdiže i obvezuje, a razlog je: Uzevši ljudsku narav Sin se Božji potpuno solidarizirao sa čovjekom, a čovjek se potpuno srodio s Kristom, kardinal je pojasnio da su stoga poštovanje, obrana i promicanje dostojanstva svakog čovjeka neophodni put za susret s Isusom Kristom. Ističući da solidarnost i sebedarje koje je Sin Božji zbog ljudi neizbrisivo ucijepio u svoje tijelo, postaju zakonom života za svakoga čovjeka, poručio je da ta logika Božića treba postati i logikom našeg života kako bi on doista bio ljudski.

Kardinal je pri tome ukazao na sve brojnije oblike nevolja, siromaštva, patnji koje pogađaju pojedince, obitelji, skupine u gradu i našoj državi, misleći pri tome prije svega na obitelji čije su majke i nedjeljom i blagdanima prisiljene raditi, na očeve koji nemaju stalno zaposlenje, na mlade koji očekuju posao, na one koji bezuspješno traže stan, na sve siromašne, sve one koji su bez doma, hrane, bez ljubavi svojih najbližih, na one koji su bolesni, koji traže smisao života, koji ne znaju gdje potražiti osnovnu sigurnost i zaštitu, koji se boje budućnosti, na doseljenike koji se ne mogu uključiti u društvo, na zatvorenike, na sve ljude koji žive u krajnjem duhovnom siromaštvu, bez vjere u Boga, bez velikih ideala, ne mareći za nadnaravne vrijednosti, ograničavajući život samo na ovozemaljsko. Solidarnost kao plod i poziv kršćanskog Božića treba uistinu postati izvorom nade za sve ljude, poručio je okupljenom mnoštvu vjernika u katedrali kardinal Bozanić.

U homiliji je spomenuo i Betlehem, mjesto koje je Bog izabrao da se rodi kao čovjek, koji je danas grad u kojem vlada mržnja, nasilje, rat i koji postaje simbolom svih ranjenih i izmučenih mjesta na zemlji, simbolom svega što prijete i uništava mir. Ističući kako Betlehem uvijek ostaje Betlehem te da ništa i nitko ne može izbrisati spomen na Isusovo rođenje, nitko i ništa u srcima pojedina i naroda ne može ugušiti potrebu za spasenjem i mirom, predvoditelj misnoga slavlja pozvao je da upravo zato u ovom povijesnom trenutku u kojem živimo, postojanije molimo za mir u svijetu, za pravi mir. Nije dostatno samo govoriti o miru, nije dovoljno osuđivati beskorisnost i ludost ratova kao puta rješavanja sukoba među narodima, mi, koji želimo biti tvorci mira i koji vjerujemo u Krista, moramo se moliti za mir, jer molitva je prvo, nezamjenjivo i presudno djelo u korist miru, poručio je kardinal, zaželjevši svima od srca sretan Božić.

BOŽIĆNA PORUKA PATRIJARHA PAVLA

Srpskopравoslavni patrijarh Pavle zajedno sa svim arhijerejima Srpske pravoslavne crkve uputio je pravoslavnim vjernicima prigodnu božićnu poruku, u kojoj je istaknuo kako je preobilno bogat ljubavlju, ničim uvjetovan, Gospodin slobodno stvorio svijet, a u svijetu čovjeka, obdarivši ga slobodom i ljubavlju, da bude kruna svega stvorenog, čuvar i upravitelj Božjeg svijeta. Čovjek je upućen da živi u zajednici s Bogom, s drugim ljudima i sa svime što je u svijetu, s biljkama i životinjama, prinoseći tvar Tvorcu - da se tako sve spasi od smrti i propasti, dodaje se u poruci. Moleći od Gospodina mudrost mudraca i bezazlenost betlehemske pastira, kao arhipastiri i učitelji u božićnoj poruci pozvali su vjernike da budu ljudi kristoliki i bogoliki, jer je to volja Božja. "Budimo ljudi u zajednici s Kristom, a to znači u miru i ljubavi jedni s drugima i sa svijetom u kome živimo. Treba izdržati do kraja u takvoj vjeri, u smirenju i trpljenju Kristovom. Neka vas ne zbunjuje stara ljudska slabost i duhovna kolebljivost zbog onih koji ne vjeruju, a lagodno žive. Pogledajte samo kraj njihovog života, pa ćete vidjeti kako se već ovdje na zemlji pokazuje prolaznost nepravedno stečenog imanja, slave, časti i vlasti", ističe se u poruci. U božićnoj se čestitki ukazuje kako boriti se za Carstvo nebesko ne znači ljenčariti na zemlji i ležeći čekati budući vijek, nego je upravo ovdje i sada, na zemlji, poprište na kojem se Carstvo nebesko gubi ili dobiva. "Vrijeme je da priznamo, i pred Bogom i sami pred sobom, kako je naše življenje, nedostojno slavnog kršćanskog imena, pridonijelo krizama u kojima smo se zatekli. Gospodin nas voli i ne ostavlja nas, ali se mi još uvijek ne sjećamo dovoljno niti Boga niti svojih grijeha - ne kajemo se. Pokajanje je radovanje, nije puko ispričavanje, kao što nije dovoljno samo zvati se kršćaninom, nego to i biti. Istinsko pokajanje nije drugo do pronalaženje pravog puta i cilja. Pokajanje je zaista najljepši cvijet ljudskog poštenja, otkriće najveće tajne, nalaženje najskupocjenijeg bisera, kada, ugledavši lice Kristovo, vidimo i shvatimo da je život dragocjen i smislen", ističe se u poruci koja je ovoga Božića posebice usmjerena mladim ljudima, koji, kako se navodi, u mnogo čemu pokazuju ozbiljnost i odgovornost prema Bogu, jedni prema drugima i prema svijetu u kome živimo. /IKA/

BOŽIĆNA PORUKA KATOLIČKIH BISKUPA U SRBIJI

Katolički biskupi u Srbiji uputili su poslanicu vjernicima za Božić naslovljenu citatom iz Evanđelja "Svjetlo istinito, koje rasvjetljuje svakog čovjeka, dođe na ovaj svijet". Kristovim dolaskom u svijet povijest dobiva novo značenje, ističu biskupi, dodajući kako povjerenje u Isusa, koji postaje brat svima, vodi specifičnome kršćanskom stavu po kojemu se svakoj osobi pristupa kao bratu i sestri i zalaže se za sveopće jedinstvo u ljubavi. Taj novi način života traži od kršćana da prihvate odgovornost za izgradnju ovozemaljskog društva prema mjeri istinskih vrednota izraženih u Isusovu nauku i zapisanih u čovjekovu srcu, upozoravaju katolički biskupi iz Srbije, te ističu važnost i potrebu odlučivanja i izbor prikladnih osoba za vodstvo u društvu. Podsjećajući građane na važnu građansku dužnost i pravo sudjelovanja na izborima, biskupi ih potiču da biraju kandidate koji će djelovati za opće dobre i neprolazne ciljeve, te mole da "svjetlo istinito" prosvijetli svakog građanina kako bi radio za napredak društva. Biskupi izražavaju i nezadovoljstvo što svetkovina Božića po Gregorijanskome kalendaru nije uvrštena u školske praznike pa je nastalo prebrojavanje građana po vjerskoj pripadnosti. Upozorivši na potrebu življenja autentičnoga kršćanskog života, biskupi su posebno istaknuli vrednotu rada, zalaganja, odgovornosti i solidarnosti, te svim vjernicima koji Božić slave po novome i starom kalendaru poželjeli sretne blagdane i blagoslovljenu novu godinu.

Poruku su potpisali beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar, subotički biskup Ivan Pénczes, zrenjaninski biskup László Huzsvár, generalni vikar Đakovačke i Srijemske biskupije za Srijem biskup Đuro Gašparović te apostolski egzarch za grkokatolike Đuro Džudžar. /IKA/

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Smrt u obitelji

Abrahamovu obitelj pogodila je smrt. Čitamo 23. poglavlje Knjige postanka. Pisac jednostavno, u obliku kronologije ili rodoslovlja zaključuje: *Duljina Sarina života bila je stotinu dvadeset i sedam godina. Sara umrije u Kirjat Arbi* (Post 23,1-2). Mjesto Kirjat Arba je drugo ime za Hebron a nalazi se 36 kilometara južno od Jeruzalema na raskršću četiriju putova. Jedan je od najstarijih gradova a Knjiga brojeva ga datira: *Hebron je osnovan sedam godina prije nego Soan u Egiptu* (Br 13,22). U Bibliji se Hebron spominje prvi put kada je tu Abraham razapeo svoje šatore. Tada se zvao Kirjat Arba. Stanovnici Hebrona bili su Amorejci i Hetiti. Danas se grobovi patrijarha nalaze zapadno od današnjeg Hebrona a pokriva ih velika džamija. Ovaj dio Palestine drže danas Arapi i potpuno je muslimansko.

Kupovanje zemlje

U kratak izvještaj o Sarinoj smrti i njezinom ukopu ubačen je velik umetak o kupovanju zemlje. To nije čudno. Na Istoku se još i danas, a pogotovo u Abrahamovo vrijeme, zemlji pridaje veliki značaj. Kupovanje zemlje je pravi "događaj" koji je značajan ne samo za dvojicu pojedinaca koji kupuju odnosno prodaju zemlju, nego i za ostalo stanovništvo. Već i sama trgovina na Istoku ima svoj "ceremonijal" koji se u neku ruku sačuvao do današnjeg dana a razlikuje se od naše potrošačke uobičajenosti koja se svodi na novac-roba i doviđenja. To je pravi obred i zahvalni smo piscu Knjige postanka što nam ga je sačuvao. Tekst smo podijelili u nekoliko cjelina:

1. Žalobne svečanosti

Odmah nakon nastupa smrti, pošto pokojnika pripreme za ukop, počinju žalobni obredi. Jedan dio tih običaja sačuvan nam je u Knjizi proroka Ezekijela (Ez 24,15-23). Proroku je umrla žena. No Bog mu naređuje da ne održi žalobne običaje pa iz suprotnih Božjih naredbi možemo zaključiti na jedan dio tih običaja. Muž je od žalosti skidao povez s glave, glasno se žalilo za pokojnikom, izuvale su se sandale i prekrivala

brada. To je bilo vrijeme posta a jela se samo žalobnička pogača. Prof. A. Rebić (*Biblijske starine*) izvještava nas i o drugim običajima: posipanje glave pepelom, deranje haljine, nošenje kostrijeti, zapuštanje vanjskog izgleda (ne umiva se i ne uređuje se kosa i brada).

Pisac nas o tome kratko izvještava: *Abraham uđe u žalost za Sarom i nariče za njom* (23,2). Kad je završio žalobne obrede Abraham se sprema za ukop svoje pokojnice. Želi je sahraniti na vlastitom zemljištu. Ali kako? On je tu u tuđoj zemlji, on je pridošlica i stranac. Odlučuje se da kupi zemlju od mještana. Slijedi kupovanje zemlje koje možemo podijeliti u tri cjeline.

2. Pogodaanje oko zemlje

Kao što smo gore spomenuli, kupovanje zemlje je vrlo važna stvar, pogotovo na istoku. Pisac nas o tome detaljno izvještava podijelivši čitav izvještaj u tri cjeline, tri razgovora:

a) Prvi razgovor (3-6)

Razgovori se vode između Abrahama i Hetita i stilizirani su po istom obrascu. U svakom od njih Abraham se diže, izražava poštovanje stanovnicima Hetitima, ističe da je stranac i izražava svoju molbu za kupovinom zemlje kako bi mogao "sahraniti svoju pokojnicu" (ponavlja se kao misao vodilja u sva tri razgovora!).

Prodajte mi zemlju za grob među vama tako da mogu iznijeti svoju pokojnicu i sahraniti je (23,4). No "sinovi Hetovi" nisu skloni prodavanju zemlje. Oni bi je radije poklonili i to obrazlažu: *Gospodine, saslušaj nas! Ti si izabranik Božji u našoj sredini. Pokopaj svoju pokojnicu u našem najbيرانijem grobu. Nitko ti od nas neće odbiti svoga groba da mogneš sahraniti svoju pokojnicu* (23,6). Koliko tu ima iskrenog poštovanja a koliko je to ono "istočnjačko" prekrivanje prave namjere, teško je reći. No činjenica je da se zemlja na istoku teško prodaje i veoma cijeni.

b) Drugi razgovor (7-11)

Ali Abraham želi "svoju pokojnicu" sahraniti na svojoj vlastitoj zemlji. On se diže "pred mještanima, sinovima Hetovim, duboko se nakloni" i moli ih da se zauzmu za njega kod Efrona, sina Soharova. Moli ih neka zamole Efrona

da mu proda špilju Makpelu koja se nalazi na kraju njegova posjeda. Abraham želi da mu je proda za punu cijenu bez ikakvih popusta. Abraham želi da mu je proda "u vlasništvo za sahranjivanje". U isto vrijeme to se treba dogoditi pred svjedocima, tj. "u vašoj nazočnosti". Abraham, dakle, želi imati svoj komadić zemlje, vlastit i čvrsto zagaraniran svjedocima. Spreman je za to platiti koliko god treba. Sve to sluša i Efron Hetit koji sjedi među prisutnima. Ali prodaja zemlje teško ide. Sve drugo osim prodati! Stoga Efron odgovara: *da ga čuju sinovi Hetovi svojim ušima - svi koji su sjedili u vijeću: Ne, moj gospodine! Saslušaj mene! Ja tebi dajem poljanu i špilju što je na njoj; darujem ti to pred sinovima svoga naroda. Sahrani svoju pokojnicu*. Ovdje nas začuđuju i Abraham (koji ne prihvaća besplatan dar) i Efron (koji ne želi prodati zemlju nego je radije pokloniti). Sve nas to upućuje na jedinstveni zaključak: sve drugo samo ne prodaja zemlje!

c) Treći razgovor (12-18)

Započinje Abrahamovom gestom poštovanja *Abraham se duboko nakloni mještanima* i svoje riječi upućuje Efronu: *Dajem ti cijenu za poljanu; primi je od mene, da ondje mogu sahraniti svoju pokojnicu!* Abraham ne odustaje. On svakako želi kupiti zemlju i svoju Saru sahraniti na vlastitoj zemlji. Efron vidi da Abraham ne odustaje i konačno se odlučuje za prodaju zemlje. Predlaže kao cijenu 400 srebrnika. Abraham se složio i odmah isplatio i kod toga imao za svjedoke sve prisutne. Pisac točno precizira: *četiri stotine srebrnika trgovačke mjere*. No to nije dosta! Sada se detaljno navodi predmet kupovine: *Tako Efronova poljana u Makpeli, nasuprot Mamri - poljana, špilja i sva stabla što su bila na poljani - prijeđe u vlasništvo Abrahamovo u nazočnosti sinova Hetovih, sviiju koji su sjedili u vijeću svoga grada*.

3. Sarina sahrana

Istom sada, nakon dugog izvještaja o kupoprodaji, pisac nas u jednom jedinom retku izvještava o Sarinoj sahrani: *A onda Abraham sahrani svoju ženu Saru u špilji na poljani Makpeli, nasuprot Mamri - danas Hebronu - u zemlji kanaanskoj* (19). Ali sada je to Abrahamova zemlja. Pisac to ističe i u sljedećem i posljednjem retku ovoga poglavlja: *Tako je poljana i špilja na njoj prešla od sinova Hetovih u vlasništvo Abrahamovo za sahranjivanje* (20).

(U sljedećem broju: Rebeka - snaha iz rodnog kraja)

Uređuje: Tomislav Ivanović

Iz života Paulinuma

Marija Terezija (1740-1780), austrijska carica, napravila je veliku kolonizaciju naroda. Mnoge narode iz različitih krajeva imperije naselila je na tlo Vojvodine. Među njima su bili Rusini i Ukrajinci, katolici istočnog obreda. Naravno, zahtijevali su vlastitog vjerskog poglavara. Njihovim molbama udovoljeno je dva stoljeća kasnije. Tek ove godine ustanovio je Sv. Otac Ivan Pavao apostolski egzarchat na tlu Srbije i Crne Gore. Apostolskim egzarchom imenovan je **mons. dr. Đuro Džudžar**. Središte egzarchata se nalazi u Ruskom Krsturu. Mons. Džudžar, otkad je posvećen za vladiku, posjećuje župe i vjernike u gradovima i selima svojeg egzarchata. Tako je 20. XII. 2003. posjetio i Suboticu. Posjet je upriličila Rusinska manjinska organizacija. Nakon svečane liturgije u crkvi, blagoslovljene su nove prostorije KUD-a za Rusine. Na svečanoj liturgiji u franjevačkoj crkvi sudjelovali su i Paulinci. Sjemeništarci istočnog obreda su asistirali i tako aktivno sudjelovali u službi, dok su sjemeništarci rimskog obreda s velikom pažnjom i znatiželjom pratili liturgiju. U svojoj propovijedi vladika Džudžar je naglasio važnost zajedništva i uzajamne ljubavi među ljudima koja nas je okupila prvi puta u povijesti franjevačke crkve.

Radost Božića

U duši mi odzvanja stih božićne pjesme "Tiha noć, sveta noć". Velika je duhovna radost i veselje u meni. Danas se rodio moj Gospodin i Spasitelj. Divim se i ostajem bez riječi pred jasticama. Moj Gospodin se rodio u krajnjoj bijedi i siromaštvu da bi meni i braći ljudima donio najveće bogatstvo - milost spase-nja. Tko se ne bi radovao tome?! Toliko sam puta sagriješio protiv Njega, toliko Ga puta pribio na križ svojim mislima, riječima i vanjskim činima. Kolike sam Mu boli zadao? Koliko sam puta izigrao njegovu božansku ljubav!

Isus, pravi Bog i pravi čovjek, ne prestaje voljeti mene, bijednog grešnika. Isus nikada ne uzvraća zlim na zlo. Njegova jedina obrana i jedini napad je ljubav. Toliko je uzvišen da me voli više od bilo koga na svijetu. Neprestano bdije nada mnom i nasuprot mojeg odbijanja brine se za mene u mnogim nezgodnim situacijama života. Svojim rođenjem neprestano okrepljuje moj

često umorni, klonuli i mlaki duh. Isus mi svojim rođenjem daje duhovnu snagu i gorljivu čežnju za vršenjem božanske ljubavi i pronošanjem Radosne vijesti Isusova rođenja u Betlehemu.

T. I.

Paulinac o sebi

Zovem se Robert Mađarić i pohađam drugi razred biskupijske klasične gimnazije "Paulinum". U sjemeništu smo napredovali i na duhovnom i na intelektualnom polju. Mnogi predmeti pomažu nam u pripremi za naše buduće zvanje.

"Paulinum" je kolegij, ali je na prvom mjestu, ipak, duhovni rast i razvoj, koji ostvarujemo u zajedničkom prisustvu na svetoj misi te moljenju časoslova i krunice. Život u zajednici važan je dio sjemenišnog života. Zato se mnogo vremena posvećuje zajedničkim šetnjama i posjetima kulturnim priredbama, i naravno bavljenju sportom. Sve u svemu, život u Paulinumu je ugodan i zanimljiv te vjerujem da će nam zauvijek ostati u lijepoj uspomeni.

R. M.

Predblagdanske pripreve

Pripreve za radostan blagdan - Božića na duhovnom planu ostvarujemo misama-zornicama, adventskim večerima i jutarnjim meditacijama gospodina duhovnika.

Adventske večeri su stara tradicija Paulinuma. Održavaju se subotom navečer i sastoje se od liturgije riječi, koju prate pjesme, glazbeni umetci i svečano paljenje adventske svijeće. Svijeće pale proroci - sjemeništarci, oni u posebnoj odjeći dolaze u tamnu kapelicu zapaliti određenu svijeću i tako donose radost svjetla. U ovoj godini službu riječi su predvodili vlč. **Željko Šipek**, vlč. **Ervin Kovač** i preč. **Andrija Kopolović**, a zadnju liturgiju i ujedno čestitku za Božić vodio je naš biskup **Ivan Pénzes**.

U ovoj školskoj godini božićno-novogodišnje ferije počele su 23. prosinca. Nakon odlaska kući naše pripreve postaju intenzivnije. Uz duhovnu pripremu puno vremena provodim u širenju božićnog mira i spokojstva u obitelji, u župnoj zajednici, kako bi se blagdan Božića proslavio što dostojnije i

ljepše. Međutim, u svim ovim priprava-ma ne smijemo zaboraviti pravi smisao Božića. Ne bismo se trebali prepustiti predblagdanskoj užurbanosti i potrošačkoj groznici. Osim vanjskog slavlja važno je duboko u sebi doživjeti Kristovo rođenje kojim je trajno ušao u našu ljudsku povijest. Stoga se i mi zajedno radujemo i radosno kličimo, jer dolazi nam Isus u susret.

Robert Mađarić

Direktor imenovan savjetnikom

Ministarstvo prosvjete i kulture u Budimpešti već nekoliko godina pomaže našu školu. Ta pomoć stiže u vidu školskih knjiga, pribora i aparata za izvođenje nastave. Između Ministarstva i naše škole posrednik je godinama bio naš direktor gimnazije. Nakon dugogodišnjeg kontakta i dobre uzajamne suradnje direktor Paulinuma **mons. Josip Mioč** imenovan je savjetnikom mađarskog Ministarstva prosvjete za manjine koje žive izvan granice.

Zahvala dobročiniteljima

Paulinum kao sjemenište i gimnazija ne dobiva nikakvu redovitu pomoć od neke organizacije ili države. Ipak, mnogi shvaćaju veliku potrebu i vrijednost Paulinuma pa zato stalno pomažu, prema svojim mogućnostima, naš zavod i školu. Od ove školske godine Ekonomat sjemeništa uveo je ponovno sakupljanje za sjemenište. Ova inicijativa imala je veliki odjek u župama naše biskupije i vjernici se rado odazivaju i daruju sjemenište.

Našim vjernicima su se pridružili i dobri ljudi iz inozemstva. Stoga zahvaljujemo svima na razumijevanju i na raznim darovima. Svojim molitvama zahvaljujemo malom Isusu za njih i u tom smislu želimo im čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu.

Sjemeništarci

Uređuje: Katarina Čeliković

Božićna ljubav

Jeste li bili sretni ovoga Božića? Vjerujem da biste skoro svi rekli Da. Neki zato što su dobili puno darova, neki zato što drugima nešto darovali. A sreća je zapravo ljubav. To je ljubav prema drugima. Znae što je meni najljepše? Kada vidim da je netko sretan a da sam i ja makar malo zaslužna za to. Ovoga Božića sve oko nas u župi sv. Roka bilo je u znaku ljubavi. Prema onima koje ni roditelji nisu htjeli ili mogli uzeti k sebi. Prema djeci iz "Kolevke". Još smo pod dojmovima njihova dolaska u naše domove... Susret s njima bila je ljubav. I ona se sada prelijeva prema drugima. Takva je ljubav - zarazna. Da li je i vas zarazila božićna ljubav pa sada želite svima činiti dobro?

Zvončica

"HRCKO" naš prvi dječji list

Ovaj nam je Božić donio lijepu novost. Dobili smo prvi dječji list na hrvatskom jeziku "HRCKO", za početak kao podlistak "Hrvatske riječi". Uredila ga je **Ivana Petrekanić**, a njoj je pomoćnik **Zoltan Sič**, napose u odličnim ilustracijama. U ovom su listu vaši radovi, poučne i zanimljive priče a za očekivati je da ćete se i vi javljati u velikom broju svojim radovima.

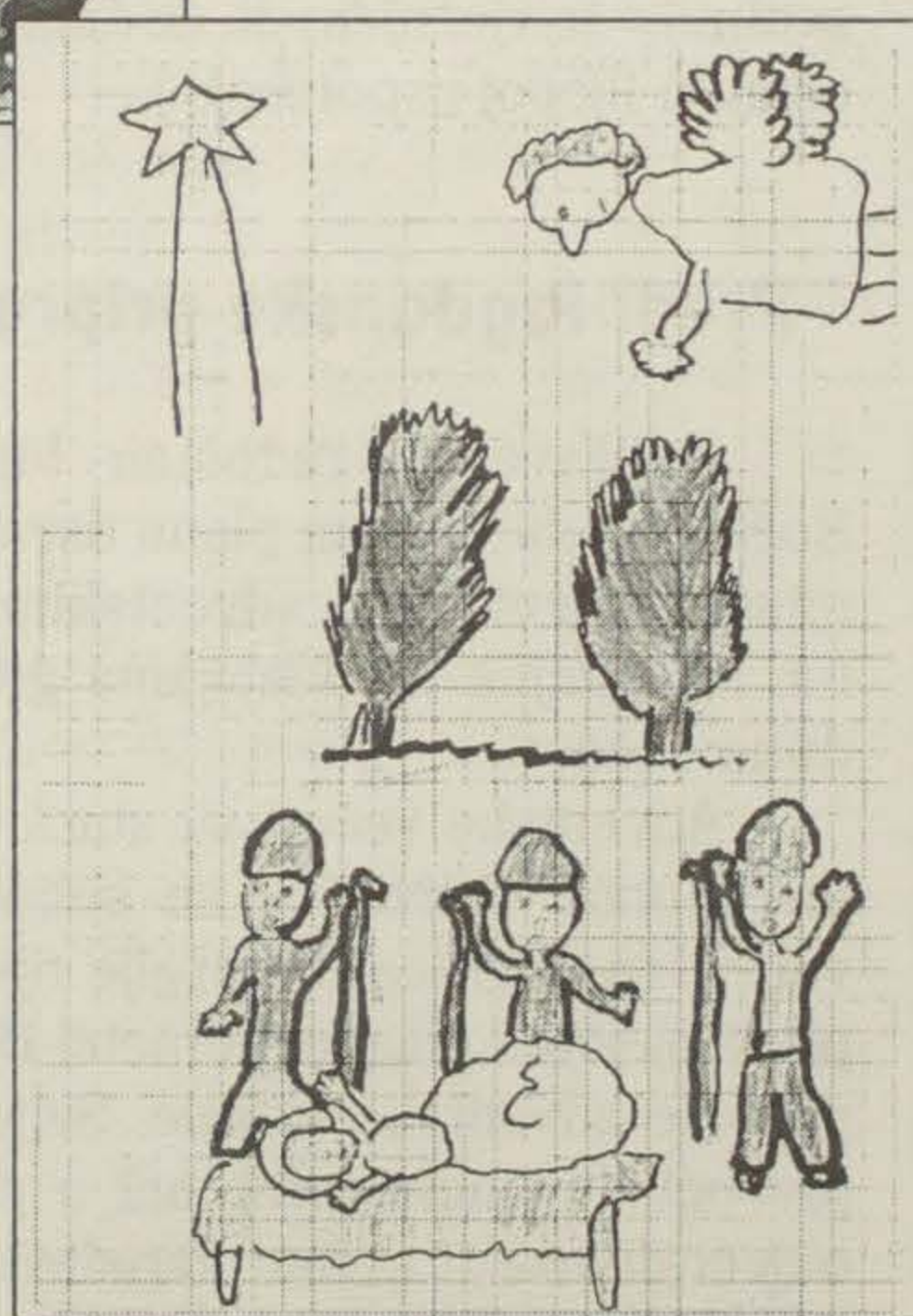
Nadamo se da će "Hrcko" redovito (mjesečno) izlaziti na radost svih nas, a dječje stranice već su u "Hrvatskoj riječi".

K. Č.

PROROK IZAIJA U SV. ROKU

Ponoćna božićna misa u crkvi sv. Roka počela je kratkom božićnom igrom u kojoj je prorok Izaija navijestio rođenje Spasitelja. Mnoštvo anđela okružilo je Betlehem, a pastiri su spavali pod otvorenim nebom. Na pitanje "Recite pastiri što ste čudno vidjeli kad ste u Betlehem tako hitili", pastiri su svojim jakim glasom dali odgovor cijelom svijetu: "Vidjeli smo obećanog u Betlemlu rođenog". "Srićna noć je prispila" uz pjesmu zbora anđela, pastira i pjevača. Radosna je bila ova noć i za četvero katekumena koji su primili Prvu svetu pričest, ali i za sedamdesetero djece, redovite polaznike misa zornica. /K. Č./

Tatjana Lendai

Željka Perušić

Radovi
učenika IIIa
O.Š. "Đuro Salaj"
Subotica,
vjeroučiteljica
Maja Perušić

Bojan Bukvić

"DOVODILI MU DJECU, A ON IH BLAGOSLIVLJAO" (Mk 10,16)

Dok je Isus još hodao zemljom, djeca su ga voljela i ta ljubav se do danas sačuvala u dječjem srcu. Čini se da odrasli nisu shvatili da je Isus došao i radi najmanjih na svijet jer su im branili da dođu k njemu. Vidjevši to, Isus je rekao "ne branite im jer takvima pripada kraljevstvo Božje", te ih je blagoslivljao. Tako je bilo i kod nas u našem vrtiću. Imali smo svečani blagoslov koji je obavio naš župnik **Andrija Anišić**. On nam je na početku pojasnio da nas blagoslov štiti i da od nas tjera "vraščice" i da pomaže da budemo dobri. Pročitao nam je iz Svetoga pisma kako Isus voli djecu, te svakog od nas poškrpio blagoslovljenom vodom i svaku prostoriju. Upalio je tamjan koji je posebno danas mirisao. Bili smo jako sretni i tu sreću smo pokazali zajedničkim moljenjem Isusove molitve "Oče naš", "Zdravo Marijo" i "Slava Ocu". Nakon molitve u procesiji smo išli od prostorije do prostorije i pjevali pjesme (Himnu Mariji Petković, Djetesce nam se rodilo i Dođi Isuse). U zadnjoj prostoriji smo se zadržali u krugu i nastavili pjevati dok nam je župnik podijelio sličice s malim Isusom i bombone. A mi smo njemu poklonili jednu čestitku od slame u kojoj smo i mi njemu zahvalili rekavši mu da ga vole njegovi "Slatkiši", kako nas on zove, i da ćemo biti dobri. A kod ovog blagoslova ministrirali su najmlađi iz vrtića **Oskar, Martina Č., Ana P.** Oni su bili najsretniji jer su mogli pomoći župniku. Sada smo sretni i molit ćemo svaki dan blagoslov i zaštitu Isusovu, Marijinu i naših Anđela Čuvara.

s. Iva

BOŽIČNOM ANĐELČIĆU

Oni koji su ti život dali
nisu znali
ni u snu nisu sanjali
da ćeš umrijeti sasvim mali.

Krsnom su ti vodom
istočne grijeha sprali
a nisu znali da su ti
vječni život dali.

Ime su ti biblijskoga kralja dali
a nisu znali
da ćeš kraljevstvom nebeskim
vladati sasvim mali.

Zašto prebrzo vene cvijeće?!
A u sjenci toga križića
sija se plamen svijeće
koja se nikad ugasi neće.

I nikad više dodir tvojih prstića
neće biti uzrok moje sreće
i nikad neće biti utjeha
što si umro bez grijeha.

Svaki anđeo sa božićnoga bora
na tebe mi ličiti mora
i jedino od svega mi je milo
što te štiti velikoga Oca krilo.

M. Skenderović

Malo se šalimo

Lako učenje

Razgovaraju dvije prijateljice:

- Kako bih voljela učiti na Mjesecu!
- Zar si poludjela?
- Ni namjanje! Zar nisi čula da su na Mjesecu svi predmeti lakši?

Kašnjenje

Kralj lav sazvaio je sve životinje na sastanak. Svi su osim stonoge došli na vrijeme. Lav je ljutito upita:

- Zašto ti kasniš?
- Na vratima je bio natpis **OBRISI NOGE!**

Pitanje

Profesor pita Ivu:

- Što se uzgaja u Italiji?
- Vinova loza, masline i špagete.

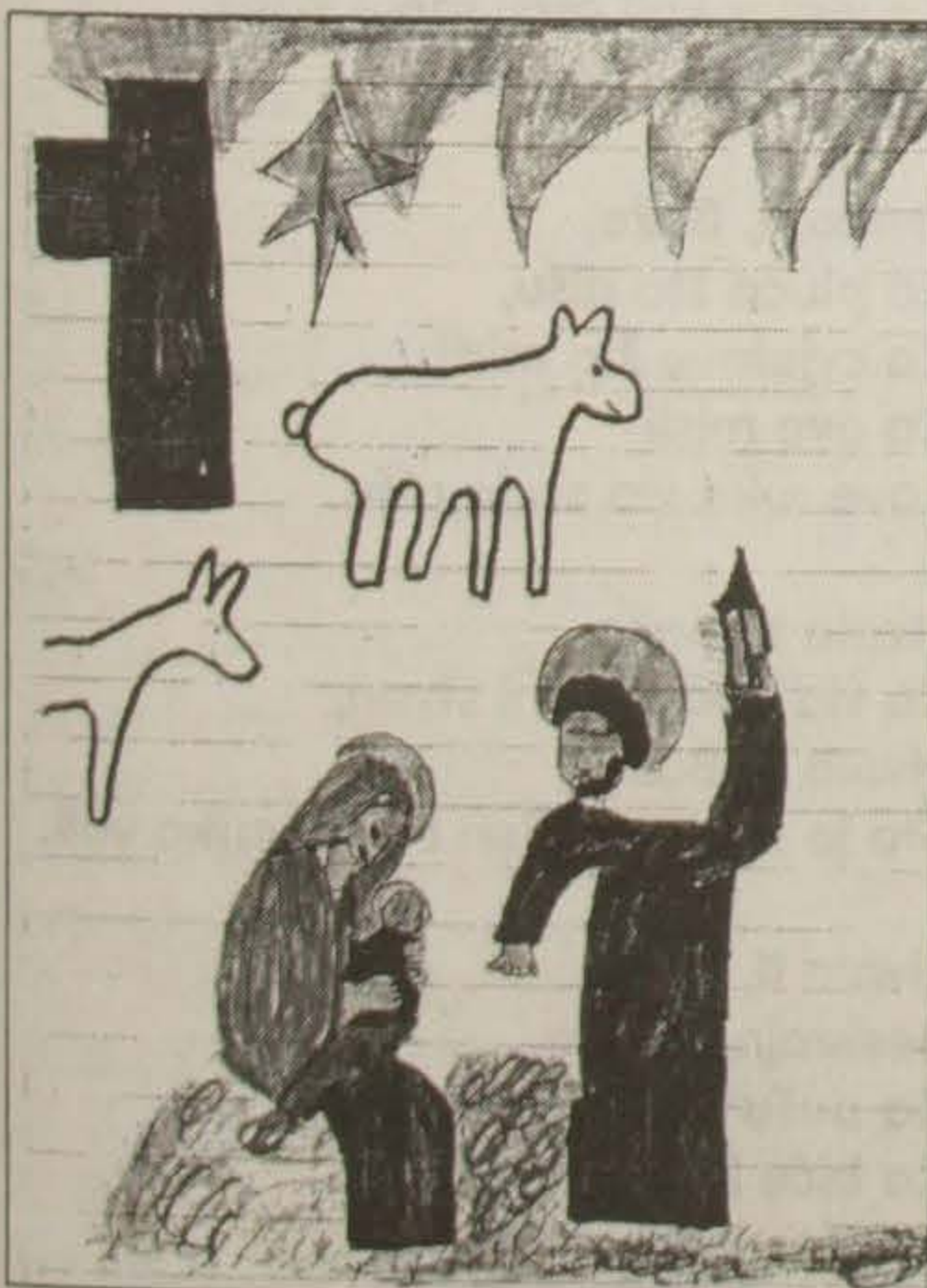
Matematika

Piše učitelj na ploču "2:2" i pita koliki je rezultat. Razred šuti. Iznenada jedan učenik podigne ruku i ispali:

- Neriješeno, učitelju!

Zanimanje

- Moj tata vozi veliki auto i ima u džepovima gomilu novca - hvali se Ivo.
- A što je tvoj tata po zanimanju?
- Vozač autobusa!

Ivana Štigmond, IIIa r.
O.Š. "Đuro Salaj", Subotica

PREMETALJKA ZAIŠKRISTE DOM!

Iskre na božićnom drvцу,
iskre u tvojim očima,
veselje u svakom srcu
i danima i noćima!

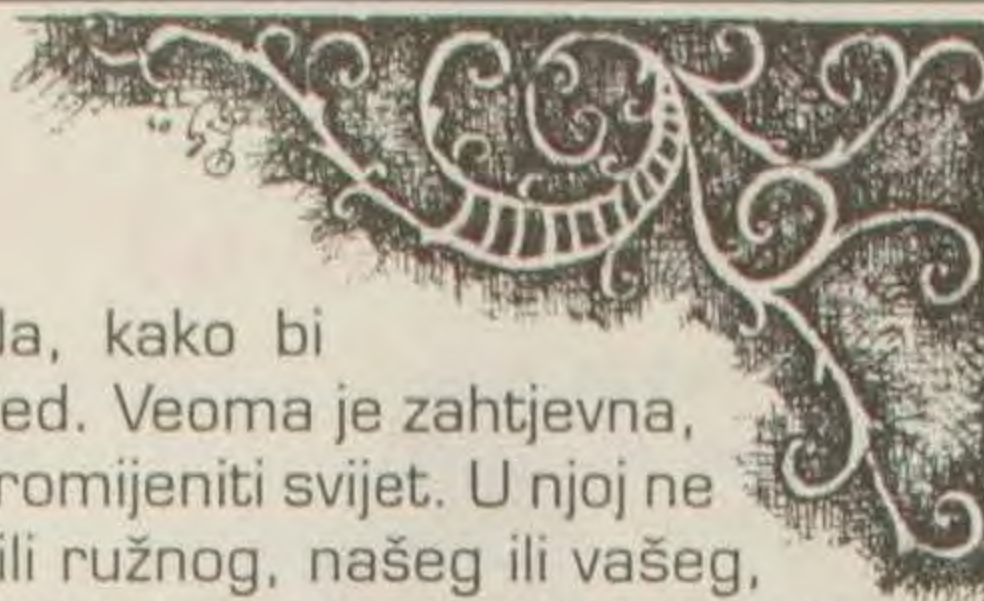
Uredio: Petar

ČEMU MIR?!

Ljubav nije nimalo šala, kako bi mogla izgledati na prvi pogled. Veoma je zahtjevna, ali i pored toga ima snagu promijeniti svijet. U njoj ne treba birati između lijepog ili ružnog, našeg ili vašeg,

... ljubavi nisu poznate diskriminacije. Jednostavno, moramo ljubiti jedni druge, jer je sam Bog sakriven u bratu našem. Umijeće ljubavi traži da ljubimo prvi, ne očekujući da nam drugi to uzvrat. Ljubav se ne ogleda u solidarnosti i toleranciji, ona je daleko savršenija od toga. Kristova ljubav je vrlo aktivna, ona nikada ne prestaje. Od nas traži da živimo za druge, a ne za sebe. Ne možemo učiniti ništa dobro, korisno u svijetu, ako ne želimo prihvatiti napor, muku - KRIŽ. Nije šala zauzimati se za mir! Uzajamna ljubav mora biti prisutna, jer je njen plod sam Krist, onda je on s nama i uz njegovu ruku smo jači u obrani protiv grijeha. Zato, molimo za mir, jer jedino molitvom otarasit ćemo se nervoze, straha i mržnje, jer u njoj nalazimo samoga Boga!!!

Petar

Zbivanja koja slijede

PRELO MLADIH

7. 02. 2004. s početkom u 19,30 sati

u HKC "Bunjevačko kolo"

Cijena ulaznice: 700 dinara

O vašem raspoloženju brinu

tamburaški sastavi:

"RAVNICA" i "DIKE (iz Hrvatske)

Dodite i dobro se zabavite!

TRIBINA MLADIH

Katolički krug

18. 01. 2004. u 19 sati

Predavač: František Gašparovski

TRIBINA MLADIH

"VI STE PISMO KRISTOVO"

Zadnja prošlogodišnja Tribina mladih održana je 21. prosinca. "Vi ste pismo Kristovo" bila je tema o kojoj je govorio mons. Stjepan Beretić, onako živopisno, koristeći se svakodnevnim primjerima. Na ovu tribinu odazvao se lijepi broj mladih.

Svaki član žive, prave Crkve je pismo Kristovo i svaki čovjek je pismo Kristo-

vo ispisano Njegovim Duhom, rekao je mons. Beretić. Mi smo živi dokaz njegove ljubavi i dobrote i to moramo svjedočiti. Njegovo pismo se mora ČITATI I VIDJETI, a ne tajiti i prekrivati zlobom ili zabrljati grijehom, isticao je predavač. Mi se ne možemo sami održati, ne možemo se sačuvati bez Božje pomoći. Ne samo da bismo trebali, već moramo slušati njegovu Riječ, vjerovati u nju i čuvati je. Jedino tako ostajemo u njegovom svjetlu i njegovoj Riječi. Mi smo Isusov živi hram, mi smo živi gospodin Isus i ako vjerujemo u to, u njegovu Riječ, onda smo ČITKO pismo. Prema tome, moramo pokloniti SEBE Bogu, biti ponizni i tek onda ćemo biti sretni. Ljudi su prozirni, lako se čitaju osjećanja s lica i preko ponašanja. Na kraju se moramo zapitati: mogu li moji prijatelji zaključiti da sam ja pismo Kristovo? Da li sam ja dovoljno čitko pismo i, ako nisam, kako da postanem? Ovo su neke misli koje je predavač preporučio svim mladima na razmatranje.

Ivana Matoš

RASKRŠĆA

Koliko puta u životu moramo odlučiti kojim ćemo putem poći, koju ćemo stranu izabrati i što će za nas biti bolje? Svakog dana postavljamo nova pitanja, a da pri tome nemamo odgovore ni na stara i upadamo u nove situacije da bismo isplivali iz rijeke problema koja prijete udaviti nas i ponijeti sa sobom na dno!

Zašto uvijek bismo lakše putove i tražimo krivce za svoje nedaće u drugima? Zašto umjesto toga ne bismo skupili hrabrosti i pogledali u vlastita srca tražeći odgovore? Svima nam je jednostavno i jasno kazano: "Ja sam put, istina i život".

To je jedini put i ne smijemo gubiti vremena na traženje i utiranje drugih putova, jer svi putovi koji su djelovali privlačnije uspjeli su samo odvesti nas do ivice propasti.

Kada ćemo shvatiti da samo potpisujemo svoju smrtnu presudu? Zašto lutamo i posrcemo u tami kad je za sve nas upaljeno Vječno svjetlo na oltaru, da ugrije žalosna srca i pokaže nam put do spasenja? Zašto su nam teški križevi naši kad je i ljubljenom Sinu jedino križ bio namijenjen?

I zato: **PODIGNI BARJAK SVOJ KRŠĆANINE, PRIHVATI KRIŽEVE SVOJE** i budi spreman svakoga jutra izgovoriti: "NEKA MI BUDE PO RIJEČI TVOJOJ".

Ana S.

HVALA

Hvala ti, Bože,
Što moje ime nosiš urezano
u dlanu svome,
Što me iz naručja svoga
Spusti u utrobu mame moje.

Hvala ti, Bože,
Za život koji si udahnuo u moje biće,
Za ljubav što iz mene niče,
Za zoru koja sutra sviće.

Hvala ti, Bože,
Za srce koje mi dade,
Za srce koje kuca u grudima mojim,
Za vjeru što mi uli
Da idem putovima tvojim.

Hvala ti, Bože,
Za kišu što mi usne kvasi,
Za vodu koja vatru gasi,
Za vjetar koji mrsi moje kose,
Za jutarnje kapi rose.

Hvala ti, Bože,
Za pluća što dišu,
Za cvjetove što mirišu,
Za ove misli
I ove ruke što sada pišu.

Hvala ti, Bože,
Za vid i oči što mi stvori,
Hvala ti, Bože,
Što je svatko voljen i što svatko voli.

Hvala ti, Bože,
Beskrajno hvala,
Za dušu koja u meni živi,
Za biće koje voli,
Za srce koje moli.

Mirela Stantić

nešto sasvim novo...

INICIJATIVA MLADEŽI

Prije nekoliko mjeseci osnovana je udruga s glavnim ciljem okupljanja NAS, hrvatske mladeži. Neki dobri ljudi su se sjetili da bi se mladi ljudi trebali oko nečega povezati. I tako je ova "Inicijativa mladeži" okupila one koji su dosad već bili aktivni, ali je ponudila i susrete za one koji žele čuti nešto novo, koji žele naučiti i naučenim se koristiti.

Dosad je već održano nekoliko susreta na različite teme - "Uspješna komunikacija", "Pisanje CV-a ili kako se piše životopis?", "Osnove novinarstva", neke su od vrlo zanimljivih tema. Oni koji su sudjelovali u radu radionica rado će preporučiti svima da se uključe u ovaj vid komunikacije i sticanja životnog iskustva.

Ova udruga je tu za nas. Čemu će ona služiti ili na koji će nas način ona spajati i okupljati, to ovisi samo od nas. Uz dogovor moguće je toliko stvari napraviti... Samo su potrebne dvije stvari: VOLJA i RAD.

No, mi nismo samo udruga koja radi sama za sebe. Pokušavamo se povezati sa sličnim udrugama i praviti zajedničke projekte. Također, naši članovi sudjeluju u raznim seminarima drugih udruga gdje predstavljaju Inicijativu mladeži i stječu nova znanja koja će poslije moći primijeniti kako u radu same udruge, tako u svom budućem životu.

Ukratko, ukoliko želite postati član ili makar vidjeti kako je to biti uključen u aktivnosti Inicijative mladeži, dovoljno je poslati jedan e-mail na adresu:

inicijativamladezi-subscribe@yahoo.com

Time postajete član mailing liste na kojoj dosad ima prijavljenih 30-ak mladih. Preko e-maila ćete dobijati obavijesti o događanjima, aktivnostima i novim projektima. Također ćete slanjem e-maila na adresu inicijativamladezi@yahoo.com moći diskutirati s ostalim članovima o nekim interesantnim pitanjima za nas mlade. Konektirajmo se i POVEŽIMO SE...

igor

Tko sam?

Tko sam ja da molim da mi otvoriš neka druga vrata?
Pomozi mi da u malodušnosti svojoj
ne zatvorim već otvorena vrata.

Tko sam ja da određujem kad ćeš mi što dati?
Zato me nauči strpljivosti!
I tko sam ja da odlučujem kojim ću putom hoditi?
Prije nego se rodih Ti si me urezao u dlanove svoje.
Tko sam ja da drugima sudim?
Bit ćemo suđeni kako drugima budemo sudili.
Tvojom voljom ja kročim stazom života.
Moje su želje samo dašak onoga
što si za me pripravio.
I moje misli tapkaju u duboku snijegu.
I svaka od njih jedne je stope moje trag.
A gdje su skrivene stope Tvoje?
I zašto mislim da ću tim putom hoditi sama?
Kad Tvoj štap i palica Tvoja utjeha su meni.
Zato nikad ne ostavljaj me samu.
Ako Te ne prepoznam, prepoznat ćeš Ti mene.
I pošalji sunce pred oblake tamne.
I kišu i oluje kad zemlja presuši.
I blagoslovom nahrani moje neplodne njive.
Da kad vrijeme dođe ubereš stostruki rod.

Tko sam ja da molim da me povedeš
nekim drugim putom?
Kad Ti si sa mnom do svršetka svijeta!

Željka Zelić

PROŠLA SI KRAJ MENE

Prošla si kraj mene. Nisi čula moj drhtavi, plačni glas, nisi osjetila miris sirotinje, bijede, nisi zastala ni osjetila da sam tu.

Bio sam uplašen, gladan, star i sam. Ležao sam nepomično. Moje iscrpljeno tijelo nije odavalo nikakvu snagu.

Očekivao sam te, mogla si vidjeti svu radost iščekivanja u mojim očima. Veselo su sjale, skrivajući nadu.

Ali ti si samo prošla kraj mene. Nisi zastala ni na sekundu nego si nastavila žuriti visoko podignute glave. Kuda si žurila? Imala si obveze? Pa zar nisi upravo preskočila onu najbitniju?

I kada si ispunila sve što ovaj svijet zahtijeva od tebe, što si osjetila? Radost, puninu ili čežnju za nečim? Tražila si nešto više, tražila si najčistiji biser na dnu oceana, ali ga tamo nisi našla.

Ponovno ćeš ti prolaziti tim putom, ali ovoga ćeš puta čuti moj glas i vidjeti moje uplakane oči. Prepoznat ćeš me.

Primit ćeš moje uplakano lice u tvoje toplo krilo, ugrijat ćeš me, nahraniti i skuhat ćeš mi čaj.

Bdjet ćeš kraj mene i pričati mi dok me ne uzme prvi san, a i onda me nećeš ostaviti. Čuvat ćeš me jer ću ja doista biti ne samo najčistiji biser sa dna oceana, nego i najsajjnija zvijezda i najveća snaga. Pogledaš li bolje, svuda oko tebe sam. Zasluži te zvijezde i izgradi sebi nebo.

Neće biti lako, ali ne posustaj. I tvoje će oči biti ispunjene suzama i tvoje će tijelo biti smrznuto, iscrpljeno, bit ćeš i sama, ali dobro znaš što ti valja činiti. Znaš tko je uvijek uza te. Neka ti to bude snaga, a nju uvijek možeš naći na istom mjestu. Uvijek, u MOLITVI.

Marina S.

NOVI POČETAK

Nova godina novi je početak. Svaki novi početak je težak, ali treba krenuti hrabro, s vjerom. I mi poput Abrahama krećemo nekud, a ni sami ne znamo kuda. Bog mu je bio vodič i pokazao mu je put. Mi ljudi nismo svjesni da je svaka nova godina još jedna otvorena stranica našeg života. Kada ta stranica bude ispisana do posljednjeg retka, okrećemo list i više se ne vraćamo na staru stranicu. Jedino nas sjećanja vežu za nju. Svatko od nas u srcu krije neki trenutak iz prošlosti. To mogu biti lijepe stvari, ali i one tužne, mračne koje se duboko zariju u srce i stvore ranu koja polako krvari i teško zacjeljuje. Ipak, vrijeme učini svoje, pa i ta sjećanja izbljede poput slova na već požutjeloj stranici života.

Nije samo nova godina novi početak. Ljudi smo i griješimo. No, o svakom pojedincu ovisi kako će se ophoditi prema svome grijehu. Postoje dvije mogućnosti. Mogu dozvoliti da me ta greška muči, vuče na dno i ne da mi mira. Tada se poput svinje valjamo u blatu. Pognute glave nastavljamo živjeti, potčinjen/a grijehu, kojem sam dozvolio/la da bude iznad mene. Ili, priznam sebi i Bogu, pogriješio/la sam i želim to ispraviti. Ispovjedim se i, ako sam nekoj osobi učinio/la što našao, molim za oprostaj. Eto, i to je novi početak. Tako loše ostavljam iza sebe i idem ponovno ne znajući kuda. Ali, i u tom svom neznanju znam da želim biti bolji/a. Tako prolaze dani ovog mog života, usponi, padovi,... Nije lako, ali Bog je sa mnom. Prolazi i ovaj dan, još malo pa će i sutra. I to je novi početak.

Mirela Stantić

Taizé

29. Deceंबर 2003
- 2. Januar 2004

hamburg

Na kraju 2003. godine, deseci tisuća mladih iz Europe i cijeloga svijeta bili su ugošćeni u Hamburgu, gradu na sjeveru Njemačke. Taj je grad bio nova postaja na "hodočašću povjerenja na zemlji" i dvadeset i šesti Europski susret mladih što ga organizira Zajednica braće iz Taizéa. Naravno, i mi iz Subotičke biskupije bili smo na ovom po svemu osobitom susretu.

Sudjelovati na susretu značilo je:

- prijeći granice i doživjeti jednostavno gostoprimstvo kako bismo se navikli činiti povjerenje među ljudima i narodima...

- otkriti raznolikost, snalažljivost i otvorenost mjesnih kršćanskih zajednica...

- tražiti Božji poziv u molitvi, tišini, slušanju Božje riječi i razgovoru...

- primiti darove različitih kršćanskih tradicija, upoznati kulture i ljudska iskustva...

- zajedno slaviti Krista, izvor zajedništva, i pronaći polet za unutarnji život...

- dijeliti razmišljanja i iskustva uoči suvremenih izazova i tražiti kako nas Evanđelje može prosvjetliti

- pripravljeni se za posjet onima koji trpe, osamljenima, bolesnicima, zatvorenima, strancima

Svatko se mogao opredijeliti za različite načine sudjelovanja u ovom susretu i to u pjevanju na zajedničkim molitvama, tišini, radnoj grupi ili sudjelujući u svakodnevnom životu i radu župa u kojima su bili smješteni.

Jutarnje molitve su se svakoga dana održavale u mjesnim crkvama u 8,30 nakon kojih je slijedio rad u malim grupama kako bi se mladi što bolje upoznali i mogli razgovarati o temama, primjerice "Ostvariti budućnost mira i povjerenja", "Kako otići na izvore dobrote, radosti i povjerenja", "Smjelost

reći DA koje će nas voditi daleko" i sl.

Zajedničke molitve su se održavale na Messehallen Hamburgu u 13,30 i navečer u 19 sati.

U poslijepodnevnom satima mladi su mogli sudjelovati u radionicama koje su vodili braća iz Taizéa na unaprijed zadanim temama, kao npr. "Ista ljubav, isto srce, jedno isto zajedništvo: Crkva kakvu tražimo", "Za čim tragamo", "Dobrota je dublja i od najdubljeg zla" i sl.

Bit samoga susreta bilo je molitveno bdjenje 31. prosinca u 23 sata kada su svi sudionici sa svojim domaćinima molili za mir u svijetu. Nakon toga je uslijedilo "Slavlje naroda" u župnim dvoranama koje je trajalo do 3 sata ujutro.

Na put uz blagoslov na sv. misi u crkvi sv. Roka

Susret je završen 2. siječnja molitvenim susretom u župnim crkvama. Nakon pozdrava s domaćinima i pozdrava s bratom Richardom, svi su krenuli svojim kućama očekujući ljetne susrete u Taizéu i sljedeći susret "povjerenja na zemlji".

Miroslav

ZA MIR

Molim te, Gospodine,
za dar mira:
za svakog čovjeka
i svaki narod na zemlji.
Daruj mi najprije nutarnji mir
pa tek onda onaj svjetovni,
da bih tako naučio ljubiti bližnjega.
Molim za oprost za sve ratove,
čiji smo sudionici grijehom
i sve svađe koje smo započeli.
Molim Te, oprosti mi sve propuste
kojima sam povrijedio druge
i time doprinio širenju boli na svijetu.
Duše Sveti, daj mi snage
da sljedeći put ne napravim
istu grešku
i daj da ti pružim ruku
da me samo ti vodiš.

Petar G.

Mladi su bili smješteni u dvoranama, školama i obiteljima od 29. prosinca 2003. do 2. siječnja 2004. godine.

Odlomak iz "Pisma iz Taizéa":

"Budućnost ne grade samo vodeći ljudi na odgovornim položajima po svijetu. I najzatajeniji i ponizni mogu doprinijeti izgradnji budućnosti mira i povjerenja.

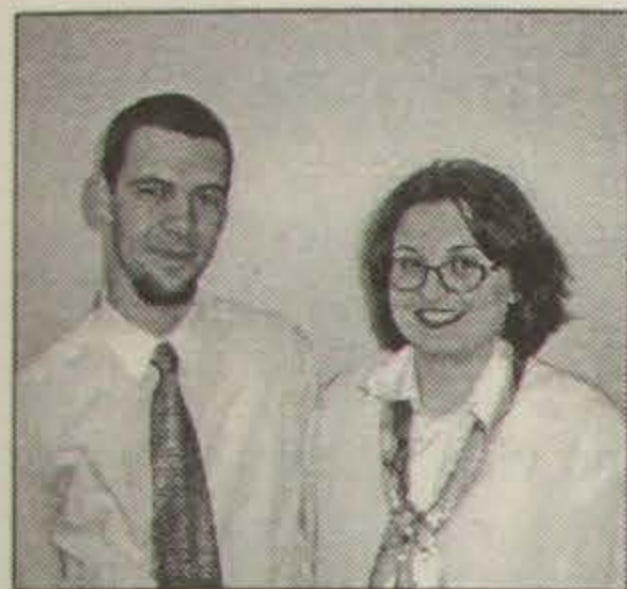
Počnu li mladi svojim životom zračiti mirom, svijetlit će gdje se budu nalazili.

No, kako ići na izvore dobrote, radosti, na izvore povjerenja?

Prepuštivši se Bogu, nalazimo put.

Mnogi se pitaju: što Bog od mene očekuje? Čitajući Evanđelje uspijevamo shvatiti: Bog od nas traži da u svakoj prilici budemo odrazom njegove prisutnosti; poziva nas učiniti život lijepim onima koje nam povjeri.

U jedinstvenom zajedništvu koje je Crkva, Bog nudi sve za hod na izvore: Evanđelje, Euharistiju, mir praštanja... I svetost Kristova nije više nedostižna, ona je tu, posve blizu."

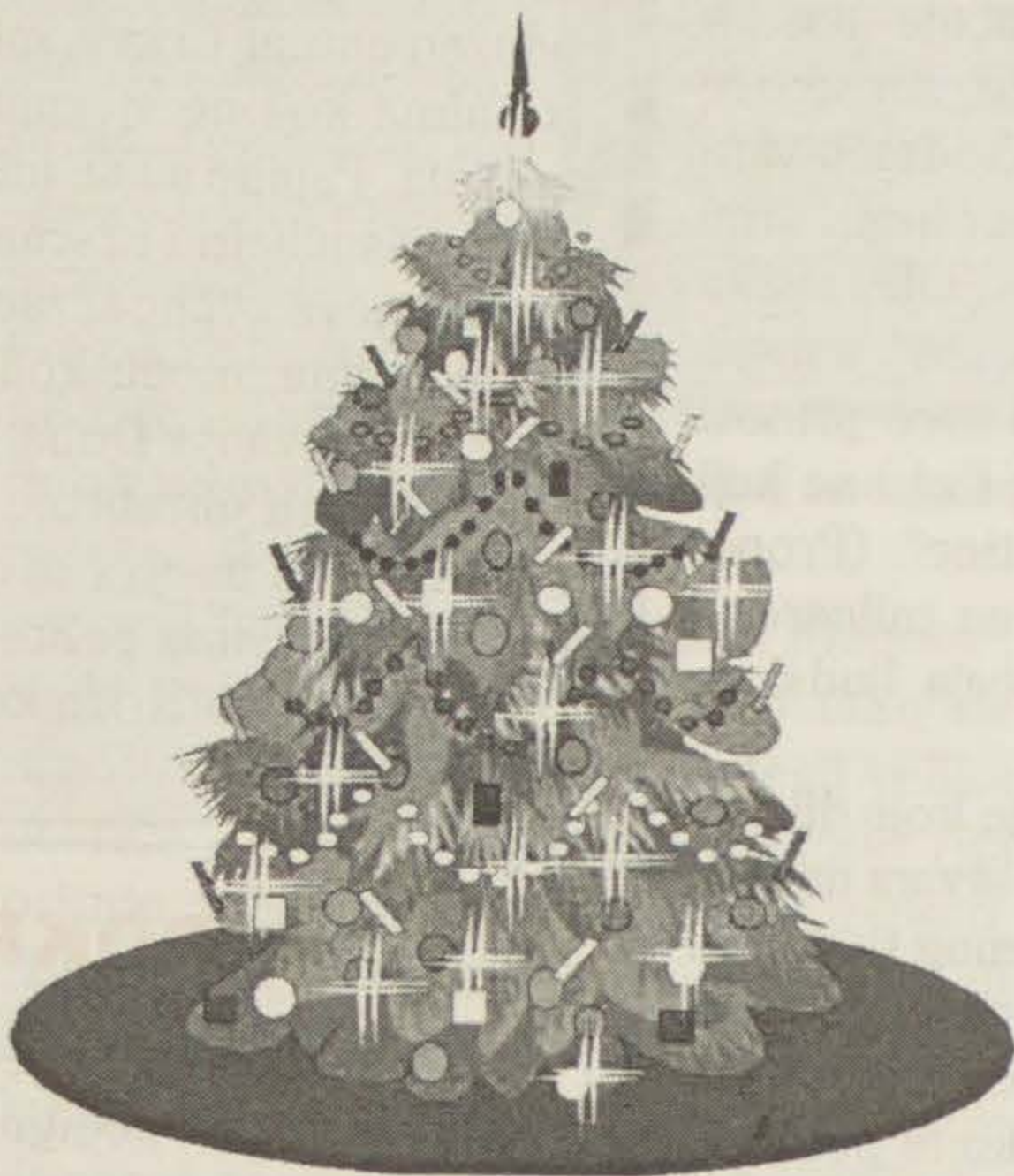
Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

MOJE NOVOGODIŠNJE ŽELJE

Ugasili smo lampice, okitili granu, pojeli sve kolače i već odmorili trbuhe od blagdanskih trpeza i previše sjedenja ili ležanja (čitaj odmaranja). Sad nam ostaje samo novi veliki broj na kalendaru, povratak u svakodnevicu i - za one koji znaju uživati u životu i ostalim Božjim darovima - lijepe uspomene. Ja ovih dana mislim o željama - svemu što sam poželjela svojim bližnjima i što želim sebi. Ti popisi su nam - kao i čestitke koje sve rjeđe šaljemo i primamo - sve kraći, kao da se plašimo puno željeti. Kažemo: "Želim Ti, dragi prijatelju, sve, sve najbolje u Novoj!" Čini se da više ne vjerujemo u moć lijepih želja; plašeci se da se neće ostvariti, ni ne izgovaramo ih. Na primjer, ne spominjemo: "Želim vam da ove godine sagradite kuću, ili bar toliki dio da možete useliti!" (dobrim prijateljima) ili "Želim ti da se ove godine sretno udaš!" (sestri) ili "Neka vam se ostvari to što dugo čekate: otidite ove godine, Vi i cijela Vaša obitelj, na prekrasan odmor u neko lijepo strano ljetovalište!" Kao da smo, zbog svih oskudica na koje smo navikli, navikli i da više ne želimo mnogo, bar ne na glas. Tako i ja. Ali, sada baš želim puno, i skupljam hrabrost da, kao dijete koje pitaju što želi od Mikulaša (sv. Nikole), počnem nabrajati...

Osim osobnih i obiteljskih želja koje su nam, vjerojatno, draga čitateljice i dragi čitatelju, iste ili bar slične (puno radosnih dana s voljenima, puno radno vrijeme, uspješno diplomiranje, bolji uvjeti rada, uspjeh svim dragima, što

manje posjeta liječniku, osobito pedijatru, nešto novca za popravku, zamjenu ili nabavku nekog uređaja u kući, svaki mjesec bez zaduživanja...), od ove, nove - 2004. godine želim puno! I reći ću joj to u lice, da ne kaže poslije da nije znala!

Zamišljam kako želim dati svoj dio nekoj župnoj zajednici, a zatim i obiteljskom pastoralu cijele biskupije. Razmišljam što bih mogla učiniti skupa s mojim milim suprugom i još nekim bračnim parovima koje poznajem, a i oni imaju volje raditi za obitelji. Želim početi na župne obiteljske tribine i svugdje gdje nas žele slušati i predlagati inicijative za pomoć obiteljima. Mnogo toga smatram potrebnim, ali i mogućim: kršćansko bračno i obiteljsko savjetovništvo, koje bi radilo možda jedan dan u tjednu, ali bi za sva pitanja i probleme imalo prisutne stručnjake: liječnike, psihologe, pedagoge, (...) i naravno - sve-

ćenike. Pomišljam kako bi tamo moglo biti vremena i prostora za sastanke ljudi koji u obitelji imaju oboljele od rijetkih, ali teških oboljenja - npr. celijakcije, epilepsije, autizma, narkomanije - jednostavno kao mjesto i prilika razmjene iskustava ljudi koji se hrabro bore za život i zdravlje svoje djece ili članova obitelji. Razmišljam o novim izazovima za župne i biskupijski Karitas - pomoć brojnim obiteljima u vidu darivanja svog vremena na raspolaganje. Vidim divne žene i muškarce kojima su djeca odrasla i možda imaju vremena i ljubavi u srcu da se sprijatelje s osmočlanim ili šestočlanim obiteljima, te im možda djecu povedu na klizanje, ljeti na neki lijepi izlet ili šetnju, pred blagdane ili slavlja možda pomoći oko spremanja jela ili kuće, pričuvaju djecu dok roditelji odu negdje nasamo na par sati (par sati koji nekad život - ili bar uspješan brak - znače!). Velikodušna, dragovoljna pomoć - "ni po babu, ni po stričevima", već po kršćanstvu! Pred očima vidim najavu i smišljam teme za televizijske emisije o obiteljskom životu, radostima koje on donosi i aktualnim problemima s kojima se mora sučeljavati, a o kojima bi mogli na televiziji čuti i glas stručnjaka i glas Crkve. Želim duhovne obnove za obitelji, plesove i camping, kapelice za dječicu u svim našim crkvama...

Brine me samo jedna sitnica: ako je ovo što napisah o strahu od želja istina, znači li to da se bojimo moliti i da ne vjerujemo ni u moć molitve??? Ne dopustimo to - molimo za katoličke i, još više, za sve obitelji!

V. H.

VAŠA PISMA

"Rubrika koja se piše životom"

Drage Huske, problematika trećeg djeteta uvijek je bila aktualna, i doista ljudi upravo tako razmišljaju kako pišete u tekstu. Čuđenje je ogromno ako obitelj već ima sina i kćer - čemu treće? Psiholozi još i nađu odgovor: treće učvršćuje obitelj. A onda, čemu četvrto ako je već treće učvrstilo obitelj. Zar za četvrto polje "Čovječe ne ljuti se" nisu mogli zvati koga iz susjedstva? Ili čemu peto, kada za njega više nema mjesta niti na tabli za igranje? Odgovor na sve ste rekli u svom lijepom tekstu "Treće dijete?!" Samo nesebičan čovjek je dobar čovjek. A nesebičan može biti samo onaj koji je u obitelji naučio da je bombon moguće podijeliti na dva dijela, a jedna čokolada podijeljena na 4 dovoljna je za partiju "Čovječe ne ljuti se"!

Čestitke uz pozdrav! Otac četvero djece

Srdačan pozdrav Vama i cijeloj Vašoj obitelji! Hvala na svim lijepim riječima upućenim Rubrici i nama koji pokušavamo uređivati je što bolje možemo. Rubrika bi bila sigurno bolja i još "životnija" da za nju poneki tekst napišete Vi, Vaša supruga ili tko od Vaše sigurno sretno i voljene djece, koji (kao i mnogi od naših čitatelja) sigurno imate štošta kazati o ovoj temi, o odgoju, o smislu života. Opet Vas i ostale drage čitatelje pozivamo da nam vi sami pišete o obiteljskim temama, jer to će biti istinsko, proživljeno bogatstvo naše Crkve i Naroda, vrijednost koju treba objaviti, čitati i čuvati!

Neka vas dobri Bog sve blagoslivlja uvijek!

Vaše Huske!

Obitelj Huska se ovih dana povećala za jednog novog člana, dobili su trećeg sina, Andriju. Uredništvo im čestita i moli Božji blagoslov za sav budući život i rad!

Uređuje: Jakob Pfeifer

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2004.

MIR VAM SVOJ DAJEM

(Iv 14,27)

TEOLOŠKI I PASTORALNI UVOD

"Mir vam svoj dajem" (Iv 14,23-31)

Rijetko molimo za nešto što ne uključuje nas, a najčešće molimo za ono što nas se duboko tiče, što se tiče ljudi i svijeta koji poznajemo. No, molitva također otvara ljudsko srce. Sveti Izak Sirijski govori o milosrdnom srcu onoga koji gori velikim suosjećanjem za sve ljude, svako stvoreno biće. Zahvaćeno "jakom i silnom milošću", suosjećanjem "bezgraničnim poput Božjega", takvo srce prinosi molitvu usred svih patnji, prinosi molitvu čak i za one koji su drugome činili nažao, za "neprijatelje istine" (Propovijed, 81). Današnji svijet treba takva otvorena milosrdna srca, takve molitve koje se uzdižu usred jecaja ljudskog roda, svega stvorenog svijeta.

Traženje mira na Bliskom Istoku, traženje koje dijele i mnogi drugi ljudi u drugim dijelovima svijeta, stvara naročitu pozadinu za slavljenje i razmatranje Molitvenog tjedna za jedinstvo kršćana 2004. godine. Kako mir na našem svijetu ostaje neuhvatljiv i biva narušen svakim preokretom, potraga za mirom i iskrene nade koje su ovijene oko te potrage, stvaraju temeljni, životni dio molitve koja se uzdiže iz naših srdaca milosrdnom srcu Boga u naše vrijeme.

Svi želimo mir. Ljudski je naći ispunjenje u njemu i čeznuti za njim iz dubine naših srdaca. No, put koji vodi do mira nije tako očit sam po sebi, niti je utrt. Naša je nada da će treće tisućljeće biti tisućljeće mira, tisućljeće povratka vjeri u Boga. Arapska riječ za mir je *salaam*, hebrejska riječ, na istoj semitskoj liniji, je *shalom*. Na Srednjem Istoku, kao i u svim sredinama gdje pripadnici različitih religija žive jedni s drugima, izgrađivanje odnosa među vjerskim tradicijama - temeljeno na dijalogu i na zajedničkom nastojanju oko mira i pravde, ukorijenjenom u priznavanju dostojanstva svakoj ljudskoj osobi, koje zajednički dijelimo - temeljni je preduvjet ako želimo biti blagoslovljeni darom mira. Iz toga slijedi da je duh pomirenja i zajedničkog poslanja među kršćanima i kršćanskim zajednicama temeljan za nastojanje oko mira. Naša zajednička briga za postizanje mira trebala bi poslužiti našem zbližavanju u zajedništvo jednih s drugima.

Biblijski pojam mira je bogato izražajan i mnogostruk, pretpostavlja potpunost i blagostanje, sreću i sigurnost, poštenje i pravdu. Naša kršćanska vjera nam govori da nam se pravi mir daje samo ako slijedimo Božje putove, kako nam pokazuje Pismo, i ako prihvatimo put mira koji je proglasio i živio Isus Krist. "Doista, On je mir naš" (Ef 2,14), i budući da smo njegovi učenici, naše jedinstvo mora biti pomirenje u Njemu. Svjedočanstvo mira ostataka kršćanskog zajedništva je krcato dvosmislenošću; unutarnje protuslovlje slabi našu sposobnost širenja Kristova mira. U oprečnosti tome, jedinstvo među Crkvama daje snagu i vjerodostojnost našem svjedočenju, postavlja uvjerljivo pred svijet predodžbu općeg pomirenja u Kristu. Pomirenje među Crkvama sastavnica je puta k miru i daje cjelovitost njegovu naviještanju. Svi imamo udjela u odgovornosti u traženju jedinstva koje će pokazivati izvorni navještaj Kristova mira; kao što smo svi mi pozvani, na različite načine, ali nadahnuti i ohrabreni istim Duhom, biti radnici na uspostavi njegovoga mira i pomirenja u svijetu.

(nastavlja se)

FOKOLARINSKI POKRET SLAVI 60. OBLJETNICU

Fokolarinski pokret slavi 60. obljetnicu svoga utemeljenja. Za tu je prigodu papa Ivan Pavao II. poslao poruku Chiari Lubich, utemeljiteljici pokreta, koja se 7. prosinca 1943. u Trentu posvetila Bogu. Poruku je pročitao predsjednik Papinskoga vijeća za laike nadbiskup Stanislaw Rylko u dvorani Centra Mariapoli u Castel Gandolfu, u nazočnosti više od 1.500 članica pokreta. U ovih je 60 godina, piše Sveti Otac, u pokretu sve više rasla usmjerenost prema Božjoj ljubavi i služenju jedinstvu u Crkvi i u svijetu. Posebno je potom istaknuo putove dijaloga na svim područjima, koje je pokret poduzeo unutar Crkve, među različitim Crkvama, s drugim religijama i s onima koji ne vjeruju. Izrazivši žalost zbog gubljenja uporišnih vrednota, Papine su se misli zadržale na europskome kontinentu, koji ima dvotisućljetnu kršćansku tradiciju, te je ponovno istaknuo žurnu potrebu nove evangelizacije. U tom je pogledu važna uloga dodijeljena pokretima, među kojima važno mjesto zauzima Pokret fokolara, vjernih djelovanju Duha Svetoga. Novi su pokreti dragocjeni dar za Crkvu koja ih ohrabruje i poziva da svoje proročko djelovanje vrše pod vodstvom pastira za cijeli Božji narod, napomenuo je Papa te preporučio članovima pokreta da vjerno slijede Krista, zajedno s Njime prihvate otajstvo Križa kako bi vlastitim životom sudjelovali u spase-nju svijeta. /IKA/

POKRET FOKOLARA

Na šezdesetu obljetnicu postavljeni su uvjeti da se u starom dijelu Jeruzalema podigne središte duhovnosti i studija Pokreta fokolara uz kamene stepenice gdje je, prema predaji, na Veliki Četvrtak Isus molio Oca za jedinstvo. To će središte imati osobito značenje i povezat će se s Pokretom fokolara u Svetoj Zemlji, u Jeruzalemu i Haifi.

Chiara Lubich 60 godina nakon 7. decembra 1943.

Sedmog decembra navršava se šezdeset godina od kako je u Trentu nastao Pokret fokolara. Chiara Lubich imala je dvadeset i tri godine kada se 7. decembra davne 1943. godine zauvijek posvetila Bogu. Tada je bila sama. Nemoguće je bilo zamisliti kolikim će plodovima uroditi to vjenčanje s Bogom. Danas milijuni ljudi svih životnih dobi, društvenih staleža, jezika, rasa i vjerovanja, u 182 države svijeta nastoji zauzeto graditi novo bratstvo te tako doprinijeti izgrađivanju jedinstva ljudske obitelji, izmučene nasiljem, podjelama, društvenim i kulturnim nejednakostima.

Chiara se ovim riječima sjeća toga dana:

"Tog sam jutra ustala oko pet sati. Obukla sam najljepšu haljinu koju sam imala i uputila se prema malom internatu na drugom kraju grada. Bjesnila je oluja i kišobranom sam si morala probijati put. Nije ni to bilo bez značenja. Predosjećala sam da će čin na kojega sam se pripremala naići na prepreke. Scena se promijenila čim sam stigla u internat. Ogromna dvorišna vrata sama su se preda mnom otvorila. Preplavio me osjećaj olakšanja i dobrodošlice, kao da me Bog čekao dolazeći mi ususret raširenih ruku. Crkvice je bila lijepo ukrašena. U pozadini se isticao lik Bezgrješne Djevice. Ispred oltara, a s druge strane ograde, bilo je pripravljeno klekalo. Prije pričesti sam na trenutak postala svjesna onoga što činim. Prešla sam most. Svojim posvećenjem srušila sam most koji me povezivao sa svijetom i više se nisam mogla vratiti natrag. Sjećam se da je to bio tako snažan trenutak da mi je suza kanula na misal. Zatim me obuzela neopisiva radost. Vjenčala sam se! Vjenčala sam se s Bogom! Kući sam se vraćala trčeći. Zaustavila sam se samo da kupim tri crvena karanfila za raspe-lo koje me čekalo u sobi. Bio je to znak zajedničkog slavlja. Vjenčala sam se s Bogom i zato od sada od Njega sve mogu očekivati..."

Piše: Alojzije Stantić

TATOŠ

Kadgod se pripoivalo o nazlobrznom tatošu, bilo je dosta čeljadi koja su virovala u moć njegove osvete ljudima, pogotovu da će pomutit oblakove, poslat njim gromove, natirat padanje leda, izazvat nesriću il njim kakogod zagorčat život. Kazali su da ga mož umilostivit žrtvom koja se sastoji od mlika, jaja i kruva, al se nije znalo kako to triba obaviti. Osim pripovidanja, nema pismena o pakostima tatoša, jel su oni nevidljivi tvorovi koji su svoj naum ostvarivali priko tatoški, vračara. Vrimenom su tatoši i tatoške počeli padat u zaborav, a od sridine druge polovice XX. vika jedva da ji je ko i spominjo, najviše su ji potisla znanstvena tumačenja oni pojava koje su kadgod pripisivali njevoj moći. **Marko Kopunović** je krajem prve polovice XX. vika u narodu skupio i obradio dosta podataka o tatošima i vraćanju, opiso je svikolika praznovirja i zablude o njima. U vrime virovanja u tatoša, nazlobrznog i nevidljivog, njeg su u narodu pridstavljale tatoške (vračare), žene neupadljivog izgleda i umiljatog nastupa, koje je narod s tatošom trpo pod isti šešir. Zato su se nji klonili ko đavo svete vode.

Tatoš danas

Dobrim prija trećeg milenija jedva da je kogod spominjo tatoša makar u pripovidanju, a danas više nema čak ni prdačni tatoša. Ko bi reko da će se na početku trećeg milenija odjedared izmigoljit, ko pečurke posli kiše, i med narod banit tatoške. Od tatoša naučene, tatoške su u srid Adventa upućene da prid Božić spritno odabranim ženama ponude "slatki kruv iz Vatikana". Da, baš iz Vatikana, di nemaju pametnijeg posla neg da prvi put posli hamade dva milenija izaberu baš subatičkog tatoša da mu darivaju "slatki kruv". Ovako što-god mož smislit samo tatoš(ka) a one su čakskom krenile med narod da ga upute: šta da rade s tistom, kako ga triba ispeć i ist; s kakim naukom ga darivat i kako da ga drugima nude. Jel ko se uvati u "lanac" diobe biće srićan, i kako su tatoške učile: ispuniće njim se sve želje. Ni manje, ni više, već baš sve želje! A jedna se u *Subotičkim novinama* dičila kako je "ispekla ukusan kolač" (ukusan

od gnjecavog tista!?, prim. A.S.) i... dalje je opisala "poruku" kako se mož zbližit s komšijama priko gnjecavog tista... O, tempora...!

Nažalost, dosta se svita (u)zbulnilo šta da rade s dobivenim "slatkim tistom" il kako su ga zvali "vaticanskim slatkim hlebom", nuđen njim je "naukom": ako tako ne urade, nji će i njevu obitelj zadesit velika nesrića. Ima za kog su se zalpile riči pritnje, mislili su da je bolje uzet to tisto, "hleb", neg doživit kaku nesriću. Po di ko je u to povirovo, a med "viđenim" lakovirnim ženama pouzdano sam dozno i za jednu s fakultetskom diplomom! Lakovirnog svita je oduvik bilo, i biće ga jel, kako su kadgod kazali, čim jedan lakovirni umre, rodi se sto novi.

Većina žena su se sablaznile na sigru s tistom, kruvom, koji je u narodu oduvik svetinja - kruv je jedina stvar koja se spominje u Očenašu, molitvi koju nas je naučio Isus. Kruv naš svagdanji nikad nije bio sigra, a u pismenima i pripovidanju nema ni traga da su se s njim sigrali tatoši, čak su se klonili da se maše tog Božjeg dara ljudima. **Helmut Hiller** je u istraživanjima vraćanja dozno da vračari ne dopuštaju da se kruv iznosi iz kuće. Za vraćanje s tistom nisu čuli ni velikani etnologije: **Milovan Gavazzi**, **Manda Svirac**, **Dómótor Tékla**, a ni Marko Kopunović koji je najbolje izučio praznovirja ovog kraja. Uprkos tom, naš je tatoš, vrač, možda iz ko zna koje sekte, ostvario naum i čakskom napujko toliko tatoški da zbulnjuju narod upravo u vrime kad su se spremale za pečenje božićnjaka. Tatoš nije pomislio, jel očito ne zna, šta se za desetak dana mož desit s tistom s jajetom, izmišljeno podesnom leglu bakterija, koje mogu naudit čeljadetu kome se dariva.

Obredno pecivo

Uoči Božića 2002. godine positio sam svitsku izložbu obrednog peciva u muzeju Kruva (Museum der Brotkultur) u nimačkom Ulmu, di su iz više od

Detalj sa izložbe obrednog peciva u Muzeju kruva u Ulmu

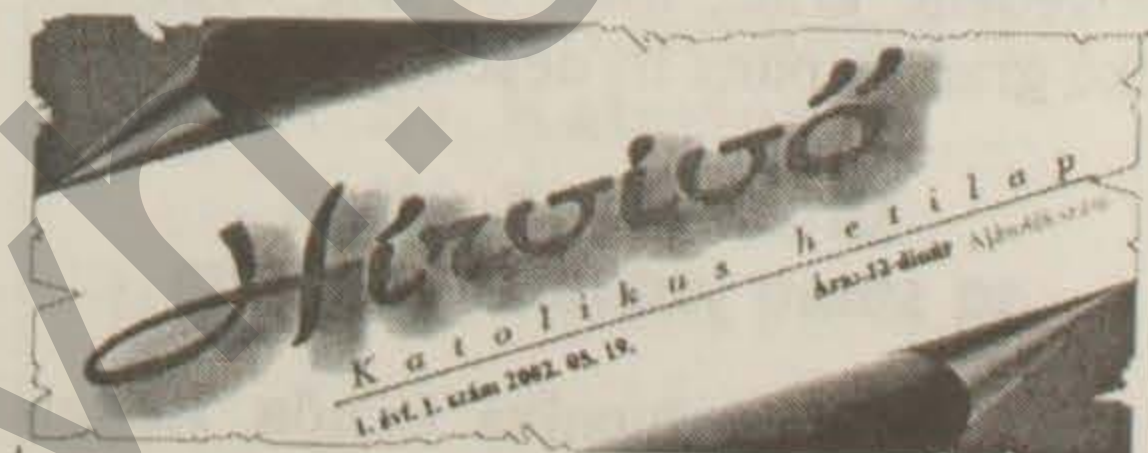
dvadeset zemalja izložili peciva, ne tista, koje su kadgod žene pekle za se, ne za darivanje. Pekle su ga da s njim obiluje kaki događaj (blagdan, rođenje, vinčanje, smrt...), da ono pomogne ljudima i živini u ličenju od bole, da spriči da se ne desi štogod neželjno... Izložba je priređena u vrime Adventa koje obiluje čaranjem (vračanjem) od sv. Luce pa dalje. Na toj izložbi nije pokazano tisto već pecivo.

Na spominjanoj izložbi naš božićnjak je bio etnološka senzacija, ko jedinstveno pecivo s bogatom virskom porukom, jel on podsica na dolazak Isusa na svit, naučitelja i otkupitelja čovičanstva. Najveći dio čeljadi kojima je nuđeno tisto "vaticanski slatki hleb" osto je viran božićnom kolaču, našem božićnjaku.

Ej, subatički tatoše! Ti nisi svistan da si prvi vrač u istoriji čovičanstva koji se u praznovirju mašio vraćanja tistom, otvorio si etnologima novu stranicu istraživanja. Ovim učinkom se možeš šepurit ko pućak prid pućkama, ode prid tvojim tatoškama.

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
tel: (021) 469-474
Email: agape@eunet.yu

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
(024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

Piše: Stjepan Beretić

Crkva otaca karmelićana u Somboru 1904-2004.

Tijesna somborska župna crkva

Davne 1826. godine su Somborci odlučili graditi novu župnu crkvu. U to je vrijeme na čelu somborske župe bio župnik **Franz Wagner**. Ispred inicijatora za gradnju nove crkve stajao je **Matija Jozić**, staratelj župne crkve Presvetoga Trojstva. Nekadašnja franjevačka crkva se pokazala premalenom. Matija Jozić je predsjedao sjednici Odbora za gradnju nove crkve. Članovi odbora su bili **Ignac Fratrić, Ivan Ambrozović, Mihály Bereczky** i **Albert Hauke**. Taj je odbor trebao priskrbiti građevinsku dozvolu, osigurati mjesto za gradnju crkve. Odbor je 31. kolovoza 1828. godine uputio kralju **Franji I.** molbu da kod njegov izbori odobrenje za gradnju crkve. Dopuštenje za gradnju crkve je izdalo Ugarsko kraljevsko namjesništvo pod brojem 32617 od 9. prosinca 1828. godine. Isto je namjesništvo naredilo Gradskom senatu grada Sombora da somborskoj Rimokatoličkoj crkvenoj oćini ustupi zemljište pod imenom "vašarište", da se zemljište izmjeri i preda u trajan posjed crkvenoj općini. Onda je gradski inženjer **Petar Aradski** odredio mjesto za gradilište. Arhiv grada Sombora je sačuvao dokument pod brojem 1436/1818. o premjeru i određenju određenih čestica za gradnju crkve, župnog doma, dvorišta i bašče. Prema izvještaju, potpisanom 15. prosinca 1829. godine pod brojem 1518, za crkvu je određena površina od 1132 četvorna hvata, za župni dom i dvorište 707 četvornih hvati, dok je preostali dio do 2806 3/6 četvornih hvati predviđen župniku za bašču. Vlasnik te površine je dakle od 15. prosinca 1829. godine Rimokatolička crkvena općina Presvetog Trojstva u Somboru. Odmah je izrađen i plan nove crkve, čiji je crtež, zbog nedostatka novca, 31 godinu stajao u vijećnici somborske Gradske kuće kao velika neostvarena želja. Unatoč tome što su administrativne pripreme tako uspješno privedene kraju, ništa se nije događalo oko gradnje puna tri desetljeća.

Gradit će se crkva sa samo jednim zvonikom

Za vrijeme župnika **Ernóa Kellea** ponovno su sazrele prilike da se gradnja pokrene s mrtve točke. Istom je 13. srpnja 1859. godine zastupstvo Rimokato-

ličke crkvene općine odlučilo da pristupi gradnji nove crkve, ali ne s dva nego s jednim zvonikom. Isto tako bi se, do boljih prilika, odustalo od gradnje župnog doma. **Lórinč Falcione** je iznio prijedlog da se gradnja crkve započne tako što će se početna sredstva namaknuti od zakupnine prodavaonica u prizemlju župnog doma. Crkvena je općina imala prikupljeno još i 15740 forinti što za gradnju crkve, što za zvona. Namjeravala se pokrenuti sabirna akcija kako u župi, tako i u cijeloj kraljevini. Ponovno je sastavljen odbor za gradnju u koji su ušli **Pál Ballun, Mihály Koczár, Lórinč Falcione, Károly Bunyi** i **Károly Kovács**. Tek što je novo povjerenstvo sastavilo prijedlog za početak gradnje, već je bilo i prošireno novim članovima: **Karl Gfeller, Josip Marković, Martin Gottlieb, Johannes Mayer, Antun Matarić** i **Martin Džinić**. Godine 1860. zatraženo je kod kalačko-bačkog nadbiskupa **Józsefa Kunszta** dopuštenje za gradnju nove župne crkve svetoga Stjepana kralja.

1860. počela gradnja nove crkve u Somboru

U gradu je vladalo neviđeno oduševljenje, a za gradnju predviđeni izdaci izgledali su na dohvat ruke. Tako je nadbiskup **József Kunszt**, bez okolišanja, 5. rujna 1860. godine, uz dar od 1000 forinti dopustio gradnju crkve. I carsko-kraljevsko namjesništvo u Temišvaru dalo je 1. listopada 1860. godine svoju suglasnost. Bilo je veliko veselje u Somboru kad je 6. listopada 1860. godine, nakon svečane svete mise i zaziva Duha Svetoga, izišao na predviđeno gradilište župnik **Ernó Kelle**, okružen mnoštvom naroda i đaka, te je uz pucnjavu mužara, on osobno prvi počeo kopati temelje za novu crkvu. Drugi dan, 7. listopada 1860. godine, bila je svečana sveta misa u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva, propovijed na tri jezika, a onda je na gradilištu pred župnikom **Ernóm Kelleom**, rođeni Somborac, sonćanski župnik i začasni kanonik **Josip Parčetić**, održao svečani govor. Zazvonila su gradska zvona, udarali su mužari, a onda je prvu opeku postavio župnik **Ernó Kelle**, drugu uz dar od 100 forinti sonćanski župnik, **Josip**

Parčetić, dok je treću u ime gradskog senata postavio senator **Aleksa Simonović**. Mnogi su ljudi davali darove, samo da i oni postave bar jednu opeku u temelj željkovane nove crkve. Oduševljeni Somborci su o svom trošku dovozili opeku i građevinski materijal.

Veliki naponi crkvene općine Presvetog Trojstva

Gradnja nove crkve je lijepo krenula. Još iste, 1860. godine, zidari do prvih mrazeva podigoše zidove na visinu od preko 120 centimetara. Zatim je odbor pokrenuo veliku akciju za prikupljanje darova za gradnju, starao se i o tome da se što više opeka na vrijeme ispeče. Premda je proračunom bilo predviđeno više od 33.000 forinti, odbor je dobio istom 17.000 forinti i 46.000 komada prvorazredne opeke. Ni crkvena općina nije mogla uložiti 7000 forinti, što je bilo predviđeno iz raznih zaklada: župne crkve, kapele sv. Roka, kapele Sniježne Gospe kao i od Kalvarije. Crkvena je općina mogla uložiti samo 26.000 forinti, i to mahom od zakupa prodavaonica pod župnom kućom. Premda ni novi odbor nije bio kadar osigurati potrebna sredstva, ipak se nastojalo graditi prema mogućnostima. Gradnja je napredovala uglavnom pozajmicama od rimokatoličke crkvene općine, te darovima nadbiskupa **Józsefa Kunszta** i somborskih katolika.

Prerano su se Somborci obradovali

Predsjednik odbora **Pál Ballun** podnio je 28. listopada 1865. godine Crkvenoj općini izvještaj o tome da je 22. listopada te godine uz pucnjavu mužara postavljena zelena grana na dovršene zidove. Koliko je radost zbog dovršetka velikog dijela radova bila velika, bila je velika i tuga zbog prazne blagajne. Prikupljeni novac se ulagao i u ostale potrepštine buduće crkve: kupljena su dvojica dvokrilna vrata, 6 prozora, jedan oltar, veliki misal, kalež i ostalo. Od 1864. godine su pred budućom crkvom već bila postavljena dva zvona.

(Nastavlja se)

Prema rukopisu Ilije Džinića: "Kratka opis karmelićanske crkve u Somboru"

MONOLIT GRADNJA
GRAĐEVINSKO I
GRAĐEVINSKO-ZANATSKO
PREDUZEĆE P.O.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

Uređuje: s. Blaženka Rudić

KADA KRHKOST POSTANE SNAGA

uz knjigu *Prijeđene granice - život i duhovnost*
Isusove male sestre Magdalene (1. dio)

“Sanjam o ljubavi kakvu još nikad nisam vidjela razjašnenu u nekoj knjizi... pogotovo ne onu preporučenu u savjetima za redovnice. Sanjam o tome da možemo darivati puno nježnosti svim ljudima, o nježnosti koja je silno božanska, a ipak izvire iz ljudskog srca. Zašto ne bi bilo moguće istodobno voljeti žarko i čisto?” - govori jedna žena, redovnica, usuđujem se reći i prorok i crkvena naučiteljica našega vremena, Isusova mala sestra **Magdalena**. Njezina krhkost i žeđ za takvom ljubavlju postali su oruđem u Božjim rukama rušeći granice koje su obilježile ne samo njezinu povijest, već i one političke i društvene, i granice u Crkvi. “Voljela bih da vjerujete da je moguće istinsko prijateljstvo, duboka privrženost među bićima koja nisu iste vjere, niti su od istoga naroda, niti iz iste sredine...” Htjeli su da se brine za škole, bolnice, vrtiće, no ona je jasna - želi postati jedno s onima čiju svakodnevicu dijeli - “Arapkinja među Arapima, selilac među nomadima, radnica među radnicima” ne kao ona koja ih obrazuje i vodi, već koja im svojom prisutnošću otkriva njihovu vrijednost i ljepotu. Želi živjeti ljubav koja je besplatna i ne obraća ljude, već koja slavi prijateljstvo kao sakrament. Njegov vidljivi znak postaje čovjekovo lice, njegove geste, pogled u kojima se Bog utjelovljuje, osobito onih najsiromašnijih, onih o kojima nitko ne vodi računa a kojima je željela biti osobito bliska.

Malo ju poznamo, kao i njezine sestre, jer ne želi da drugi u njima promatraju neku vrstu ekskluzivnosti, a još manje reklame. Knjiga Angelike Daiker *Prijeđene granice* koja je nedavno izišla u hrvatskom izdanju prilika je da ju sretnemo na granicama na čijem je rubu ona živjela, i koje je, ranjena bolnom podijeljenošću koje one stvaraju, odlučno prelazila, vođena nepokolebljivim povjerenjem u Isusa, Gospodara nemoćega. Granice su postajale izvorom života.

Magdalena Hutin rođena je 1898. godine u Francuskoj naslijedivši od oca ljubav za arapske zemlje i muslimane, što je njezinu životu dalo odlučujuće usmjerenje. Već od ranog djetinjstva obilježena je granicama među društvenim klasama, unutar obitelji, bolešću

zbog koje je nijedna redovnička zajednica nije htjela primiti. Prvi svjetski rat potpuno je razorio obitelj; nakon očeve smrti uz majku je jedina preživjela. Ono što je obasjavalo to tjeskobno razdoblje bilo je čitanje biografije Isusovog malog brata **Karla** (Charles de Foucauld) - kontemplativca koji je živio među nomadima saharske pustinje, i u kojoj pronalazi sav ideal o kojem je sanjala: “življeno Evanđelje, potpuno siromaštvo, povučenost među napuštenim stanovništvom i iznad svega ljubav u svoj punini”. Bolest protiv koje se dugi niz godina borila i koja ju je priječila u njezinu odlasku postaje oruđem Božje snage, jer jedino što ju je moglo spasiti od njezinog napredovanja bilo je da ode u zemlju u kojoj ne padne niti kap kiše - Sahara, na primjer! Nakon 20 godina čekanja odlazi u Alžir želeći slijediti stope maloga brata Karla, no u novicijatu na biskupov poziv piše redovnička pravila za novu redovničku zajednicu - **Bratstvo Isusovih sestara**.

Otajstvo Utjelovljenja u srcu života

Duboki susret s Bogom koji postaje čovjekom kao Dijete i koji se lišio svoga božanstva da bi čovjeku bio bliz postaje izvor na kojem se napaja njezina duhovnost. Betlehemske jaslice slika su bratstva kakvo bi željela da bude: otvoreno svima, osobito najmanjima, i skromno kako bi se i oni najsiromašniji u njemu osjećali kao kod kuće. Svojim sestrama Magdalena stavlja ljudskost na prvo mjesto kao put ka Bogu i čovjeku: “Prije nego redovnica budi čovjek i kršćanka u punom smislu te riječi. Zašto bismo, jer smo redovnice, morale još više zatvoriti umjesto otvoriti svoje srce, i to ne samo u nutrini bića nego i u izričaju?” Svjesna je da upravo to ljudsko lice zajednice koja nastaje izaziva kritike i pobuđuje otpore. Gotovo je alergična kada čuje da se od redovnica očekuje neko određeno ponašanje, a samim tim i prihvaćanje određenih privilegija. Čvrsto stoji iza zahtjeva da same zarađuju za svoj kruh prihvaćajući istu plaću kao i svi drugi radnici. “Ne dopustite da vam pričaju o duhovnom dostojanstvu. Isusova osoba najjači mu je prigovor.

Zašto bi bilo potrebno štititi se kad On sam nije pokušao štititi svoje božanstvo?”

Prvobitna želja za osnutkom jedne zajednice kod nomada prerasta u sigurnost da se Bratstvo mora proširiti po cijelom svijetu. Sigurna da slijedi svjetlost danu od Boga želi sa svojim sestrama preuzeti rizik života onako kako mu se Isus izručio. Danas su male sestre prisutne u 68 zemalja kojima je većinu sama Magdalena utrla put na svojim putovanjima. U svakoj zemlji išla bi ususret granicama koje dijele, i onim najmanjima među njima, želeći da svojim prijateljstvom bude nježnost Božjeg silaska među ljude i znak njegove prisutnosti s druge strane granice.

Biljana Acan

POSAO ZA DOMAČICU!

ŽUPA ISUSOVA USKRSNUČA
traži domaćicu, odgovornu i ozbiljnu osobu.

Za sve informacije obratiti se na tel:
(024) 524-496.

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica
“Sv. Katarina”
Palić, Sutjeska 47
tel: (024) 753-374 i 754-680

Pozovite nas ili dođite da Vam pomognemo!

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Dukat"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Ležović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Millennium GSM Centar

Prodaja i Servis
mobilnih telefona
Panasonic fax, bežični
Pentium novi, korišćeni
Split klima uređaji
Mobilni telefon i kartica
za samo **3860** dinara
Čekovi do 7 rata, kredit do 24 meseci

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

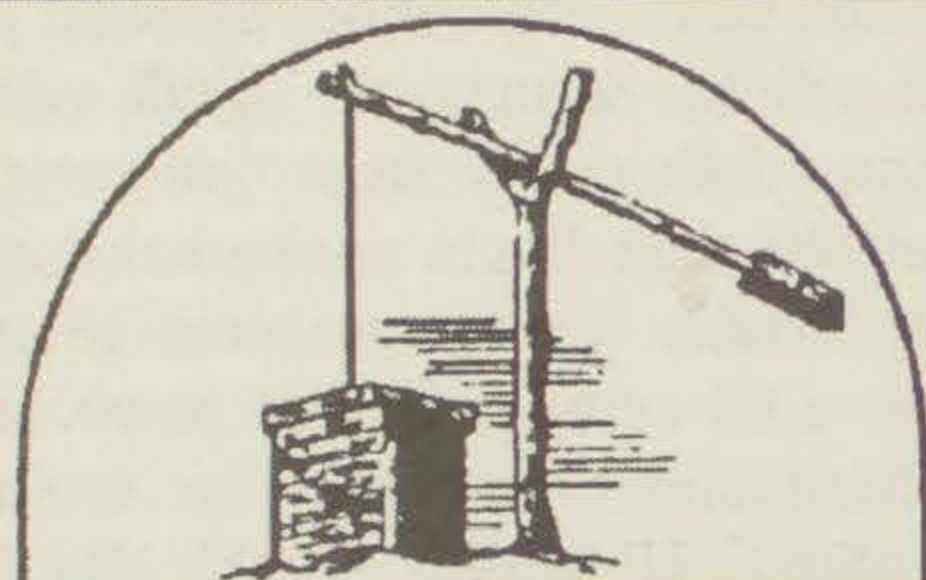

Dežurni tel.: 024/558-011

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME,
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Trg žrtava fašizma br.1

**ODLOŽENO
PLAĆANJE**

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 720 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna;
avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske
uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Svake treće nedjelje
u mjesecu novi broj "Zvonika"

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje
EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje
sa suvremenim aparatima

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica

e-mail: support@tippnet.co.yu

Štajte nas na NOVOJ WEB strani
www.ZVONIK.org.yu

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Raspored sahrana na internetu:
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

ZAŠTO EKUMENIZAM?

Ponovno je navještena molitvena Osmina za jedinstvo kršćana. To je svake godine. U čemu je potreba i snaga te i takve molitve i što je to zapravo "pravi ekumenizam"?

Branko Š., Sombor

Drago mi je da ste postavili ovakvo pitanje. Za uvod svoga odgovora ću citirati, ili barem prepričati misli što sam ih našao kod vrsnoga teologa, **dr. Tomislava Ivančića**, čije će nas razmišljanje uvesti u srž kako vašega pitanja, tako i odgovora. On, među ostalim, piše ovako: "Isus Krist je htio Crkvu ne samo kao organizaciju, nego kao organizam, kao njegovo vidljivo Tijelo po kojem on želi svijetu govoriti riječi mira, slobode, poštenja, gdje on želi stalno pružati snagu i mogućnost da pobijedimo nečovještvo. On je osnovao Crkvu da ona bude mjesto gdje Duh Sveti može paliti naše svjetiljke, gdje možemo biti međusobno braća i sestre iz najrazličitijih naroda, okupljeni u jedan jedini narod. Crkva je "grad na gori", ona je "svjetlo naroda", kaže posljednji Koncil. Crkva je "novi Izrael", ona je mjesto gdje se Bog ušatorio i stanuje među ljudima, tu se Bog udomio, tu ima svoju kuću. Nisu se ljudi dogovorili da organiziraju Crkvu, ona nije ljudsko, nego Božje djelo. U Crkvu se i ne može ući tako da se mi u nju upišemo, da uplatimo članarinu, uzmemo iskaznicu, da privolimo uz neka pravila te Crkve, da u njoj živimo. Ne! U Crkvu se ne može ući kao čovjek, nego samo tako da se rodimo kao Božja djeca. Članovi Crkve nisu samo ljudi, oni su i Božja djeca. Potrebno se nanovo roditi, potrebno se krstiti, kako bismo postali članovi Crkve.

Ta Crkva, kao novi narod Božji, kao Tijelo Kristovo, podložna je također teškim napastovanjima. Isus nas je na to upozorio riječima: "Evo, Sotona zaista da vas prorešeta kao pšenicu." Zato nas ne smiju čuditi različite nepravde koje postoje u Crkvi, dijeljenja Crkve i crkvenih zajednica, nesporazumi među kršćanima ili čak svađe, bacanje crkvenih kazni jednih na druge, teška sablazan i grijesi samih kršćana. Crkva je istovremeno sveta i grešna, kaže nam posljednji Koncil. Ona je grešna i stalno na putu obraćenja, ali ona je i sveta jer je krštenjem postala dionicom božanske naravi i ona se stoga stalno posvećuje. Crkva je hodočasnica u duhovnom pogledu, ona je stalno na putu iz grijeha u milost, iz zla u dobro, iz mržnje u

ljubav. Ona je mjesto gdje se neprestano treba boriti molitvom, postom i odlukama za ono što je Božje i dobro.

Isus je htio da njegova Crkva bude jedno tijelo. Tijelo se ne može dijeliti. Kako bi mogli živjeti organi nekog čovjeka odijeljeni od cjeline? Tako i Crkva teško krvari zbog podijeljenosti na zajednice, na katolike, pravoslavce, protestante, anglikance, baptiste, pentekostalce i tisuće drugih. Istina, Crkva nije totalno razdijeljena, jer je povezana Božjom riječju, Duhom Svetim koji u svim kršćanima djeluje, povezana je molitvom i postom, vjerom u Isusa Krista, sakramentima, osobito sakramentom krštenja. Ona je povezana također s obzirom na cilj, jer svi vjernici kršćani čeznu da se sjedine s Isusom Kristom i da dođu u nebo, u njegovo kraljevstvo. Stoga možemo reći da Crkva nije potpuno razdijeljena, ali da je ranjena nejedinstvom, da nije onako jedna kako je to Isus htio kad je rekao: "da i oni budu jedno kao što smo ti, Oče, i ja."

Toliko od dr. Ivančića, a sada nastavimo zajedno razmišljati odgovor na vaše pitanje. Razdijeljenost ili razjedinjenost u Crkvi je povijesna stvarnost i možemo sa sigurnošću tvrditi da je plod ljudske slabosti, ljudskih elemenata i često puta izvanjskih povijesnih datosti. Međutim, posve je jasno iz evanđelja da je Isusova želja da Crkva bude Tijelo i to njegovo mistično Tijelo. Kroz povijest ta nit mističnoga Tijela jednako je tako prepoznatljiva u svakom vremenu. Međutim, grešnost i slabosti pa i razne okolnosti su uvjetovale da su se kršćani međusobno sukobljavali, razilazili, pa i teško vrijeđali u ime svoje vjere što je svakako izvor sablazni. To je dakle povijesna stvarnost. Sadašnjost je u svijesti kršćanskih Crkava, hvala Bogu, takva da se one prihvaćaju u vlastitoj tradiciji, pa i u vlastitim razlikama i iskrenom poštovanju. Dakle, pravi ekumenizam je to priznavanje istine, različitosti i poštivanja. Bol koju iskreno osjećamo zbog te rane razjedinjenosti je pravi temelj ekumenizma. Nas kršćane mora žalosti-

ti što smo se u nekim povijesnim razdobljima tako razilazili da se nakon nekog vremena više nismo prepoznavali kao braća. Ekumensko nastojanje je u tome da pokušamo razumjeti ono što je nanos povijesti od onoga što je predaja vjere i da sa lica jedni drugih skinemo mrlje da bi se prepoznali kao sinovi i kćeri istoga Oca i kao braća i sestre u snazi krštenja. Ekumenizam nije nikakva želja za uniformiranjem kršćana nego je put vlastitoga čišćenja, vlastitoga zrenja i vlastite ljubavi prema Bogu i bližnjemu do te mjere da se prepoznamo kao braća i sestre. Taj put nije lagan. Isus je za jedinstvo molio. On će sigurno biti uslišan. Jedinstvo će se dogoditi. Međutim, kršćani našega vremena duboko osjećaju da hod na tom putu, a napose ishod toga hoda ne ovisi o nama samima, jer unatoč dobre volje ostajemo samo ljudi, i stoga se udružujemo u zajedničkoj molitvi s pravom računajući na milost onoga Duha koji nas je preporodio u krštenju za sinove i kćeri Božje. Tako ekumenizam ne može biti "hod u prazno" nego zajednički hod prema rastu u svetosti i savršenstvu u vlastitoj Crkvi da bi se onda našli zajedno sada na putu i jednom u potpunom zajedništvu istine i ljubavi. Ono što se u ekumenizmu najviše poštuje jest upravo istina i ljubav. Ukloniti predrasude, iskreno upoznati druge i drugačije, čistom ljubavlju prihvaćati braću i sestre i nastojati oko vlastite svetosti toliko da se osjeti kako se u zajedništvu uzajamno obogaćujemo a ne osiromašujemo. Stoga su ekumenske inicijative, kao što je i molitvena Osmina za jedinstvo kršćana, poticaji da se sve ovo što je izneseno prepozna kao osobiti dar Duha i poziv da idemo zajedno.

Nakon II. vatikanskog sabora Katolička crkva se napose zauzela za taj ekumenski hod. U tome sudjeluju sve kršćanske Crkve, makar je molitvena Osmina nastala u protestantskim zajednicama. Ona je danas prihvaćena kao jedna ali nikako jedina inicijativa toga "osvješćivanja" suradnje i autentičnijega tumačenja Kristova otajstva i navještaja suvremenom čovjeku. Sigurno da isključivost i rana razjedinjenosti nije pomoć nego odmaganje novoj evangelizaciji i zato se sve Crkve trse da bi zajedničkim svjedočenjem navijestile Krista, jedinoga Spasitelja. Tako se nijedan kršćanin koji želi biti zreo u vjeri ne može ogradi od molitvenog zajedništva za puno zajedništvo po Duhu Svetom, kako je to molio Isus.

KATA DULIĆ r. Rajčić
(1960 - 2003)

Ovu uzornu majku i praktičnu vjernicu župe sv. Roka u Subotici Gospodin je pozvao k sebi 16. XII. 2003.

Ona je sa svojim mužem Stipanom posvojila kćerku Ivanu a onda im je Gospodin darovao sina Danijela.

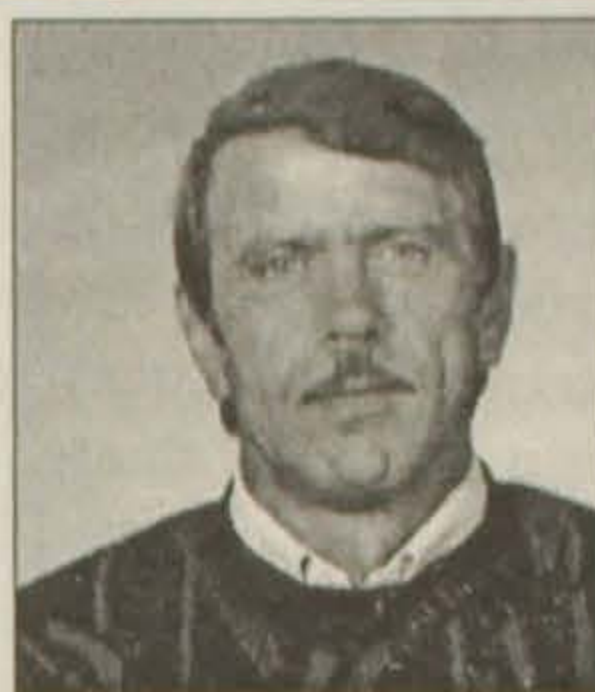
Sprovodne obrede, uz sudjelovanje mnoštva rodbine, prijatelja i znanaca ožalošćene obitelji, predvodio je župnik **Andrija Anišić** koji je izrazio živu vjeru da ju je Gospodin primio k sebi jer je otišla s ovoga svijeta okrijepljena svetim sakramentima umirućih, ali također i stoga jer je u svoj dom, sa svojim mužem, primila dijete a Isus je rekao: "Tko primi jedno ovako maleno dijete mene prima."

Sveta misa zadušnica bit će 25. 01. u 9 sati u crkvi sv. Roka.

Za pokojnicom tuguju i mole za nju suprug **Stipan** i djeca **Ivana** i **Danijel**.

ANTUN BUKVIĆ
(1952 - 2003)

Premинуo je u Subotici 18. 12. 2003. godine u 52. godini nakon kratke i teške bolesti. Svoju bolest je podnosio strpljivo iako svjestan da mu se bliži kraj ovozemaljskog života. U bolesti se više puta pričestio i pri punoj svijesti primio sakrament bolesničkog pomazanja.

Pokopan je sljedećega dana na subotičkom groblju sv. Petra i Pavla (Bajsko groblje - crkveni dio). Sprovodne obrede predvodio je župnik **Károly Szungyi**, uz sudjelovanje pokojnikovog bratića **preč. Andrije Anišića**, koji je održao i prigodnu propovijed.

Sveta misa zadušnica bit će u crkvi sv. Marije (Karađorđev put 89), 31. 01. 2004. godine u 8 sati.

Za pokojnikom tuguju, za njega mole i nadaju se ponovnom susretu s njim u vječnosti njegovi najmiliji:

Supruga **Matilda**, sin **Tomislav**, kćerka **Jelica**, mama **Roza**, otac **Albe** te sestre **Gabrijela** i **Milica** s obitelji kao i ostala rodbina.

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san
KUPATILA

za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila, ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
mr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
dr. Tadej Vojnović,
Željka Zelić

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

List je registriran u
Ministarstvu za informacije
Republike Srbije,
broj: 632-1093/94-03,
20. 10. 1994.

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

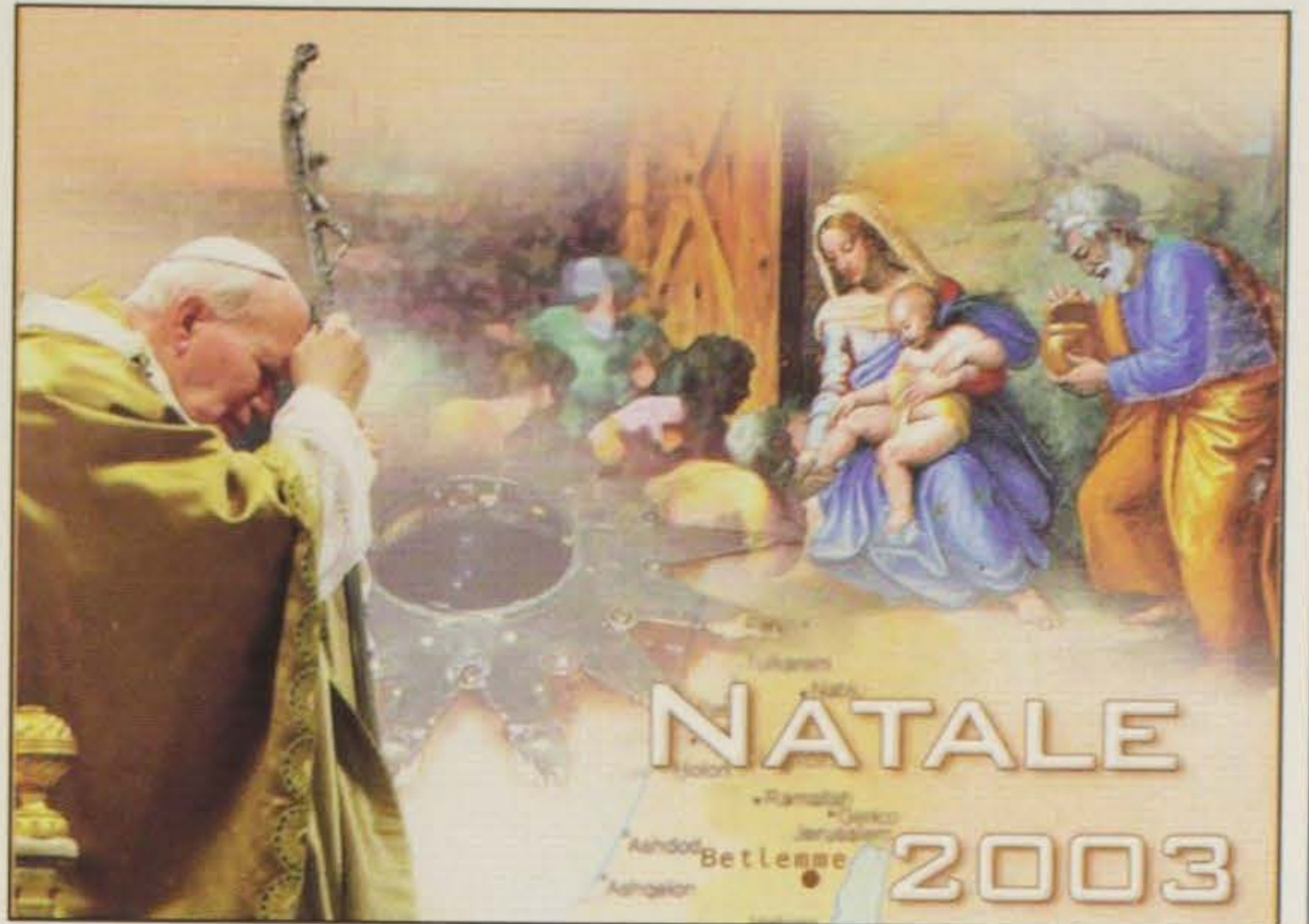
List je oslobođen poreza na
promet rješenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje i
kulturu

ISSN 1451-2149

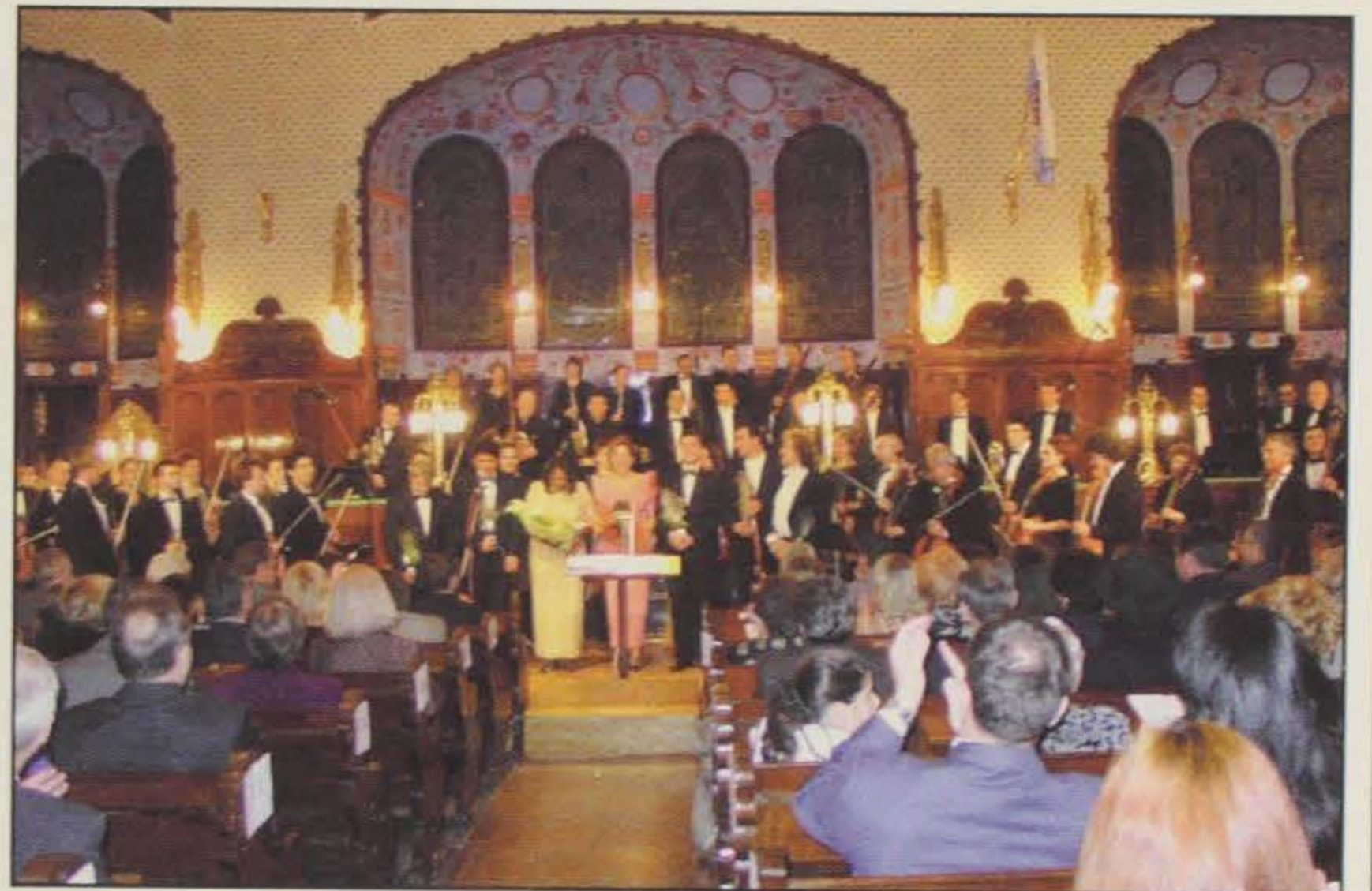
Od Zvonika do Zvonika u boji

Božićni koncert katedralnog zbora "Albe Vidaković"

Božićni koncert zbora župe Isusova Uskrsnuća

Božićno-novogodišnji gala koncert Subotičke filharmonije

Običaj Badnjaka u Bačkom Bregu

Pohod prvog grkokatoličkog egzarha u SCG Đure Džudžara Subotici

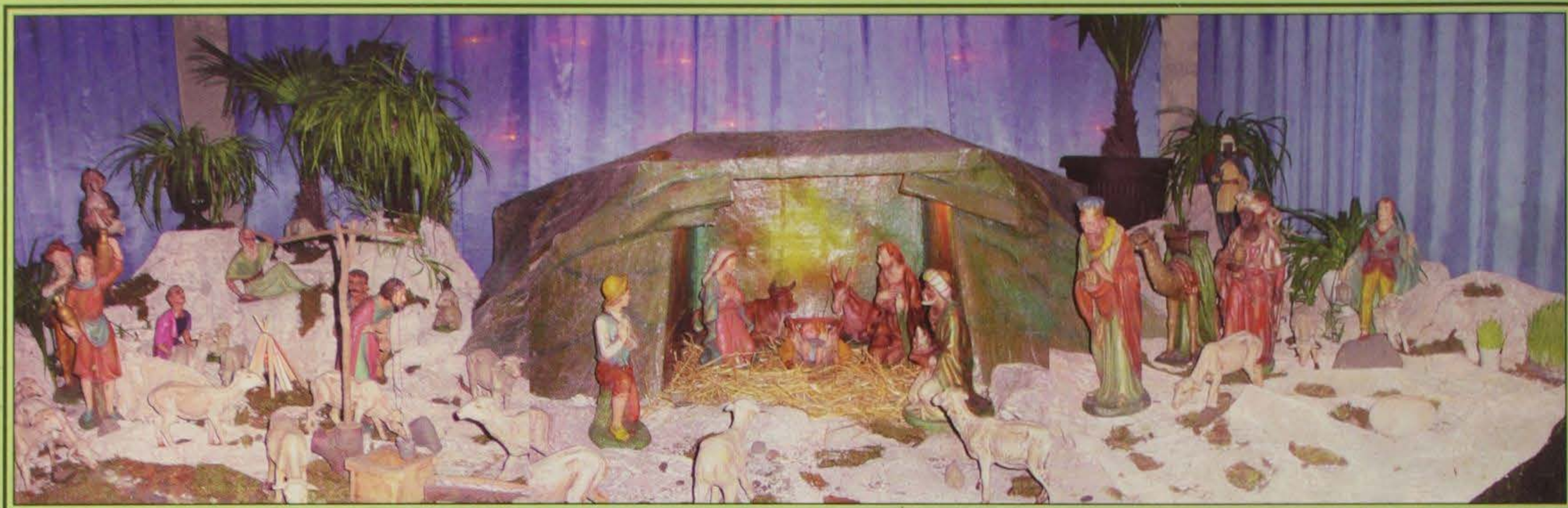
Božićni susret g. Józsefa Kasze s predstavnicima subotičkih kršćanskih Crkava

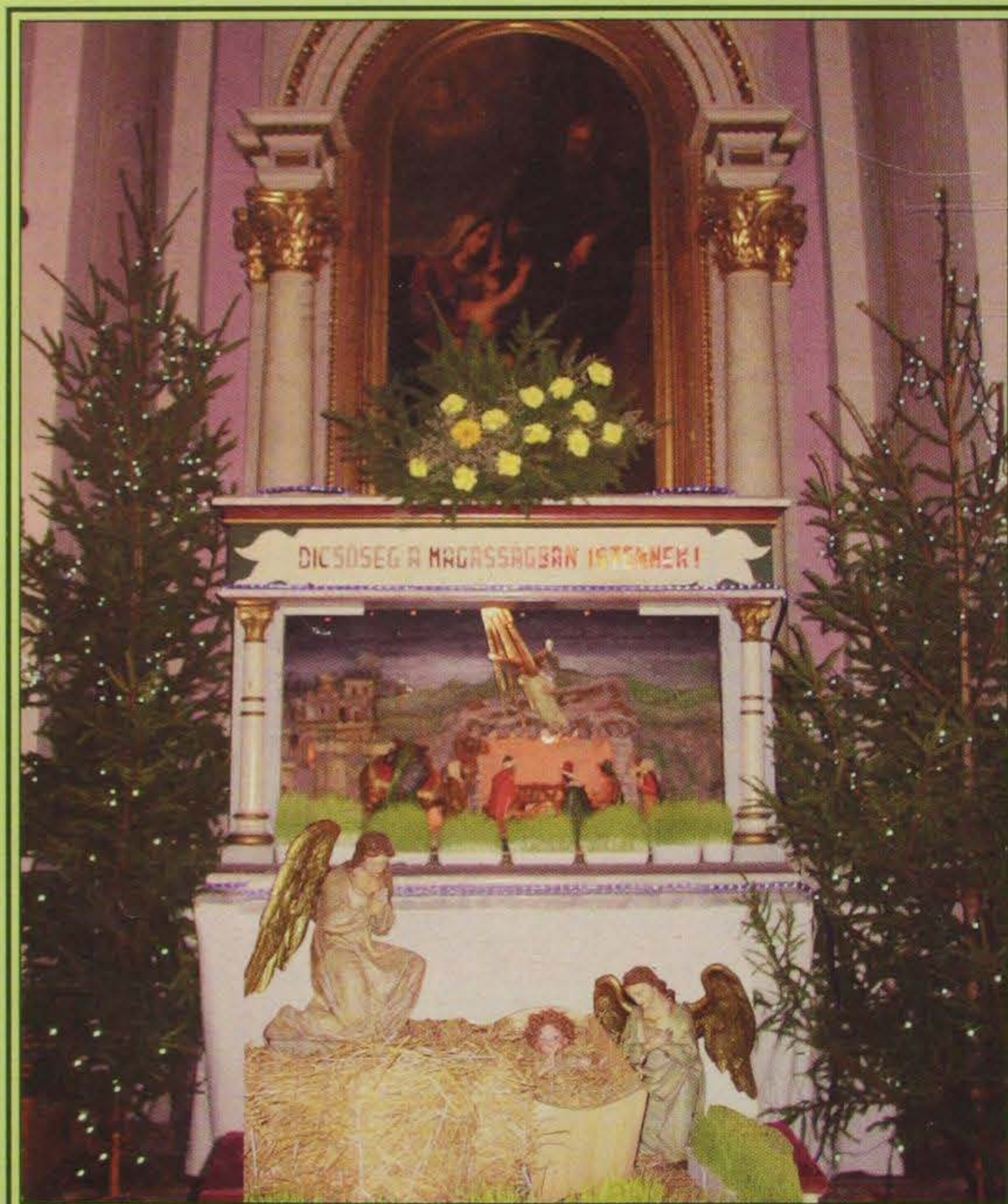
Nadbiskup Hočevar u Belom Blatu

Božić 2003.

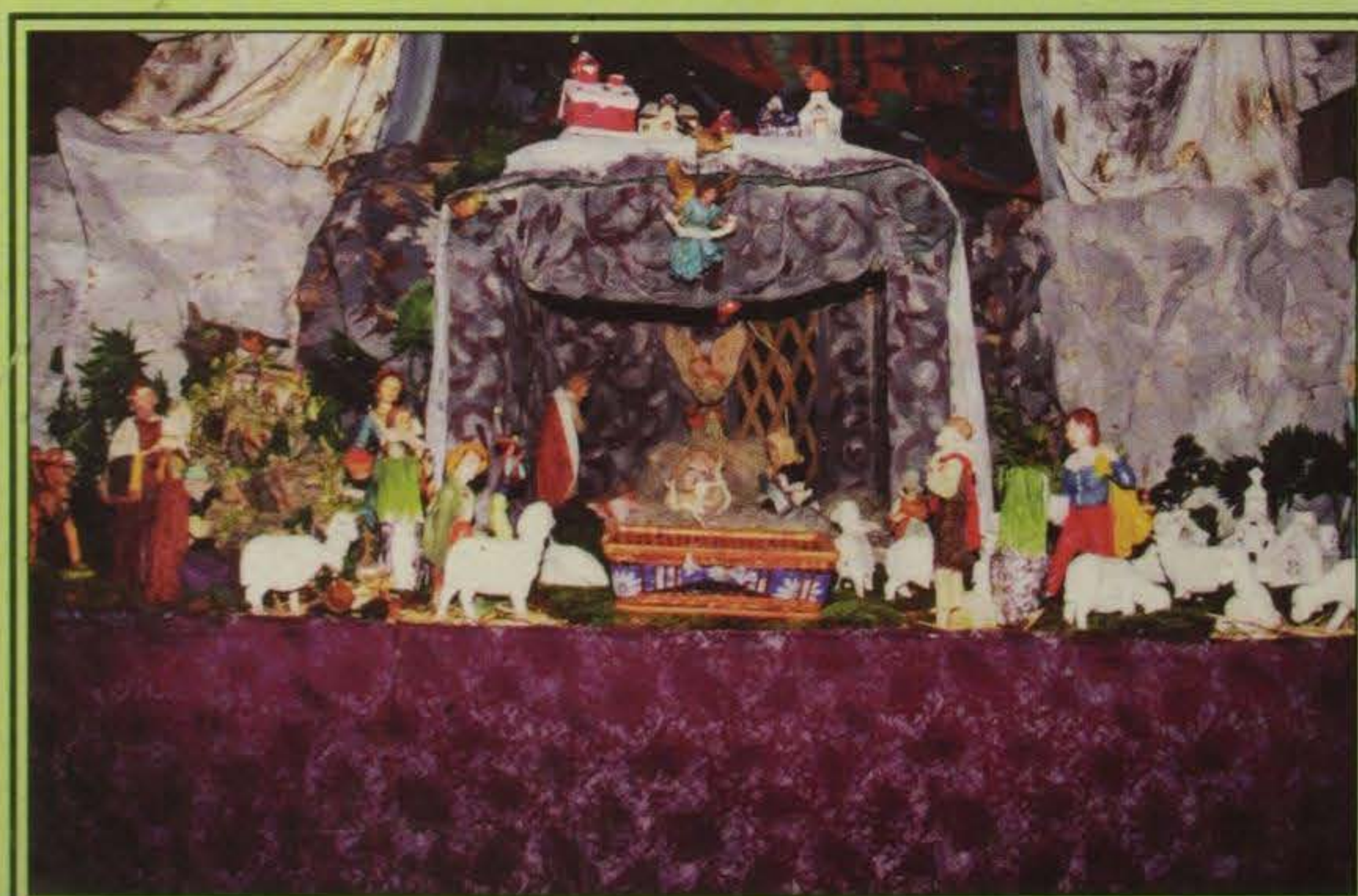
"Betlehem" u somborskoj crkvi Presvetog Trojstva (detalj)

"Betlehem" u Bezdanu

Najdraži božićni kutak;
plodovi misa zornica u crkvi Sv. Roka u Subotici

"Betlehem" u Bačkom Bregu

"Betlehem" u Bačkom Monoštoru